

NYHETER. Sebastian Boman och Linda-Mari Blomqvist gifter sig då det ordnas storslaget åländskt bondbröllop i Helsingfors domkyrka nästa sommar. – Otroligt hur de ställer upp för Åland, men det är ingen teateruppsättning utan ett riktigt bröllop – deras dag, säger Pär-Olof Jansson, som ska tillverka Linda-Maris krona.

SIDAN 10

Ungdomars tänder fräts sönder av läsk

ÅHS ledande tandläkare slår larm

NYHETER. Barn och ungdomar har fått mycket sämre tänder. Efter många år med en positiv utveckling vände det tvärt för tre år sedan och ingen förbättring är i sikte. Hålen i tänderna har blivit betydligt fler.

Enligt ÅHS ledande tandläkare **Klas Silfverberg** krävs stora förebyggande insatser för att man ska lyckas vända trenden.

– Försämringen har framför allt med tandborstningen att göra. Vi får in barn och ungdomar till mottagningen som man kan se inte har haft en tandborste i munnen på flera dagar.

Han uppmanar föräldrarna att tjata på sina barn och ungdomar och att hjälpa dem med borstningen.

Länge har tandlossning och hål i tänderna varit våra två vanligaste tandsjukdomar, men de senaste åren har det dykt upp en sjukdom till: emaljerosionen.

– Källan till emaljskadorna är bland annat sportdrycker, läsk och andra drycker med lågt pH-värde, säger Klas Silfverberg.

SIDAN 4

Sparhallen först med väktare

NYHETER. Snatterier och stölder har ökat på senare tid. Därför tar nu Sparhallen hjälp av både civila och uniformerade väktare.

– Det har varit vardag i Sverige och Finland sedan länge, tyvärr har den utvecklingen nu nått Åland, säger Sparhallens vd **Dick Sirén**.

Helst skulle han vilja slippa att anlita väktare. Uppdraget på Sparhallen är det första för det nybildade väktarbolaget Controlrisk Åland ab.

– I början ser det ut att bli mest butiksuppdrag, men vi tillhandahåller allt som väktarbolag utför, säger majoritetsägaren **Johan Larsson**.

Den enda anställda till att börja med är **Madeleine Andersson** med tidigare erfarenhet från Stockholm. Dessutom har bolaget några inhoppare. Samtliga har gått väktarutbildning. SIDAN 3

Elpriset upp och ner

NYHETER. Nu sjunker elenergi-priset på marknaderna, men konsumenterna får betala mer. Ålands elandelslag kan inte ta tillbaka sin aviserade höjning med 15 procent eftersom man har sålt till underpris en del av året. Staden funderar däremot på att backa litet från en höjning på 25 procent. Även om staden skulle höja fullt ut så ligger man snäppet lägre än elandelslaget.

SIDAN 5

Glömska kan bli dyr

DINA PENGAR. ”Glömmer” du att betala mobiltelefonräkningen? Gör inte det. Det kan stå dig väldigt dyrt i slutändan. Dina pengar visar hur en räkning växte till den tiodubbla summan under den tid som indrivningen pågick.

SIDAN 16

Dyrt med mat för små

NYHETER. Medelpriset på barnmat ligger betydligt högre på Åland än på fastlandet. Det slås fast i en omfattande prisjämförelse, som också konstaterar att priserna varierar kraftigt mellan olika åländska butiker. Nyan har hela listan för Åland.

SIDAN 17

Flink anmäler Mise

NYHETER. Miljökonsulten **Carl-Gustav Flink** i Mariehamn JO-anmäler Ålands miljöservice. Verksamhetsledaren uppfyller inte de uppställda behörighetsvillkoren, skriver Flink.

SIDAN 5

Kunskapen sitter i. Ing-Marie Bergström och konstlärare Aino Kivisaari bygger varsin halmhimmel, eller ”oro” som de också kallas eftersom de aldrig är stilla. Ing-Marie Bergström har vanan inne sedan skoltiden. Foto: JONAS EDSVIK

Händigheten hänger med på Medis

REPORTAGE. Öppet hus på Medis, och höstterminens alster visas upp i vävsalen i södra stan. Men här finns inte bara färdiga mattor, tomtar, glasänglar, keramikföremål och annat, utan besökarna får även prova på själva.

Att bygga halmhimlar till exempel. De gamla trodde att halmhimlar höll onda andar borta i juletid, och även om **Ing-Marie Bergström** inte är fullt så gammal så nog har hon byggt halmhimlar.

– Jag gick i skolan på 40-talet, när det var brist på material på grund av kriget. Då fick vi göra halmhimlar på handarbetslektionerna, berättar hon.

SIDAN

8

kulturen

”Juryn har haft ett svårt, men roligt arbete.”

SUSANNE ERIKSSON OM ATT UTSE EN VINNARE TILL TÄVLINGEN OM ATT SMYCKA LAGTINGETS PLENISAL.

12

nyheter

”Internationellt sett är Åland idealiskt att ha som adress”.

FORSKAREN SIA SPILOPOULOU ÅKERMARK, NY VID ÅLANDS FREDSinSTITUT.

folk

13

”Jag ville genast tillbaka, det är en region som sätter sig på hjärtat.”

LOTTA ANGERGÅRD SOM SKA VARA TRE MÅNADER SOM FÖLJESLAGARE I ISRAEL/PALESTINA.

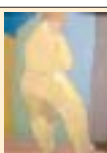
tävling

14

279 bidrag kom in till i ÅM i mobilfoto. Nu börjar arbetet för **Stig Selander** och de andra i juryn.

Skulptur av brons
Olof Ahlberg

Olja
Robert Hancock

Mariehamns Konsthandel

Storagatan 15, tel. 12225

Thaitisk modell,
olja
Robert Hancock

Seglats
i olja
Edvard Westman

Jättebo med ljusskygga getingar

Rolf och Ing-Mari Danielsson är vana vid att det surrar getingar runt stugan i Långbergsöda Saltvik. Men getingarna blev fler och fler och till slut kolade Rolf av vinden med ficklampa.

Där hängde det största getingbo han någonsin sett, och invånarna tyckte inte alls om att få oväntat besök.

Sent i augusti hade paret Danielsson semester, och var som vanligt på stugan i Långbergsöda.

– Det har alltid varit en del getingar där, så vi tänkte väl inte närmare på det. Men mot slutet av semestern var det sådan fart på dem att Ing-Mari, som är lite mer getingrädd än jag, tyckte att vi skulle hålla oss borta från altanen, säger Rolf Danielsson.

I början av november gick han upp på vinden för att leta rätt på boet.

– Jag lyste in där och jag höll på att svimma när jag såg det. Och när jag lyste på boet anföll de direkt.

Skyddsutrustning

Stucken på näsan och fingret klättrade han ner igen i full fart. Väl skyddad med huva och handskar återvände han för att fotografera boet.

– Jag slog på lampan, knäppte bilden och släckte igen direkt. Det började surra oroväckande i mörkret, men den gången klarade jag mig, berättar Rolf Danielsson.

Vaknade i bilen

Ett par veckor senare hade boet lossnat och ramlat ner. Det hade dock bara smärre skador eftersom det landat på isolering, och höstkylan verkade ha gjort invånarna harmlösa. Rolf Danielsson la boet på en plywoodskiva i bilen.

– Men sedan skulle jag iväg och handla och tänkte väl inte närmare på getingboet. När jag hade kört till Kvarnbo

Getingarnas egen Globen? Boet mäter ungefär 35 gånger 20 centimeter. Hur många getingar som kan leva i ett sådant jättenäste, och vilken art det rör sig om, kan sakkunniga läsare förhoppningsvis hjälpa till att bedöma. Foto: ROLF DANIELSSON

och tillbaka blev det ju varmt i bilen, och då vaknade de. Det blev ett väldigt surrande där bak, men jag klarade mig igen och lade boet i lillstugan där det var kallt.

Ingen sett på maken

Rolf och Ing-Mari har nu tagit med sig getingboet hem till Sverige och visat upp det för bekanta, för att kanske få veta lite mer om det.

– Alla baxnar, ingen har sett något liknande. Ing-Mari säger att det där är inte getingar, det är utomjordingar, skrattar Rolf och fortsätter:

– Jag hade tänkt få reda på om det är bålgetingar eller jordgetingar. Men sedan har jag hört att jordgetingar egentligen inte är en egen art, utan helt enkelt getingar

som bygger bo i marken. Det skulle vara roligt om någon bland Nyans läsare kan berätta hur det ligger till med det.

Råd och tips

Han undrar också om någon kunnig person kan uppskatta hur många individer som kan finnas i ett getingbo av den här storleken. Diametern är cirka 35 gånger 20 centimeter.

Rolf Danielsson är också tacksam för råd kring vad han ska göra med boet.

– Det vore kul att ha det kvar intakt, men det kunde också vara intressant att dela på det och se hur det är uppbyggt inuti, funderar han.

TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax
tfn 528 452

Prisad tryffel-doktor

Doktor Salem Shamekh, som under hösten tre gånger besökte Åland för att introducera tryffelodling i landskapet, har fått Helsingfors Tekniska högskolas innovationspris för 2006.

Det berättas i senaste numret av tidningen Landsbygdens Folk i en artikel skriven av Rolf-Lennart Witting.

Shamekh har bland annat utvecklat en metod för framställning av vit och luktfri melass. Den här melassen har som djurfoder ett mycket högre näringsvärde än den vanliga mörka melassen. Shamekhs vita melass har också flera användningsmöjligheter inom livsmedelsindustrin. Särskilt väl lämpar den sig som fibertillskott i glutenfritt bröd.

Dessutom har Shamekh som ledare för sitt forskarteam vid högskolans laboratorium för bioprosessteknik utvecklat en metod som håller jordgubbar fräscha under en längre tid, och jordgubbarna får bättre egenskaper efter djupfrysning.

Shamekh har också hittat en teknik som får snittblommor att hålla sig längre i vas. När blommorna sedan torkar bibehåller de sin ursprungliga färg.

– Mina nya idéer handlar bland annat om att förlänga hållbarheten för snittade frukter och grönsaker. Exempelvis pommes frites, tomatklyftor, äppel och olika slags grönsalader, berättar den glada och stolta pristagaren, som kom till Finland från Libyen i mitten av 90-talet.

Tryfflarna "skötebarn"

Men tryfflar är "mitt skötebarn" betonar Salem Shamekh, som själv inte har tagit betalt för sina besök på Åland för att få igång tryffelodlingar.

Shamekh har i dagarna skickat en fyraårsplan för det åländska tryffelprojektet till Ålands hushållningssällskap.

– Nu är det bara att vi sätter oss ner tillsammans för att diskutera hur praktiska frågor ska skötas i fortsättningen. □

Långbergsöda-paparazzi. Rolf Danielsson letade sig tillbaka till getingboet i mörkret. Han tände lampan, knäppte den här bilden och släckte igen. Det började surra oroväckande, men han klarade sig. Foto: ROLF DANIELSSON

VI GÖR ÅLAND BILLIGARE – BEVISAT I KONSUMENTVERKETS UNDERSÖKNING!

SAREK STÅLTERMOS

1,0 liter, 9 koppar
Hammarplast

15,65 /st

**FUNCTIONAL FORM
KASTRULL**

3,0 liter med halkfria
siliconhandtag

33,85 /st

4,0 liter med halkfria
siliconhandtag

36,50 /st

**TEXAS
HOLD'EM
POKERSET**

9,40 /st

MELLANÖL KARJALA

12-pack x 0,33 cl
(8,57 inkl. pant) **7,37** /exkl. pant

MELLANÖL STALLHAGEN Dark Lager

6 pack x 0,33 cl
(6,96 inkl. pant) **6,36** /exkl. pant

ÖPPET:

TISDAG 5/12 kl 8-20
SJÄLVST. 6/12 ... kl 10-18

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

**... VARM
med funktionella
produkter till
HETA
SPARPRISER!**

Så här ska det se ut, reflexvästen på. Finns som synes även i djurmodell.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Vägingenjör: reflexvästen är klart bäst

Landskapsregeringens vägingenjör **Stig Janson** tycker det är mycket positivt att så många fotgängare på Åland använder reflexväst.

– Jag prisar alla som går med reflexvästarna, jämfört med reflexer för ben och armar är det en vida skillnad.

Han har reagerat på Nyans artikel förra veckan om att reflexvästarna borde kompletteras med reflexer för benen, eller hängande reflexer som rör sig, eftersom man som bilist i en viss vinkel kan ta miste på reflexvästen och ett trafikmärke, eller en reflexstolpe vid sidan om vägen.

Dessutom sitter västarna så högt upp att det tar lite längre tid att upptäcka fotgängaren än om man har reflexer lågt på benen.

Men Stig Janson menar att bara själva reflexvästen är en stor förbättring mot tidigare, när fotgängarna i bästa fall hade en hängande reflex eller ett band runt ett ben.

– Vi gjorde ett test för några år sedan som vi visade på Köpmannamässan. Vi fotograferade en fotgängare i reflexväst, jämfört med reflex bara på benen. Bilderna togs i skenet från en bils halvljus och skillnaden var som natt och dag. Reflexvästen är mycket bättre.

Han är rädd för att artikeln kunde misstolkas, men i den talas det om lösa reflexer som komplement till reflexvästen, inte att använda dem i stället för en reflexväst. (uw)

Lagtinget på sparlåga

■ Lagtinget kunde i går slutligt godkänna den nya lagen om kommunal rösträtt och valbarhet för personer som saknar hembygdsrätt. Det tidigare kravet på att man skall vara fast bosatt på Åland i minst tre kalenderår för att få rösta ändras nu till ett år före valdagen. Det gamla kravet betydde i praktiken nästan fyra år för dem som fick vänta den kortaste tiden, eftersom valet alltid hålls i mitten av oktober.

Lagtinget går på sparlåga den här veckan vad gäller plena. Gårdagens plenum var avslutat på mindre än 10 minuter. I morgon är det självständighetsdag, så då hålls inget plenum. En frågestund var inplanerad till fredag, men den har talmanskonferensen flyttat till måndag nästa vecka.

Sysslolösa behöver ledamöterna inte vara trots det. Utskotten arbetar för fullt, framförallt finansutskottet, som skall ha ett budgetbetänkande klart i så god tid före jul att lagtinget inte behöver samlas i mellandagarna. (ht)

Nytt väktarbolag är igång

Sparhallen första kunden med civilklädda och uniformerade väktare

I går började såväl uniformerade som civilklädda väktare röra sig i Sparhallen för att man skall komma tillrätta med stölder och snatterier.

Därmed är ett nytt väktarbolag etablerat på Åland, Controlrisk Åland ab, och en ny verksamhet

– Vi har ett par kunder till på gång, vilka vill jag inte säga nu innan det är klart. Men det är snarlika jobb. Vi är främst butiksväktare nu till att börja med, säger bolagets majoritetsägare och vd **Johan Larsson**.

Han har en fast anställd, **Madeleine Andersson**, som tidigare jobbat som väktare i Stockholm, men bor på Åland sedan några år tillbaka.

Inge Andersson, är styrelseordförande i Controlrisk Åland ab, och förutom Johan Larsson är också **Roger Höglund** med i styrelsen.

Fristående

– Vårt bolag har inget med Controlrisk i Sverige att göra annat än att vi fått rätt att använda namnet. Jag har använt tidigare kolleger som bollplank, men vi är helt fristående, säger Johan Larsson.

Han har själv flera års erfarenhet av väktarjobb, 12 år vid Securitas i Sverige. Johan Larsson äger majoriteten av aktierna i bolaget och resten ägs av två investerare i Sverige.

Det nya väktarbolaget har förutom fast anställda Madeleine Andersson också ett antal timanställda inhoppare.

– Och jag jobbar extra en del kvällar och helger. Jag har fler på gång in i företaget att jobba extra både uniformerat och civilt.

Svenska uniformer

Uniformerna är gjorda i Sverige.

– De är likadana som vid Controlrisk i Sverige, men har en annan färg. Det är viktigt att grejerna sitter bra och är bekväma att jobba i.

”Det är ett kul jobb”

■ Skiftesjobb och att röra sig ute bland folk, gillar Ålands första butikskontrollant, **Madeleine Andersson**. Hon är tjänstledig ett år från sitt jobb som byråsekreterare på Ålands omsorgsförbund för att jobba som väktare.

– Det är också ett jobb jag gillar, men nu vill jag ge det här en chans och se hur det går.

Hur tror du att du blir bemött av kunderna i butiken?

– Jag tror att de tycker det är bra, och det här behövs absolut, säger hon.

I går gjorde hon sitt första arbetspass på Sparhallen, för dagen i sin diskreta grå väktaruniform. En utveckling på Åland som i praktiken utlöstes av värdetransportrån mot Ålandsbanken i somras.

– Det var då jag gjorde slag i

Väktarpar. Johan Larsson är vd för Controlrisk Åland ab och Madeleine Andersson den första fast anställda. Foto: JONAS EDSVIK

Märket vi använder är det som i stort sett alla väktarbolag har.

Väktarna är inte beväpnade.

– Som väktare har du rätt

att bära batong och handfängsel, men i nuläget ser vi inget behov av det här på Åland.

Laglöst

– Vad jag har förstått har vi på

Åland just nu ingen lag som styr vad som krävs, men vi följer det svenska regelverket, och det stämmer bra överens med det som finns på fastlandet också.

Debutant. Madeleine Andersson gjorde sitt första arbetspass som väktare i Sparhallen i går. Foto: JONAS EDSVIK

saken med mina tankar på att bilda ett väktarbolag här, säger Madeleines chef **Johan Larsson**. (uw)

”Snatterierna har ökat”

■ Att Sparhallen nu tar hjälp av väktare i butikshallen är inget man egentligen skulle vilja göra.

– Snatterierna och stölder har uppenbart ökat och blivit ett allt större problem. Och skall vi kunna hålla våra låga priser måste vi få betalt för varorna, säger Sparhallens nytitillträdde vd, **Dick Sirén**.

Han menar att problemet med snatterier ökat inte bara på Sparhallen.

– Det gäller nog på hela Åland, det har jag hört från flera och vi har haft diskussioner om det med flera.

Meningen är ändå att väktarna på Sparhallen skall hålla en låg profil för att inte störa kunderna.

– Helst skulle vi ju vilja slippa ta hjälp av väktare, men i Sverige och Finland är

Förebyggande. Att anlita väktare är ett sätt att försöka stoppa utvecklingen med ökande snatterier, menar Sparhallens vd Dick Sirén. Foto: JONAS EDSVIK

det vardag sedan länge och nu har den här tråkiga utvecklingen nått Åland. Det

– Det krävs utbildad personal och det finns en grundutbildning i Sverige där man efter en nio dagars kurs jobbar i sex månader. Sedan kommer en fortsättningsdel på fem dagar och så följer repetitionsutbildning vartannat år.

Controlrisk Ålands ”inhoppare” är färdigt utbildade.

– I dagsläget har vi två, men fler är på gång och skall utbildas. Omfattningen beror på vad vi får för beställningar, det här är ju helt nytt på Åland, säger Johan Larsson.

Kunderna styr

Det är de blivande kunderna bestämmer verksamheten.

– Vi är öppna för allting, det är kundens behov som styr. I Sverige har man en omfattande och bred butiksbevakning, centrumbevakningar, ronderingar, värdetransporter, livvaktuppdrag, fastighetsjour. Vi är beredda att göra det som går under det som kallas väktarverksamhet.

Var går gränsen mot polisens verksamhet?

– Att utreda brott är polisens jobb och där skall vi inte gå in och konkurrera. Vi har inte de befogenheterna, utan vi är väktare och överläter polisutredningar till de som är professionella på det. Det är viktigt att skilja på det, säger Johan Larsson.

När en väktare griper någon för snatteri eller stöld gör de det enligt det som heter ”en vars gripande”.

– Det kan vilken privatperson som helst använda sig av. Vi har inte mer befogenheter än att stoppa personen och överlämna honom eller henne till polismyndighet.

Säljer larm

En annan bit av verksamheten är försäljning av larm.

– Vi har möjligheten att sälja inbrottslarm, kameraövervakningssystem och vi sysslar med riskanalyser på företag.

Johan Larsson har sitt företag än så länge vid sidan om sitt ordinarie jobb på Viking Line.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Barnens tänder mycket sämre

Tandhälsan hos åländska barn och ungdomar har kraftigt försämrats. Och den dåliga trenden ser ut att hålla i sig.

För att minska antalet hål krävs att föräldrarna skärper till sig ordentligt och ser till att barnens tänder borstas.

Åland låg länge bra till i statistiken, men nu har tandtrollen invaderat holmen. De svenska barnen började få sämre tänder för cirka tio år sedan, Finland följde strax efter och för tre år sedan var det Ålands tur.

Som över en natt vände den positiva kurvan och WHO:s index över 12-åringarnas tandhälsa gick upp från 0,8 till 1,0, och sedan dess har inga förbättringar syns till.

Indexet visar antalet tandlagningar per barn och år och enligt ÅHS ledande tandläkare **Klas Silfverberg** krävs stora förebyggande insatser för att man ska lyckas pressa ned siffrorna igen.

– Försämringen har framför allt med tandborstningen att göra. För att man ska lyckas mota Olle i grind bör barn borsta tänderna ordentligt morgon och kväll och använda fluortandkräm. Vi får in barn och ungdomar till mottagningen som man kan se inte har haft en tandborste i munnen på flera dagar.

Varför slarvas det med borstningen helt plötsligt?

– Fråga föräldrarna. Vi har aldrig haft så mycket information om tandhygien omkring oss som idag, så nog vet folk varför det blir hål.

Eltandborste bäst

En förklaring till att föräldrarna inte är lika noga med barnens tandborstning kan

Larmar om hål. ÅHS ledande tandläkare Klas Silfverberg har sett en klar försämring av åländska barn och ungdomars tandhälsa de senaste åren. Arkivfoto: SEBASTIAN BOMAN

vara att de själva har bra tänder, tror Klas Silfverberg.

– De som har barn nu var föremål för massprofylax i skolorna, vilket förebyggde hål. Eftersom de själva har bra tänder tror de att barnen också får det. Men barn ärver inte dåliga eller bra tänder, bara dåliga eller bra matvanor.

Klas Silfverberg uppmanar föräldrarna att tjata på sina barn och ungdomar och att hjälpa dem med borstningen.

– Barnen har inte utvecklat finmotoriken i sina händer förrän i 9-10-årsåldern. Man kan låta barnen borsta själva

och sedan hjälpa dem med det svåra längst bak i munnen.

Enligt Klas Silfverberg finns det ingen nytta med att borsta tänderna fler än två gånger per dag. Det viktiga är att två ordentliga rengöringar görs varje dag.

– Det idealiska är om man använder en elektrisk roterande tandborste. Då kommer man lättast åt överallt.

Ny tandsjukdom

Ett klassiskt och fortfarande aktuellt hot mot tänderna är godis. På senare tid har också andra faror gjort entré på

sockermarknaden. Den värsta är läsken med skruvkork, enligt Klas Silfverberg.

– Sedan man kom på det patentet har tandhälsan rasat, eftersom man dricker lite då och då. Så fort man sätter något sött på tänderna sker en syrafrätning på emaljen. Om det sker många gånger på en dag hinner saliven inte reparera emellan. Vi skall komma ihåg att hål i tänderna framför allt är en livsstilssjukdom.

Länge har tandlossning och hål i tänderna varit våra två vanligaste tandsjukdomar, men de senaste åren har

det dykt upp en sjukdom till: emaljerosionen.

– Emaljskador får man i och med att emaljen kemiskt löses upp. Källan till skadorna är bland annat sportdrycker, läsk och andra drycker med lågt pH-värde, säger Klas Silfverberg.

Vad får det för konsekvenser?

– Man får lättare hål och tänderna slits. En bortnött eller trasig emalj växer aldrig tillbaka.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Ännu chans få Märket-kort

De speciella Märket-frimärkena och de specialstämplade korten blir rariteter.

Det menar Finlands fyrsällskap som nästa vecka gör en båttur till fyren Märket med en säck postkort.

– Filateliska experter väntar redan nu att marknadspriset på dem kommer att snabbt stiga över de 10 euro som de nu kostar, säger fyrsällskapets ordförande **Pekka Väisänen**.

Finlands fyrsällskap har med hjälp av Posten Ålands eget frimärke-service tagit fram de nya Märket-frimärkena vars intäkter skall gå till att restaurera den gamla fyrbyggnaden.

Många redan sålda

– Över tusen frimärken med Märket som tema har redan blivit sålda, trots att frimärkena kostar mer än vanliga frimärken. Allt utöver produktionskostnaderna går oavkortat till Rädda Märket-projektet, säger Pekka Väisänen.

Ett bra och enkelt sätt att stöda kampanjen är att skicka special Märket-postkort, som inte annars säljs, med båda Märket-frimär-

Leder kampanj. Pekka Väisänen, ordförande i Finlands fyrsällskap leder kampanjen som syftar till att rädda byggnaderna på Märket från förfall.

Foto: ANDREAS DIENERT

kena till sig själv eller till vänner som till exempel en julgåva, tycker han.

Förs till Märket

Dessa kort tar fyrsällskapet fram och tillbaks till Märket nästa vecka, varefter de stämplas med en Märket specialstämpel.

– Vi är mycket tacksamma för att Posten Åland gett oss den här möjligheten.

Både ”dagmärket” och ”nattmärket” har designats

av **Ari Lakaniemi** och **Susanna Rumpu**, som hör till de främsta frimärksdesignerna i Finland idag. Fotona är tagna av den berömda fyrfotografen **Jukka Grönlund**.

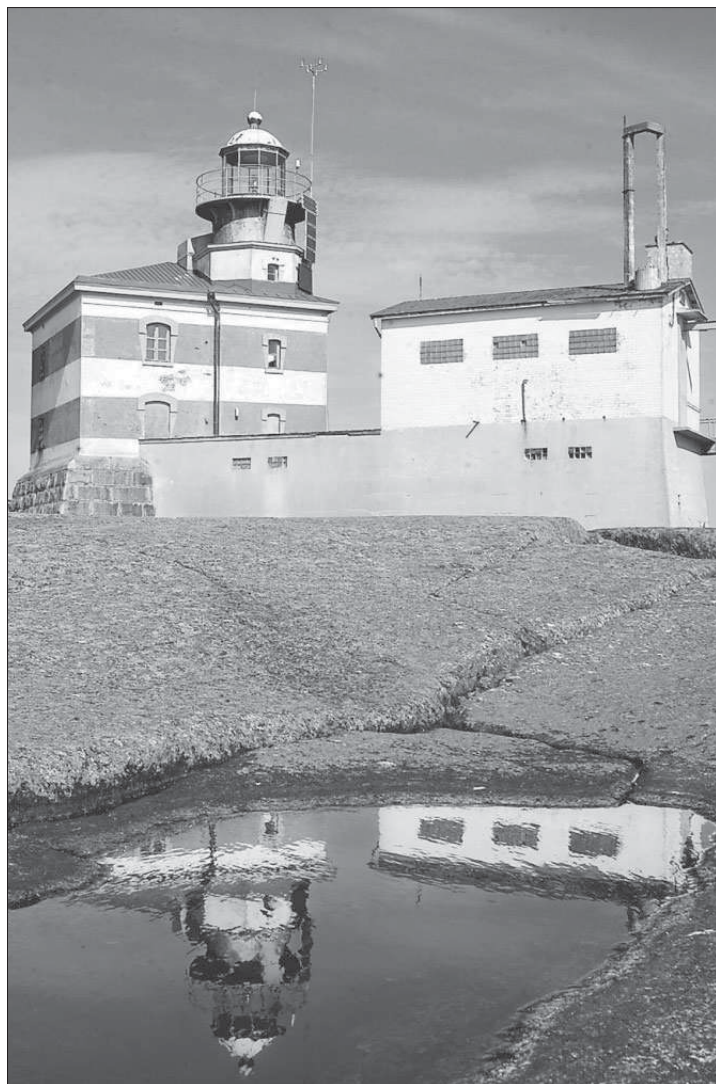
Begränsad upplaga

– Det andra Märket-frimärket, med fullmåne, säljs bara med detta special Märket-paket, och därför upplagan är mycket begränsad. Tills vidare har vi bara tryckt 500 stycken av det, så det blir en riktig raritet. Naturligtvis hoppas vi sälja över 500 av Märket-postpaketen, säger Pekka Väisänen.

Märket-kort med de två olika frimärkena som köps före den 15 december hinner med i första postsäcken till Märket och får förstadagsstämpel.

Märket-frimärkena och postpaketet säljs av Lisobutikerna i Mariehamn. Företag kan göra förfråga om större mängder direkt från Fyrsällskapet på telefon 040-504 36 01, och mer information finns på www.majakkaseura.fi/swe.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Samlarobjekt. Frimärkena med fyren Märket nordväst om Eckerö som Finlands fyrsällskap ger ut blir samlarobjekt, hoppas sällskapet. Särskilt de som nästa vecka transporteras fram och tillbaka till Märket och får förstadagsstämpel.

Foto: ERKKI SANTAMALA

PAF kräver mer av staten i skadestånd

■ Ålands penningautomatförening, PAF, har dubblat sitt skadeståndskrav mot den finländska staten. PAF vill nu ha 100.000 euro i skadestånd för att inrikesministeriet hindrat föreningen att ta emot kunder från riket till sitt internetspel.

I går höll tingsrätten ett fortsatt förberedelsesammanträde inför rättegången där PAF stämt staten.

– Vi gick igenom yrkandena och grunderna för stämningen och en förteckning över bevisningen, förklarar lagman **Keneth Nygård** vid tingsrätten.

Man blev ändå inte klara, utan en fortsättning på förberedelsesammanträdet sker den 3 januari. Själva rättegången hålls i början av mars nästa år.

En polisutredning görs också som bäst mot PAF på anmälan av inrikesministeriet, som anser att PAF olagligt tar emot internetspelare från riket. (uw)

Turistförbundet satsar på nätet

■ I gårdagens artikel om Ålands turistförbunds kommande satsningar fanns en oklarhet och ett fel.

Ålands turistförbund har budgeterat mindre pengar för det gemensamma kontot för trycksaker och internet nästa år jämfört med i år. Turistförbundets vd **Annica Jansson** vill förtydliga att de satsar mycket på sin nya hemsida som ska vara klar den 1 januari och ska gå att läsa på ytterligare två språk; ryska och estniska. Samtidigt kommer man också att öka marknadsföringsinsatserna via internet.

Av de drygt 800.000 euro som totalt sett avsätts för annonser och kampanjer är det bara en del som används i vårkampanjen i Stockholm och Finlands storstäder. Hur mycket den enskilda kampanjen kommer att kosta vet turistförbundets vd **Annica Jansson** inte i dagsläget. (as)

Skådespelare på Ålandsbesök

■ Skådespelaren **Göran Forsmark** är känd från ett hundratal svenska filmer, tv-produktioner och skådespel. De flesta har sett honom i filmerna ”Jägarerna” och ”Populärmusik från Vittula”, i tv-serien ”Skärgårdsdoktorn” samt i **Lars Molins** ”Potatishandlaren” och ”Den taterade änkan”.

Nu kommer han till Åland för att framföra sin enmanspjäs ”Mannen från Malmberget” som han sedan 1994 framför kanske 700 gånger. Pjäsen är skriven av **Svante Lindqvist** och regisserad av **Kjell Sundvall**.

Den 9-10 december gör han tre föreställningar på Café Vreten i Mariehamn, Bergyddan i Jomala samt Vikingaborg på Föglö. (mt)

■ **Någon har** under fredagen tillgripit föremål ur en båt i Hammarland. Brottet rubriceras som stöld.

Göran Forsmark gästar Åland.

Elpriset sjunker men höjs ändå

Elandelslaget står fast vid höjningen, staden kanske backar litet

Nu sjunker elpriset på marknaden. Men på Åland höjs det. Staden överväger att höja mindre än beslutat, men elandelslaget ändrar inte nu. Eventuellt till sommaren.

På rikssidan har storbolaget Fortum dragit tillbaka ett beslut om höjning av energipriset med 15 procent sedan konsumenterna började byta elleverantör. Förklaringen från Fortums sida var att elpriset har gått ner.

På Åland har såväl stadens elverk som Ålands elandelslag beslutat om prishöjningar vid årsskiftet. Elandelslaget höjer vid årsskiftet energipriset med 15 procent och distributionen med 8 procent. På det totala priset handlar det om 10-12 procent, säger vd **Jan Wennström**.

Mariehamns stad har beslutat om en höjning av energipriset med nära 25 procent, men ser nu en möjlighet att stanna på 14-15 procent. Ser man till det totala pris konsumenten betalar så handlar det om en höjning på 11 procent, som kanske kan stanna vid 8 procent, berättar elchef **Cai-Eric Ekström** i Mariehamn.

Kanske senare

Jan Wennström säger att även om priset på el har sjunkit under hösten så tvingas bolaget höja priset vid årsskiftet.

– Vi har hållit vårt pris oförändrat sedan april, trots att det har stigit på marknaden. Att Fortum och Vattenfall har tagit tillbaka sina aviserade prishöjningar kan vara en politisk fråga, det behöver inte vara kopplat direkt till att elpriset har gått ner, säger Wennström.

Han berättar att elandelslaget köper in med en viss policy, rullande under året och säkrar priset vid en viss nivå. De här prisnivåerna kan se olika ut under året och det är summan av dem som avgör vilket pris man måste ta ut.

– Men om utvecklingen fort-

För- och nackdelar. Om det regnar mycket och älvarna fylls på sjunker elpriset. – Det går inte att logiskt komma fram till om priset går upp eller ner, det är så många faktorer som styr, säger Mariehamns elchef Cai-Eric Ekström.

Foto: ERKKI SANTAMALA/STEFAN ÖHBERG

sätter så här så kanske vi kan sänka priset till våren eller sommaren. Utan den här exceptionellt varma hösten hade priset inte gått ner.

Staden avvaktar

Den höga prishöjningen i Mariehamn är enligt Cai-Eric Ekström ett försök att förutspå hur priset skulle utveckla sig framöver.

– Men nu har vi låst hälften av inköpen för nästa år på en nivå under budgeterat och priset är på väg ner. Så vi kan antagligen höja mindre än det var tänkt.

Beslutet fattas av elverkets direktion, och den planerar ett

extra möte i december om elpriset.

I bästa fall kan priset höjas från 4,8 till 5,5 cent, eller 5,4 cent om det går riktigt bra. Den höjning som gäller i dag går upp till 5,9 cent.

– Men i Sverige ligger Fortum och Vattenfall på 9,9 cent, säger Ekström.

Det höga priset där dikteras bland annat av kravet på att bolagen skall göra vinst.

– Men om vi hade köpt in el när priset var som högst så hade vi i Mariehamn också fått betala cirka 9 cent.

Elverket köper in en viss mängd el och kan låsa priset för en månad, ett kvartal eller ett

år enligt det avtal man har med inköparen. Den period man använder är ett år. Då vet abonnenterna vilket priset är. Att priset är låst betyder att staden betalar samma pris oberoende av om det stiger eller sjunker på marknaden. Ekström säger att det är turen som styr.

– Det går inte att logiskt komma fram till om priset går upp eller ner, det är så många faktorer som styr. Men om det nu fortsätter regna så fortsätter priset att sjunka. Om det däremot slutar regna och blir kallt så går det upp.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Fakta/Elpriserna

Elpriset i Mariehamn är i dag 4,8 cent för elenergin, 3,5 cent för elöverföring och ca 1 cent i skatt.

Om energipriset höjs till 5,9 cent hamnar totalpriset på ungefär 10,5 cent. Den lägre höjningen stannar på drygt 10 cent.

Elandelslaget har efter höjningen vid årsskiftet ett elenergipris på 5,94 och elöverföringen kostar 3,56 cent per kWh. Med elskatten kommer man upp i 10,4 cent. Utöver det tar elandelslaget också ut en grundavgift på 24,05 euro per år.

Färre lediga jobb just nu

■ Enligt färsk statistik från ÅSUB, är arbetslösheten nästan oförändrad på Åland, men samtidigt finns färre lediga jobb. Under november månad var en öppna arbetslöshetsgraden 2,5 procent och den totala 2,9 procent, vit inkluderar 49 personer i sysselsättningsåtgärder.

Fler män än kvinnor var arbetslösa föregående månad samtidigt som graden för ungdomar under 25 år, 7,7 procent, ökat markant från samma period i fjol. Däremot var den oförändrad för folk fyllda 55 år, på 2,7 procent.

Antalet långtidsarbetslösa steg med en person till 43 jämfört med november ifjol, vilket ger en oförändrad arbetslöshetsgrad på 0,3 procent för denna kategori. En regionvis jämförelse visar fortsättningsvis på en högre arbetslöshetsgrad i Mariehamn (3,2 procent) jämfört med i de övriga regionerna. Bland de åländska kommunerna var dock arbetslöshetsgraden i november högst i Brändö och i Vårdö (4,6 respektive 4,7 procent).

Antalet lediga platser var i november 98 stycken, vilket är 70 stycken färre jämfört med situationen ett år tidigare. (mt)

Landskapet gillar inte Kökarlösning

■ Kökar planerar rationaliseringar i kommunen som innebär att avtalet om en gemensam skoldirektör för Kökar, Föglö och Sottunga sägs upp. Kommunen vill att byråsekreteraren tar hand om skolpersonalens lönefrågor och att kommunens socialsekreterare och skolans föreståndare tar hand om skolnämndens övriga ärenden.

Landskapsregeringen tycker dock inte att lösningen är bra. I ett utlåtande till kommunen konstaterar den att det i Kökars arrangemang kan uppstå lojalitetskonflikter. Detta eftersom skolans föreståndare, som ska leda och utveckla den undervisning och verksamhet som skolnämnden beslutar om, samtidigt ske ges i uppgift att övervaka och utvärdera verksamheten.

Skoldirektörens uppgift är att biträda kommunens skolnämnd och att ”låta en annan ledande tjänsteman i kommunen utan speciell sakkunskap på området handha uppgiften kan visserligen på kort sikt tänkas innebära en inbesparing, men ett sådant arrangemang riskerar att på lång sikt motverka sitt syfte”, skriver landskapsregeringen till Kökars kommun. (as)

Lagtinget mot dopning

■ Lagtinget godkänner en internationell konvention om dopning.

Lagutskottet har behandlat en begäran från presidenten om att konventionen och medföljande lag sätts i kraft också på Åland. Utskottet konstaterar att lagstiftningen om narkotika och läkemedel hör till riket medan Åland har en egen lag om idrott.

Idrottslagen behöver enligt utskottet inte ändras på grund av konventionen. Däremot kan landskapsregeringen, när det beslutar om stöd till idrotten ställa villkor som stöder arbetet mot dopning i enlighet med konventionen. (ht)

Flink JO-anmäler miljöservice

Miljökonsulten Carl-Gustav Flink i Mariehamn JO-anmäler Ålands miljöservice.

Verksamhetsledaren uppfyller inte de uppställda behörighetsvillkoren, skriver Flink.

Så här skriver Flink i sin anmälan:

”Grunder för yrkandet:

Ålands Miljöservice kommunalförbund som ansvarar för samordningen av avfallshanteringen i landskapets 16 kommuner, har haft betydande svårigheter att komma igång med sin verksamhet, vilket kan antas bero på att det i landskapet finns endast en större entreprenör inom avfallshanteringen samt att kommunalförbundet valt en verksamhetsledare som inte uppfyller uppställda behörighetsvillkor.

När verksamheten inleddes i början av år 2006 gav kommunalförbundet det privata bolaget Ålands Renhållnings Ab ställningen som ”operatör”, vilket innebar att bolaget utan

anbudsförfarande fick ta hand om all insamling och borttransport av avfallet i kommunalförbundets 11 medlemskommuner.

De avfallsavgifter som uppbärs har stött på synnerligen kraftig kritik från abonnenterna, bland annat genom en grundavgift på 110 euro per hushåll, vilken endast uppbärs från bostadsfastigheter. Man anför att detta är orättvist, eftersom hotell, stugbyar, kontor och industrier härvid inte behöver betala avgiften och eftersom denna inte grundar sig på avfallsmängd, drabbas fastigheterna på ett orättvist sätt. Därtill anses det vara fel att avgiften är förhandlingsbar och kan sänkas ända ner till 20 euro per hushåll, beroende på i vilken utsträckning bostadsfastigheterna köper fyrfacksystem från Ålands Renhållnings Ab.

”Betaltjänstvägran”

Utöver grundavgiften fakturerar kommunalförbundet en ”rörlig” hämtningsavgift, vilken inte har godkänts av förbunds-

stämman och vars storlek fritt kan förhandlas mellan ”operatör” och fastighetsinnehavare.

De orättvisa, oskäligt höga och olagliga avgifterna har förutom kraftiga protester även medfört en omfattande betalningsvägran. Kommunalförbundet har inte ens försökt driva in de på många sätt olagliga avgifterna, utan för att finansiera den löpande verksamheten har man anhängit om och erhållit ett bidrag på 500.000 euro från Ålands landskapsregering.

”Strider mot lag”

Ålands förvaltningsdomstol beslöt den 29.8.2006 att filmag. **Jan Westerberg** inte uppfyller behörighetsvillkoren för tjänsten som verksamhetsledare, varför förbundsstyrelsens val strider mot lag och upphävs. Förvaltningsdomstolens beslut har inte överklagats, varför det har vunnit laga kraft.

Kommunalförbundet låter trots detta filmag. Jan Westerberg fortsätta som verksamhetsledare, vilket innebär en obstruktion och kan inte

förklaras på annat sätt än att det finns kretsar som betraktar Jan Westerberg som oumbärlig i tjänsten för att det lukrativa samarbetet mellan kommunalförbund och ”operatör” skall kunna fortsätta.

Ålands Renhållnings Ab har anskaffat ett betydande antal motivmålade fordonskombinationer med vilka allt insamlat avfall transporteras bort från landskapet. I det fall att kommunalförbundet väljer en verksamhetsledare som uppfyller behörighetskraven, befarar tydligen dessa kretsar att transporten av brännbart avfall till Uppsala kan upphöra och ersättas av balning samt borttransport med småtonnage, vilket enligt utredning blir fem gånger billigare.

”Krävs en förändring”

Man befarar även att byggnadsavfall, inklusive överskottsjord och -stenar, inte mera kan transporteras till Nådendals avfallsdponi, utan ersätts med ett antal inerta deponier i vilka deponeringen kan ske utan de-

poniskatt. För tillfället transporteras allt slaktavfall, även det TSE.-fria avfallet, till Honkajoki, trots att det kunde behandlas lokalt.

Slagvatten från motorfartyg kunde behandlas i oljeabsorptionspåsar i stället för transport till Riihimäki, etc. För att utveckla lokala behandlingsanläggningar borde dock kommunalförbundet anställa en tjänsteman som uppfyller behörighetsvillkoren.

Avfallsabonnenterna och en betydande majoritet bland invånarna har dock uttryckt ett sådant missnöje med orättvisa avfallsavgifter och mot onödiga transporter med dyra och miljöförstörande fordonskombinationer, att det krävs en förändring.

På ovan beskrivna grunder anhängs undertecknad om att justitieombudsmannen anmodar Kommunalförbundet Ålands miljöservice att välja en verksamhetsledare som är behörig för tjänsten samt att uppmeningen accentueras med ett vitesföreläggande.” □

Maj-Len Lindholm

Epost: majlen.lindholm@nyan.ax

Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

SELMA

Dop

Noel Viktor Eklund döptes i söndags, den 3 december, i Jomala kyrka. Han är son till Yvonne Sundman och Allan Eklund i Jomala Överby.

Stina Siri Maria Ekstrand döptes i söndags, den 3 december, i Jomala kyrka. Hon är dotter till Viveka och Göran Ekstrand i Jomala Kungö.

Saga Cecilia Maria Björke döptes i lördags, den 2 december, i hemmet i Lemland. Hon är dotter till Maria och Markus Björke i Lemland Granboda.

Tilde Maria Elisabeth Lillie döptes i lördags, den 2 december, i S:t Görans kyrka i Mariehamn. Hon är dotter till Annika Yvonne Brandt och Mattias Lillie i Mariehamn.

Emma Ida Carina Sjöström döptes i söndags, den 3 december, i Margaretagården i Mariehamn. Hon är dotter till Carina Erika Rosina Laine och Johan Rickard Sjöström i Mariehamn.

Casper Eli Randolph Bergendahl döptes i söndags, den 3 december, i S:t Görans kyrka i Mariehamn. Han är son till Katja Kaarina och Jan Randolph Bergendahl i Mariehamn.

Felicia Katarina Ellinor Sommarström döptes i lördags, den 2 december, hos Sörgårds i Föglö Björsboda. Hon är dotter till Anja Ellinor Johansson och Karl-Johan Sommarström i Lemland.

Daniel John Erik Helin döptes i söndags, den 3 december, i Föglö kyrka. Han är son till Bodil Maria Berg och Johan Patrik Helin från Föglö Granboda.

Elis Herbert Oscar Norrgård döptes i lördags, den 2 december, i Vårdö kyrka. Han är son till Victoria Nordberg och Johan Norrgård från Hammarland.

Annonsera i den tidning du själv läser!

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning

undanbedes

vänligen.

Gunvor Eriksson

TACK

Till er alla som var med och gjorde mitt 40-års kalas till en minnesvärd dag i Stensalen i fredags.

Marina Wallden-Söderlund

Vi firar 0-15 år

Johannes Winé i Björby, Sund fyller 3 år i morgon, den 3 december. Han gratuleras av farmor.

Nygifta

I fredags, den 1 december, vigdes i Ämbetshuset i Mariehamn Peter Simon från Vallentuna och Viveka Wingert från Mariehamn. Bruden tar efternamnet Wingert-Simon. Vigseln förrättades av tingsdomare Kristina Fagerlund.

Den 24 november vigdes i Ämbetshuset i Mariehamn Maria Elisabet Törnroos och Fakhrealdin A.Ahmad, båda från Mariehamn. Vigseln förrättades av härads-skrivare Sirja Boman.

Gratulerar 60 år

RIGMOR SÖDERLUND
Namn: Rigmor Söderlund.
Född: den 9 december 1946 i Kumlinge.
Yrke: merkonom, redovisare.
Familj: sambon Greger Wikström, barnen Carina och Anna.
Födelsedagen: firas med öppet hus hemma klockan 13 till 16. Jubilaren ser fram emot att släkt och vänner hälsar på och gratulerar, men hon önskar inga presenter.
– Jag har allt jag behöver, säger hon.

Efter skolgång hemma i Kumlinge utbildade sig Rigmor Söderlund i handelsskola och handelsinstitut i Åbo. Merkonom blev hon 1966.
– Först jobbade jag ett år som sekreterare på ett arkitektkontor i Sverige, berättar hon, men det var inte riktigt det jag ville göra.
Hon kom hem och jobbade bland annat på Vikinglinjen en tid.
– Redovisning är det jag trivs bäst med att göra, det är ett område som följt mig som en röd tråd, säger Rigmor.
Nu har hon arbetat vid Ålands Ömsesidiga försäkringsbolag i 25 år och vid årsskiftet slutar hon med pension från sin tjänst som redovisare.
På fritiden gillar hon att gå på Medis-kurser, till exempel språk och körsång. Hon tycker också om att läsa och ser fram emot att få mera tid för resor efter pensioneringen.
– Huset, trädgården och stugan på en holme i Kumlinge tar också en hel del tid, säger Rigmor.

Gratulerar 70 år

LARS "LASSE" JANSSON
Namn: Lars Jansson.
Född: den 10 december 1936 i Finström.
Bor: i Finström Bartsgårda.
Yrke: pensionerad chaufför och murare.
Familj: hustrun Ruth f Jansson, söner Sven och Ingmar med familjer i vilka ingår fem barnbarn.
Födelsedagen: firas enbart inom familjen, ingen uppvaktning önskas.

I många år kombinerade Lasse Jansson skogsarbete vintertid med byggnadsarbete på somrarna. Han lärde sig mura och höll på med det i tjugo år.
– Jag högg bland annat för Ålands skogsvårdsförening och för Ålands skogsägarförbund, berättar han. Jag känner ganska så bra till skogarna och skogsvägarna på norra Åland och villar inte bort mig i första taget.
I många år jobbade han till och från som medhjälpare vid Enebergs begravningsbyrå, sedan blev han ordinarie anställd som chaufför fram till pensioneringen. I cirka 28 år jobbade han vid Enebergs.
På fritiden har han trivts med jakt och fiske, samt litet grönsaksodling. Hans stora intresse har för övrigt varit det frivilliga brandkårsarbetet. I 50 år har han hört till de aktiva, han har varit vice-kärchef och han har suttit i Finströms FBK:s styrelse.
– Det har varit mycket trevligt, kamratskapet har varit så gott, säger han.
Lasse Jansson har också varit ordförande i Finströms jaktvårdsförening och är nyligen omvald medlem av kyrkofullmäktige.
– Som pensionär försöker jag göra så litet som möjligt så långsamt som möjligt, säger han och skrattar. Litet hemmapyssel bara.

Lasse Jansson har också varit ordförande i Finströms jaktvårdsförening och är nyligen omvald medlem av kyrkofullmäktige.

– Som pensionär försöker jag göra så litet som möjligt så långsamt som möjligt, säger han och skrattar. Litet hemmapyssel bara.

Gratulerar 95 år

HUGO WESTERMARK
Namn: Hugo Westermarck.
Född: 7 december 1911.
Bor: Mariehamn.
Yrke: pensionerad sjökapten.
Familj: hustrun Dagny och söner Henrik och Anders med familjer.
Födelsedagen: firar inom familjen vid ett senare tillfälle.

■ **Procession** inledde festhögmässan den första advent i Lemlands kyrka. "Lemlandsflickorna" medverkade med sång och 68 personer deltog. – En riktigt bra högmässa, konstaterar kyrkoherde Benny Andersson.

Döda

GUNNAR ROSÉN
Pensionerade fiskaren och sjömannen Matts Gunnar Rosén från Brändö Jurmo, avled den 3 december 2006. Han var född den 13 december 1916 i Brändö och var änkeman efter Svea f Österlund.
Gunnar Rosén var yrkesfiskare i unga år. Sedan arbetade han på mjölkbåten från Brändö som gick till Ängösund och senare till Långnäs. I femton år jobbade han ombord och hjälpte till med mjölktransporterna genom skärgården i alla väder.
En kort tid var han också på Nymans Fisk innan han år 1972 blev matros på ms Kumlinge och han arbetade sedan ombord på färjan i tio år fram till sin pensionering.
Han trivdes med sjölivet, tyckte om att fiska och ägnade sig också en hel del åt jakt tidigare. De senaste åren bodde han på omsorgshemmet Solkulla där han trivdes bra.
Närmast sörjande är sonen Åke med fru Rose-Mari och söner Joakim med sambo Nina, samt Kjell.

Sju vill leda kultur i skärgården

■ Ansökningstiden till tjänsten som projektledare för "Kultur i skärgården" gick ut i torsdags och sju personer har lämnat in sina ansökningshandlingar. Anställningen sträcker sig från 1 januari 2007 till 31 december 2009. Det är Britt-Marie Trens-mar, Sund, Jan-Erik Berglund, Mariehamn, Anita Husell-Karlström, Brändö, Tuija Numminen, Åbo, Anki Sundbäck, Vårdö samt två personer som önskar vara anonyma.
– Vi vill tillsätta tjänsten så snart som möjligt. Ledningsgruppen för Kultur i skärgården har möte 7 december och då diskuteras om några ska tas på intervju. Därefter ska det föredras i landskapsregeringen, men vår förhoppning är att ha en projektledare i början av nästa år, säger Veronica Thörnroos. (mt)

Silja behåller sitt varumärke

■ Tallinks köp av Silja Line medför inga förändringar i varumärket Silja Line meddelar koncernen i ett pressmeddelande. Både namn och varumärke finns fortsättningsvis kvar som tidigare. Däremot heter Tallinks och Siljas nya, gemensamma svenska marknadsförings- och försäljningsbolag numera Tallink Silja ab.
– Silja Line är ett utomordentligt starkt och värdefullt varumärke. Det är självklart att vi kommer att fortsätta att använda det, säger Kadri Land, vd för Tallink Silja. (mt)

OBS! Det händer

TISDAG 5.12

BASAR/MARKNAD
■ ■ Mariehamn St Mär-tensgården kl 19.00.
Julbasar för missionen och Sjömanskyrkan.
■ ■ Mariehamn Torget, Torggatan kl 9.00-15.00.
Julpynt, ljus, hantverk, bakverk och lådor, fisk, sylt, marmelad och geléer, julkorv, lammkorv, hjortkött, vildsvinskött.

BIO
■ ■ Bio Savoy kl 18.30.
"Djävulen bär prada". T. Filmen fick tre stjärnor av Nya Ålands recensent.
■ ■ Bio Savoy kl 20.30.
"Casino Royale" F-15. Filmen fick tre stjärnor av Nya Ålands recensent.

JULKAFFE
■ ■ Vårdö Vårdkasen kl 19.00.
Glögg och pepparkakor och underhållning med film från Sallys barndom. Blind-Anton vem var han? De äldre i byn minns och berättar.

JULSAGOR
■ ■ Mariehamn stadsbiblioteket kl 13.00 och 14.00.
Julsagor för barn 4-8 år.

LJUSFEST
■ ■ Jomala Frideborg kl 15.00-18.00.
Ljusfest för barnfamiljer och andra intresserade. Pysselverkstad med bland annat ljusstöping, kransbindning, julkort mm. Marthaföreningen säljer soppa och bröd, kaffe och kaka. Tore Jansson säljer sin nya CD-skiva.

NÖJE
■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.
■ ■ Parks bar kl 22.00.
Blandad musik från baren.

RADIO
■ ■ Ålands Radio kl 18.40.
Mozarts Requiem med Oratoriekören på Åland, under ledning av Kaj Gustav Sandholm, i en inspelning från 1 november 1999. Solister Catherine Grönberg Frisk, sopran, Raija Regnell, alt, Christian Juslin, tenor och Björn Blomqvist, bas. Spelar gör orkestern Capella sine nomine med Jan Ridell som kapellmästare, Kristina Forsman trombon och Henrik Östman på orgel.

ONSDAG 6.12

BASAR/MARKNAD
■ ■ Joma nya församlingshem kl 12.00.
Försäljning, auktion, lotteri, servering och barnaktiviteter.
■ ■ Mariehamn Torget, Torggatan kl 9.00-15.00.
Julpynt, ljus, hantverk, bakverk och lådor, fisk, sylt, marmelad och geléer, julkorv,

Missionsauktion hölls i Godby

■ Kyrkosyfsöreningar i Finström arrangerade missionsauktion i församlingssalen i Godby Center den 28 november. 47 personer deltog och den totala insamlade summan blev 935 euro.

lammkorv, hjortkött, vildsvinskött.
■ ■ Torggatan kl 10.00-14.00.
Försäljning av konsthantverk m.m. till förmån för barnen i Kenya och Ryssland.

BIO
■ ■ Bio Savoy kl 18.30.
"Djävulen bär prada". T. Filmen fick tre stjärnor av Nya Ålands recensent.
■ ■ Bio Savoy kl 20.30.
"Casino Royale" F-15. Filmen fick tre stjärnor av Nya Ålands recensent.

MUSIK
■ ■ Jomala Önningsbysmusseet kl 16.00.
Konsert med gruppen Mejram, Maria Stenberg, Maria Svenblad, Tracy Nyholm och Guy Karlsson.
■ ■ Mariepark kl 19.00.
"Nu är det jul igen". En stämningsfull julshow med Petronella Wester, Randolph Reymers och Jan Nordberg. Musik: Andreas Dienert, Fredrik Erlandsson, Kurt "Kutten" Lindbom, Anders Brunnsberg, delar av Good News.

RADIO
■ ■ Ålands Radio kl 17.15.
Leo Lundberg-hörspel. New York och Den förlorade sonen med ålänningarna Leo Lundberg som författare och Marc Svahnström som regissör. Hörspelen bygger på fristående avsnitt ur Leo Lundbergs bok Den stora behandlingen.

TEATER
■ ■ Lumparland Furuborg kl 18.00.
Gustavas arv. Manus: Leo Löthman och regi: Grete Snelvedt.

TORSDAG 7.12

BINGO
■ ■ PAF Casino kl 19.00.
IFK-bingo.

BIO
■ ■ Bio Savoy kl 20.30.
"Casino Royale" F-15. Filmen fick tre stjärnor av Nya Ålands recensent.

JULMARKNAD
■ ■ Köpmansgatan 4 kl 19.00-21.00.
Försäljning och loppmarknad till förmån för barnen i Kenya och Ryssland.

NÖJE
■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.

MUSIK
■ ■ Mariepark kl 19.00.
"Nu är det jul igen". En stämningsfull julshow med Petronella Wester, Randolph Reymers och Jan Nordberg. Musik: Andreas Dienert, Fredrik Erlandsson, Kurt "Kutten" Lindbom, Anders Brunnsberg, delar av Good News.
■ ■ Café Vreten Folkhälsans allaktivitetshus kl 19.00.
Chriss Thinsz från Sverige.

Rainer Kronstam var mäk-lare och kaplan Heikki Turakka höll en liten andakt. Det var även kaffeservering och lotterier.
– Ett stort tack till alla som skänkt lotterivinster och auktions varor, hälsar tf diakoniarbetare Eva Lindblom.

Mollie Manelius, 9 år, håller stolt sin lillebror som föddes den 29 november kl 20.30 med vikten 2.945 gram och längden 48 cm. Storebror Frans Manelius är 11 år. Föräldrar är Mikaela Lingonblad och Nils Manelius i Mariehamn.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Angelina Kristina Andersson med rötter i Sund, föddes den 16 november klockan 08.55 på World Links sjukhus i Shanghai, Kina. Hon vägde 5.300 gram och var 53 cm lång, storasyster som är med på bilden heter Marina. Föräldrar är Kim och Lily Andersson i Shanghai, Kim är bördig från Sund.
Foto: PRIVAT

100 ord

från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

ÅLANDS REUMAFÖRENING
Föreningens november-möte hölls torsdagen den 30.11 i Röda Korsgården. Ett 30-tal medlemmar lyssnade till brandförman **Ove Jansson**, som gav viktig information om brandsäkerheten i våra hem. Någonting att tänka på i synnerhet nu när julen snart är här, med t.ex. alla levande ljus man inte får glömma att släcka.
Siv Tingsvik, en av fyra medlemmar som den 15 oktober deltog i en reumatologisk forskningsdag på Karolinska Institutet i Stockholm, gav en liten rapport därifrån och **Ann-Charlotte Olander**, som den 23 oktober deltog i en föreläsning om smärta rapporterade från den. Den här föreläsningen, också den i Stockholm, hölls av med.dr. **Eva Kosek**, från Karolinska Institutet, och överläkare **Stefan Bergman**, från reumatikersjukhuset Spenshult.
Program som ännu återstår för oss denna termin är en Teater- och kulturrea till Åbo den 9-10 december och jullunchen på Jan-Karlgårdens vårdshus den 12 december. Därefter tillönskar vi alla våra medlemmar en riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År och ser fram emot ett nytt verksamhetsår 2007.

ÖNNINGEBYMUSEETS VÄNNER
Här kommer lite mer information om vinteraktiviteter:
Estlandsresa 2007. Reservera 30 mars -1 april 2007 för vårresan. Denna gång åker vi österut till Estland. Programmet är ej helt färdigt men vi åker med Tallink från Mariehamn natten mot fredagen den 30 mars. Vi har egen buss med oss - Williams buss! I Tallinn gör vi en stadsrundtur och besöker Amdamson-Ericumuseet med **Kersti Koll** som värd. Hon var ansvarig för Noor-Eestiutställningen i Önnungebymuseet i somras och talar svenska. På fredagskvällen äter vi middag på hotellet.
Lördagen viks för det fina, stora konstmuseet Kumu som öppnade 2006. Vi åter en lätt lunch på museet. På lördagskvällen middag och program (ej fastställt). På söndagen hinner vi se oss omkring på landsbygden. Färjan hem avgår kl. 18 och vi är hemma tidigt på måndagsmorgonen.
Vi har flera lokala kontaktpersoner så vi utlovar ett trevligt och unikt program. Priset ej fastställt. Så fort priset är klart publicerar vi detaljprogram i föreningsspalterna. Anmälningarna tas sedan emot på Williams buss, som även kan informera om detaljerna. Tel 28 075.
Årsmötet planeras att hållas lör 24 feb 2007. **Claes Moser** är inbjuden att berätta om svenska klassiker i konsten. Närmare uppgifter framledes.

Brändögamla stannar hemma
■Brändö kommun säljer en av sina två platser på De gamlas hem till Jomala. Från början hade Brändö tre platser, men en har redan sålts till Hammarland.
– Det här är ett led i processen i att de gamla skall få bo hemma så länge som möjligt, säger kommundirektör **John Wrede**. (ke)

Självständighets

öppet onsdag

6 december

Vi har öppet

12-16

Storagatan 9, tfn 12 629

Kyrkinformation utvecklas

I Mariehamns församling ska man utveckla och förbättra sin information på olika sätt.
På tisdag får kyrkofullmäktige ta ställning till kyrkorådets förslag till utvecklingsstrategier när det gäller församlingens informationsarbete.
För ett år sedan beslöt kyrkofullmäktige i samband med behandlingen av verksamhets- och ekonomiplanen, samt budgeten för detta år, att en kommunikationsprogram skulle föreläggas de förtroendevalda i kyrkofullmäktige.
Kyrkoherde **Jan-Erik Karlström** har redogjort för församlingens information i dagsläget och arbetat fram ett förslag till utvecklingsstrategier som godkänts i kyrkorådet.
■Församlingens hemsida skall utvecklas för att mera tilltala unga och medelålders, söndagens predikan sätts in varje måndag.
■Informationsbladet förändras layoutmässigt.
■Informativ skyltning vid församlingens olika fastigheter.
■En gedigen broschyr utarbetas med information om allt som berör församlingens arbete och tjänster.
Kyrkorådet beslöt dessutom att en punkt för lediga tjänster införs på hemsidan, att

en kommunikationsplan som verifierar rättighet och skyldighet att informera uppgörs, samt efter omröstning att informationsbladet till alla hushåll görs om först från och med år 2008.
För kyrkofullmäktige föreslås också att en särskild direktion inrättas för ungdomsverksamheten i församlingen och en direktion också för barnverksamheten. För båda de nya direktionerna finns också förslag till instruktioner.
Förslaget till verksamhets- och ekonomiplan för åren 2007-09, samt budgeten för nästa år väntar också på fullmäktiges fastställande på tisdag. (m-ll)

Kom ihåg

■ ■ **Al-Anon:** Anhöriga och vänner till alkoholister, träffas på Margaretagården ALLA tisdagar och fredagar, kl 19.00.

■ ■ **Eckerö pensionärsförening:** Anmälningar till julbordet på hotell Elvira tisdag 12.12 kl 15.00 emottages av Tage tfn 38 484 eller Ulla 38 512 före 9.12.

■ ■ **Geta marthaförening:** Julmöte torsdag 7.12 kl 19.00 hos Berit i Västergeta. Julklapp medtages.

■ ■ **Haraldsby marthaförening:** Månadsmöte hos Runa-Lisa Jansson torsdag 7.12 kl 19.00.

■ ■ **Mariehamns marthaförening:** Jullunch fredag 8.12 på Silverskär, vi träffas på bussplan kl. 10.45 vid Williams buss som för oss till Bertbyvik. Tag liten julklapp med, vid förfrågn. ring Hjördis 12 708.

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Julbord på Soltuna onsdag 6.12 kl 16.00 på Soltuna. Buss från garaget kl 14.50, via Bartsgårda kl 14.55, Godby kl 15.00 och Kvarnbo kl 15.10. Anmälningar görs senast 5.12 till tfn 49 530.

■ ■ **Saltviks församling:** Jullunch för Saltviks pensionärer i Mariagården torsdag 7.12 kl 11.00. Ta med julklapp. Dagisbarnen kommer och sjunger.

■ ■ **Ålands handikappförbund:** Träff för dig som har Parkinsons sjukdom eller är anhörig. Vi tittar på film samt diskuterar fortsatta aktiviteter. Kaffe med tilltugg. Torsdag 7.12 kl 18.30 i HandiCampen, Skarpansvägen 30. Frågor? Kontakta Ulrika Lindén på tfn. 527 361. Alla intresserade hjärtligt välkomna!

■ ■ **Ålands reumaförening:** Det

finns ännu platser kvar till jullunchen på Jan Karlsgårdens Vårdshus tisdag 12.12. Ring och anmäl dig till Kerstin 527 370 under denna vecka.
■ ■ **Önnungebymuseets vänner:** Kom i håg konserten i Önnungebymuseet onsdag 6.12 kl 16.00 med grup-

pen Mejram (Maria Stenberg, Maria Svenblad, Tracy Nyholm och Guy Karlsson). Förköp av biljetter på Firma Ehns i Böndernas hus. Biljetterna kostar 10 euro för medlemmar (gäller även hembygdsföreningens medlemmar), 12 euro för övriga.

Ålands Cancerförening

Skarpansvägen 30, Mariehamn

RESELOTTERI 2006

LS tillstånd Nr 179 K14/28.8.2006

Lottdragningen förrättades av kommissarie Eva Fellman

Huvudvinster:

1.

Presentkort Ålandsresor, värde 1000 €

Jansson Rolf e Christina, Mariehamn

2.

Weekendkryssning med Birka sommaren 2007,

2 pers.Engblom Gustav, Vårdö

3.

Weekendkryssning med Birka sommaren 2007,

2 pers.Sundström Per e Ritva, Godby

4.

Presentkort Willians Buss, värde 700 €

Abrahamsson Marina, Godby

5.

Presentkort Sundqvists Buss, värde 700 €

Jansson Lisbeth, Mariehamn

6.

Digitalkamera Ge Foto, värde 500 €

Mattsson Anne-Maj, Hammarland

7.

Presentkort Viking Line, 500 €

Finnerman Anna-Lisa, Mariehamn

8.

Flyg Mariehamn-Helsingfors t/r, 2 pers.

Holmberg Marita, Saltvik

9.

Flyg Mariehamn-Helsingfors t/r, 2 pers.

Gustavsson Mikaela, Godby

10.

Flyg Mariehamn-Åbo t/r, 2 pers.Mattsson Rune, Mariehamn

11.

Flyg Mariehamn-Åbo t/r, 2 pers.Johansson Eva, Kastelholm

12.

Weekendkryssning till Helsingfors i lyx-hytt, 2 pers.

Käld Britt-Marie, Emkarby

13.

Kryssning till Åbo och Stockholm Silja Line, 2-4 pers.

Sjöberg Hjördis, Mariehamn

14.

Presentkort, värde 200 € Silfver Ingvar

15.

Presentkort, värde 200 € Toivonen Elisabeth, Mariehamn

16.

Presentkort, värde 200 € Sjölund Gunnel, Kumlinge

17.

Presentkort, värde 200 € Josefsson Sven, Hammarland

18.

Presentkort, värde 200 € Nordberg Jan-Erik, Vårdö

Övriga vinster: Andersson Karl-Ture, Vårdö, Berndtsson Beatrice, Godby, Blomqvist Gunvor, Hammarland, Blomqvist Sture, Sund, Bonds Brita, Kökar, Brottenberg Christer, Mariehamn, Carlsson Gunlög, Hammarland, Dahlblom Gun-Britt, Pålssjöle, Diederch Marita, Vårdö, Ekström Jan-Erik, Jomala, Eriksson Gunilla, Mariehamn, Eriksson Sara, Mariehamn, Frejborg Stina, Granlund Dorita, Mariehamn, Grönroos Sol-Britt, Lemland, Gustafs-son Christel, Mariehamn, Gustavsson Birgitta, Mariehamn, Henriksson Ann-Mari, Mariehamn, Henriksson Tony, Mariehamn, Häggblom Åke, Eckerö, Jansson Brita, Sund, Johansson Ulla, Mariehamn, Karlsson Agnes, Hammarland, Keinonen Stina, Lindström Ingmar, Mariehamn, Lund Karl, Godby, Lundin Ragul, Eckerö, Magnusson Sven-Erik, Kökar, Mansen Hans, Eckerö, Mattsson Arthur, Mariehamn, Mattsson Karl, Mariehamn, Nordlund Valborg, Saltvik, Pettersson Max, Sottunga, Stenbäck Karl-Johan, Mariehamn, Sunden Anna, Mariehamn, Thölix Kerstin, Mariehamn, Törnroos Inga-Lis, Lappo, Williams Agneta, Mariehamn, Österberg Maj-Lis, Mariehamn.

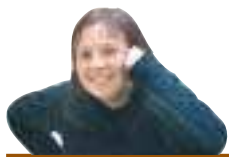
Sponsorer:

Air Åland, Birka Line, Eckerö Linjen, Foto Alandia Ab, GeFoto, Hotell Arkipelag, Hotell Gullvivan, Läderbiten, Nya Åland, Rundbergs Bil & Service, Silja Line, Sundqvists Buss, Tidningen Åland, Turku Air, Viking Line, Williams Buss, Ålandsbanken, Ålandsresor Ab.

Vinsterna kan avhämtas 7.12-21.12.2006 och 2.1-28.2.2007 måndag-torsdag 10.00-15.00 från Ålands Cancerförenings kansli, Nyfahlers, Skarpansvägen 30, Mariehamn. Vinsterna som inte avhämtas inom utsatt tid tillfaller Cancerföreningen.

Vi gratulerar vinnarna i vårt lotteri och riktar ett varmt tack till alla deltagare, bidragsgivare och sponsorer som genom sina insatser medverkat i kampen mot cancer.

Ha en fridfull Jul!

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

kultur

”Det där med ljuvligheten är viktig - den romantiska drömmen, dagdrömmen, fantasin.”

RUNEBERGNOMINERADE FÖRFATTAREN MALIN KIVELÄ I HBL

Tävlar om utsmyckning

Steg ett är nu avgjort i tävlingen om vem som skall få utsmycka lagtingets plenisal. Konstnären Barbro Eriksson vann första pris med konstverket "Tala är silver, lyssna är guld". Hon går nu vidare i tävlingen som avgörs på självstyrelsedagen 2007.

Tävlingen som syftar till att få fram ett konstverk för att pryda lagtingets plenisal utlystes i juni. Tävlingen sker i två steg. Det första steget var en allmän tävling där alla verksamma konstnärer på Åland samt konstnärer med åländsk anknytning inbjöds att delta.

Steg ett är nu avgjort och bland fjorton inskickade bidrag fick konstnären Barbro Eriksson första pris med konstverket "Tala är silver, Lyssna är guld".

Jury hade inte ett helt lätt arbete, berättar tävlingens funktionär, biträdande lagtingsdirektör **Susanne Eriksson**.

– Bidragen som kom in var mycket olika varandra, både i fråga om uttryck och material. Jury har haft ett svårt, men roligt arbete.

Hemliga förslag

Andra pris i den allmänna tävlingen går till konstverket "Kerstin Kennedy" av konstnären **Johan Karrento** och tredje pris går till konstverket "Axigo" av konstnären **Kurt Simons**. I den allmänna tävlingen utdelas ett första pris på 2.000 euro, ett andrapris på 1.000 euro och ett tredjepris på 500 euro.

Barbro Eriksson går nu vidare och tävlar i steg två tillsammans med fyra inbjudna konstnärer som valts ut av landskapsregeringens konstnämnd, **Keathy Ericsson-Jourdan**, **Juha Pykäläi-**

Prov på konst. Barbro Eriksson med några av de tavlor hon målat till en utställning för några år sedan. Tavlorna deltar inte i tävlingen, men kan ge en bild av hur konstnären målar.
Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

nen, Johan Scott och Nanna Sjöström.

– Vi offentliggör inte hur förslagen som kom in i den allmänna tävlingen ser ut, och speciellt inte Barbro Erikssons vinnande förslag. Alla som tävlar skall stå på samma startlinje och inte influeras av varandra, säger Susanne Eriksson.

Barbro Eriksson har också möjlighet att utveckla sitt förslag.

– Hon vet ju att hennes konst föll jury i smaken, så det lönar sig ju inte att om-

arbeta det till oigenkännlighet. Hur mycket hon vill bearbeta sitt förslag är hennes val, säger Susanne Eriksson.

Avtryck

Uppdraget som Barbro Eriksson och de fyra inbjudna konstnärerna nu står inför är att utarbeta ett förslag till en konstnärlig utsmyckning som respekterar plenisalsens användningsändamål och den arkitektoniska helheten. Utsmyckningen skall också lämna avtryck av dagens tidsanda. Deltagarna i tävlingen har frihet att föreslå var i plenisalen som utsmyckningen skall placeras.

– Tävlingsreglerna nämner inte var i plenisalen konstverket skall finnas. Många tänker automatiskt på fondväggen, men konstnärerna kan använda hela plenisalen, säger Susanne Eriksson.

Den jury som ska bedöma de tävlande och utse de vinnande förslagen leds av talmannen **Barbro Sundback**. I juryn ingår lagtingsledamöterna **Gun Carlson** och **Den-**

Skall prydas. Lagtingets plenisal skall få färg, eller åtminstone konst, på väggarna eller väggen.
Foto: JONAS EDSVIK

nis Jansson, Peter Winquist som representant för landskapets konstnämnd, arkitekten **Micko Koskinen, Isa Hällström** som representant för konstföreningens avdelning Åländska konstnärer, konstintendent **Susanne Procopé-Ilmonen** samt, utan rösträtt, notarie **Susanne Eriksson** som fungerar som juryns sekreterare och tävlingens funktionär.

Förslagen från de inbjudna konstnärerna och ett even-

tuellet utvecklat förslag av vinnaren i den allmänna tävlingen skall vara inlämnade senast fredagen den 2 mars 2007. Resultatet av tävlingen offentliggörs den 9 juni 2007 och det förslag som har vunnit ska vara färdigt för avtäckning ett år senare, 9 juni 2008.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Barnfiolen byter namn till Alandia Strings

i och med att Föreningen Barnfiolens verksamhet går in i tonåren. Namnbytet vill visa att föreningens verksamhet riktar sig till alla som vill utveckla sitt fiolspelande. Föreningen Barnfiolen bildades hösten 1994. Innan föreningen bildades, ordnades violinundervisning för barn av Ålands musikinstitut, som dock inte hade ekonomiska möjligheter att fortsätta verksamheten. Barnens föräldrar beslöt därför att driva undervisningen i egen regi. Violinpedagog **Marita Sandberg** från Norrtälje anställdes och har därefter handhaft barnens undervisning.

För de äldre medlemmarna i Barnfiolen startades så småningom Alandia Strings, som en spelgrupp och ensemble för de längre hunna. Utvecklingen har nu kommit så långt att denna grupp blir huvudgruppen, och därmed även får namnge hela föreningen. Namnet Barnfiolen kommer att finnas kvar som en beteckning för nybörjargrupperna, vilka kommer att fungera som rekrytering och inkörsport till Alandia Strings.

Första tillfället att höra Alandia Strings och Barnfiolen blir på en Julkonsert i Källbo skolas festsal, söndagen den 10 december, kl 18. □

Utställningen "En salig blandning"

med akvareller som **Runa Andersson** i Lumparland har målat visas på Föglö bibliotek i december och januari. Utställningen kan ses när biblioteket är öppet. □

Två extra föreställningar

av **Leo Löthmans** Gustavas arv visas på Furuborg i Lumparland. Onsdagen den 6 december kl.18.00 och söndagen den 10 december kl.14.00 kan de som inte redan sett pjäsen eller vill se den igen köpa biljetter vid ingången. Vuxna 10 euro, barn under 12 år, 5 euro. □

Vissångerskan Chrise Thinsz

är gäst på Visans vänners viscafé på torsdag, den 7 december, kl. 19 i Café Vreten i Folkhälsans allaktivitetshus vid Skeppargatan i Mariehamn. Chrise Thinsz har framträtt på Åland tidigare, i samband med visfestivalen på Kumlinge. Hon har nyligen kommit med sin första cd, som hon också kommer att ha med sig till viscaféet, berättar Erik "Ecki" Söderdahl i visvännerna.

Det blir också en del allsång i viscaféet och allmänheten är, som alltid, varmt välkommen. □

Sälj det du inte behöver

med en annons
i Torget

NYHET!
Ladda upp bilder
på hemsidan

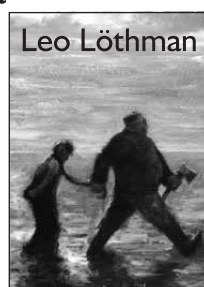

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

En perfekt åländsk **JULKLAPP** till
finskspråkiga affärsbekanta
och vänner . . .

Vankikuljetus
N:o 86 **20,-**
Nummer ett
som lästips i Iltaehtis
Finns i bokhandlarna

PQR-kultur

E-postadress: pqr@aland.net

Kom ihåg konserten med
MEIRAM
ons. 6 december kl. 16.00 i
ÖNNINGEBYMUSEET
förköp F:ma Ehns
& Kalmers i Sittkoffs

Messa Nyan!
0457-323 4444

Mediskursarnas tur att glänsa

Fantasi. Den här figuren i stengodslera är kanske en ful fisk, men fin ändå.

Kursdeltagarna har all anledning att känna sig stolta, när höstterminens alster traditionsenligt visas upp på Öppet hus.

– Mycket fint har gjorts, säger textillärare Barbro Laurén.

Det ingår 2.304 trådar i den ”dräll-duk” med åtta skaft och åtta trampor, som ligger halvfärdig i vävstolen.

– Det är lite unikt att det finns kvar här på Åland. På de flesta håll väver man nog lite grövre arbeten numera, med färre trådar, säger Barbro Laurén.

Alla trådarna ska ”solvas”, gå genom ett så kallat solvöga, och

därefter ”skedas”, varje tråd för sig.

Det verkar krävas tålamod?

– Det gör det, det gör det, säger Barbro Laurén.

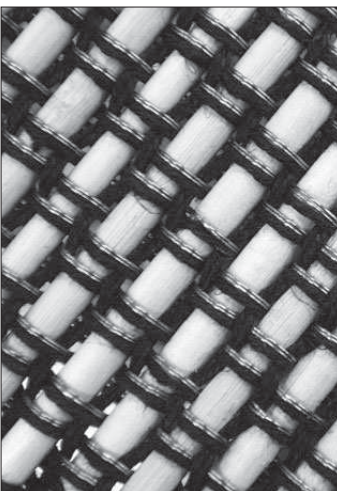
Men tålamodet verkar finnas bland de intresserade. De flesta Medis-kurser fulltecknas snabbt, och på Öppet hus-kvällen fylls keramik- och vävsalen i södra stan av besökare. Där kan de beskåda tomtar, halmhimlar, tiffany, tovade arbeten och mycket annat. Och naturligtvis smaka glögg och pepparkakor.

TEXT: TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax
tfn 528 452

FOTO: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Skicklighet. Keramiklärare Sonja Backman visar ett kavlat fat, målat i engobe-teknik. – Jag kan inte vara annat än stolt över alla duktiga elever, säger hon.

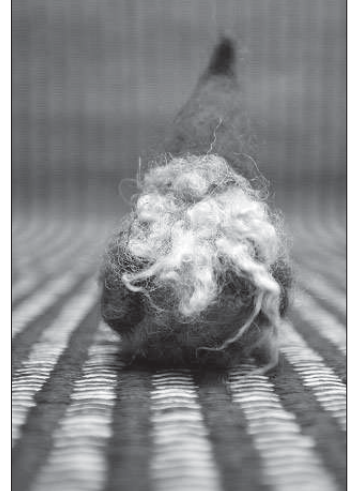
Form och funktion. Ett kastrullunderlägg med invävda koppartrådar.

Nyhet. Vikingasmycken i silvertråd introducerades under höstterminen.

Stil och tradition. En glasängel bringar julens budskap.

Ny teknik. Till tomten har det bara behövts ull och en nål med hullingar. Och tålamod.

Värmande ton i varierande stilar

Konsert

Då jag stiger in i St Maria kyrka i Saltvik hörs vackra orgeltoner. Det är stämningsfullt och jag bara önskar att det skall fortsätta tills konserten börjar på riktigt. Det är Kaj-Gustav Sandholm som prövar registrering och kanske värmer upp fingrarna. Kyrkan är närapå fullsatt. Julkrubban kompletterar det vackra trärelieferna. Kyrkklockorna klämtar. Kören tågar in med Stefan Simonsen i spetsen. De julröda halsdukarna lyser. Det är advent.

I två rader i mittgången stämmer Cantilena upp i **William Byrds** ”Non Nobis, Domine”. Klangens är fyllig i denna fina kanon. Jag har lust att applådera. När kören ställt sig på podierna framme i kyrkan hälsar en lite spänd dirigent välkommen. Det är Stefan Simonsens första konsert med Cantilena. Han berättar vad de skall sjunga, vilket känns lite onödigt; vi har ju alla var-sitt programblad.

Men alltnog, också ”Stjärnornas stjärna” i en helt annan stil fungerar bra. Det är

Julkonsert i St Maria kyrka i Saltvik. Söndagen den 3 december Cantilena, dir Stefan Simonsen Kaj-Gustav Sandholm, orgel och piano Åke Hillar, trumpet

nyansrikt, det låter varmt och stort om kören. Mest längtar jag väl efter lite glada ansikten eller ett leende till ordet Hosanna i efterföljande ”Ett klart oändligt ljus”. Det spelar nog absolut ingen roll om ni sjunger enstämigt, två-, tre-, fyr- eller femstämigt, bara ni gör det ni gör fullt ut. Simonsen ber nämligen nästan om ursäkt för att kören på grund av att rätt så få herrar, satsar på några trestämmiga arrangemang.

Olika tempon

Herrarna får visa framfötterna i en liten ovanligare variant av klassikern ”Gläns över sjö och strand”. Och det gör de med all ära. Personligen tycker jag nästan bäst om den vers då de sjunger ensamma. Sången byggs upp genom att körens altar sluter sig till herrarna i andra versen och sopranerna kommer med i tredje versen. Kaj-Gustav Sandholm stöder med ett brett pianoackompanjemang. Och nu utbryter spontana applåder.

Sandholm fortsätter med att framföra två orgelsolon: en ”Noël över en siciliansk julmelodi” – som jag associerar till ”O du saliga” – i en registrering som känns lite fint ålderdomlig, för att sedan fortsätta med tongångar från romantiken i **Johannes Brahms** reflektion över ”Det är en ros utsprungen”. Nu plockar organisten fram ett helt annat ljud ur instrumentet som väl passar kromatiken i detta mjuka och vänliga arrangemanget. Temat är nog så inbäddat att jag hade svårt att höra den kända psalmen.

Så harturen kommit till **Albinoni**. Dock inte hans kända ”Adagio” utan en konsert för trumpet och orgel. Åke Hillar spelar piccolotruppet och Sandholm ledsagar. I den första satsen är nog herrarna inte riktigt överens om tempot. Kaj-Gustavs allegro är lite snabbare än Hillars. Han driver på i mellanspelen och det känns lite hektiskt.

Vilken skönhet och vilket lugn som sedan infinns i det vackra adagiot då orgeln ensam vilar i tonerna. Den avslutande dansanta satsen sitter sedan mycket bättre fast det då och då blir lite prutt i

trumpetens annars så festliga ton.

Kvinnor - ge plats!

Efter några allsånger då hela kyrkan klingar mäktigt, tar sedan Cantilena vid igen med **Ruben Liljefors** ”När det lider mot jul”. Det är märkligt hur denna sång är så förrädisk enkel och svår på en gång. Det är sällan jag hört denna pärla sjungas riktigt rent i kör! Cantilena sjunker, också men man ser att kören tycker om att sjunga den. **Zoltan Kodalys** arrangemang av gamla fina medeltida ”Veni, veni Immanuel” sjöngs med fin klang och små, små renhetsproblem. Hör ni, alla många underbara kvinnor, ni får ge plats åt herrarna när de har melodin!

Dietrich Buxtehudes ”Gloria Patri” med sin intrikata stämflätning satt väldigt bra. Simonsen var tydlig i sin dirigering. Och det var han också i **William Butts** ”Julen är här”. Kan stilbytet vara större?! Jag njöt stort av den finfina fraseringen där dirigenten lotsade sin skara till att följa texten på ett fantastiskt sätt. Sången får nytt liv och lyfter från sin underhållningskaraktär. **Isabell Bergmans** solo satt precis rätt stilmässigt. Också hon fraserade levande och vackert. Julen är här fick också

bli körens encore som svar på de varma applåder.

Utveckling

Kören verkar vara stadd i utveckling och jag ser fram emot vad som komma skall. Jag ber er lyfta er själva i svansen, både kören och Stefan Simonsen: sluta be om ursäkt. Gör det ni gör helhjärtat och tro på er själva.

Kören ackompanjeras till exempel av Kaj-Gustav Sand-

holm, inte hjälper han er att klara sig! Man behöver inte göra publiken orolig över att inte allt skall gå bra. Särskilt inte om det inte finns orsak till det!

Det var många nöjda ansikten som log varmt då tog sig ut i höstmörkret. Jag tror nog att det tändes en och annan stjärna i våra hjärtan.

Text: LENA SVARTSTRÖM
kult@nyan.ax

Välkommen till

ÖPPEN JULSTUGA

onsdagen den 6 december kl 11-15 och
onsdagen den 13 december kl 15-20

Vi bjuder på åländsk glögg, ekologiska
pepparkakor och gröna jultips

Försäljning av annorlunda julkappar

Agenda 21 & Rädda Barnen
Norragatan 13

Rädda Barnen
på Åland

Rätta paret för bondbröllop i domkyrka

Sebastian Boman och Linda-Mari Blomqvist får nästan ett kungligt bröllop.

Det har utsetts till bondbrudpar för Ålands landskapsdagar 2007, så nästa sommar gifter de sig i Helsingfors domkyrka – med både släkt och, förhoppningsvis, president bland gästerna.

Den 16 juni 2007 klockan 11.00 står traditionellt bondbröllop i Helsingfors domkyrka som programpunkt under storprojektet Ålands landskapsdagar. Men bröllopet är inte en föreställning utan en riktig vigsel mellan 30-åriga Sebastian Boman och 26-åriga Linda-Mari Blomqvist, bosatta i Mariehamn.

– Det känns lite överkligt, men vi har nästan haft det lite på känn att det kunde bli vi. Och vi ville ju ha något speciellt och annorlunda. säger Sebastian Boman, som för Nyans läsare är bekant som redigerare.

Traditioner intresserar

Det var flera par som hörde sig för om bondbröllopsvignelsen, men enligt projektledare **Gunilla Hellman** stod det ganska snart klart att Sebastian och Linda-Mari var ”det rätta paret”. Deras intresse för åländska seder och rötter både på Åland och riket nämns bland annat.

– Vi tycker om, och vill lära oss mer, om gamla tra-

ditioner och har till och med skojat om bondbröllopet i Jomala tidigare också, säger Linda-Mari.

Pär-Olof Jansson, kunnig i åländska traditioner och ordförande i Ålands dräkttråd, är mycket nöjd över det utvalda brudparet. Jansson kommer att fungera som sakkunnig och se till att bröllopet blir tidsenligt riktigt.

Deras dag

Det blir nyuppsydd brudklänning efter förlaga från 1878, läsvän och brudpiga i kyrkan, fanbärare och tåg från domkyrkan till hamnen under brudhimmel efter modell från 1700-talet och brudskål.

Pär-Olof Jansson kommer även att tillverka en egen bondbrudskrona till Linda-Mari.

– Vi måste komma i håg och respektera att det är ett riktigt bröllop som de delar med sig av. Det är parets dag, som de ska få bestämma över. De är inga teatersymboler utan visar en otroligt fin tradition, säger Pär-Olof Jansson.

Fullsatt förra gången

Sommaren 2000 gifte sig **Janette Stenroos** från Åland och **Anders Ek** från Helsingfors som bondbrudpar i Helsingfors. Då följdes vignelsen av en fullsatt kyrka, med både brudparets egna och övriga inbjudna gäster, i bänkarna. Även utanför samlades stor

Åländsk vigsel i huvudstaden. 16 juni nästa år blir Sebastian Boman och Linda-Mari Blomqvist äkta par under extra festliga och traditionsrika former. Kläder och program kommer att följa upplägget av ett riktigt åländskt bondbröllop på sent 1700- tidigt 1800-tal, men platsen är Helsingfors domkyrka. Sonen Joel, ett år och åtta månader, ska såklart också vara med.

publik som sedan följde bröllopet ner till hamnen, där först brudskål med

bland andra president **Tarja Halonen** och sedan Lindenfärd till bröllopsfesten på Sveaborg väntade. Presidenten är inbjuden även till det stundande bröllopet.

– Det kan nog bara jämföras med ett kungabröllop. Polisen ställde upp med eskort med blänkande motorcyklar och smyckade hästar. Förstå vilken fantastisk reklam detta är för Åland, säger Pär-Olof Jansson.

Liknande upplägg för bondbröllopet planeras även 2007, men så klart är detaljerna upp till årets brudpar.

Hur känns det då att gifta sig inför så stor publik och så officiellt?

– Det kommer att vara väldigt nervöst förstås, men det här är ju något man aldrig annars får uppleva, säger Linda-Mari.

– Att så många kommer att se oss där gör egentligen ingenting, men det är lite jobbigare att alla här på Åland kommer att veta, säger Sebastian.

ANNA BJÖRKROOS
redaktion@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Egen krona.

Bondbruden Linda-Mari kommer att få en egen krona och egen klänning, så hon kan spara dem som minne från bröllopsdagen.

Sakkunnig. Pär-Olof Jansson, ordförande i Ålands dräkttråd som är medarrangör till bondbröllopet, ser till att allting blir tidsenligt korrekt.

Asterholma får ny brygga

■ Brändö kommunstyrelse beviljar Asterholma byalag 2.000 euro för en grundreparation

av Asterholma byabrygga. Däremot avslog kommunstyrelsen Brändö turisms anhå-

lan om ekonomiskt bidrag, eftersom kommunen inte stöder företaget. (ke)

★★★ **KALMERS** ★★★

PASSA PÅ ATT JULHANDLA HOS OSS!

Julöverraskning till barnen ...

Besök vårt trevliga jultorg

CASIO
ANNA DEMONSTRERAR
Exilim EX-Z60
6 megapixel digitalkamera hos oss.
€ 249
6.12 kl. 10-16
PÅ KÖPET!
Sportbag,
512 mb minneskort,
€ 10 till bilder
från vår Kodiakbildkiosk

OBH NORDICA

Harmony vattenkokare och brödrost

PAKET-PRIS

€ 65
(norm. 87,70)

Kodak

Kom in och bekanta dig med Kodak:s bildkiosk

Vi hjälper och berättar gärna mera

SITTKOFF

MÅN-FRE 9-17.30 LÖRD 10-14 TORS 9-19 TEL 28 832 WWW.KALMERS.ALAND.FI

JULÖPPET: 6/12 10-16, LÖ 2, 9 OCH 16/12 10-15, SÖ 3, 10 OCH 17/12 12-16, VARD 13-22/12 9-20, 23/12 10-18, JULAFTON STÄNGT

Ge en julhälsning och gör en hjälpinsats!

Önska God Jul och Gott Nytt År med en annons i Nya Åland

En annons enligt denna modell kostar 27€ inkl. moms. Av detta belopp går 10€ till välgörande ändamål (t.ex. Ålands Barnfond, Ålands Sjöräddningssällskap, Ålands cancerförening, Rädda Barnen, Djurskyddsföreningen).

Ring 23 444, faxa 23 450 eller kom in till oss på annonsavdelningen så hjälper vi dig. Du kan också skicka e-post till: annons@nyan.ax, ange då din faktureringsadress och till vilken fond du vill betala. Gäller endast privatpersoner.

Rabatt på julhälsningen med Nyankortet!
Med Nyankortet får du julhälsningen för endast 22€ inkl. moms

Annonserna publiceras
t.o.m. 22/12 2006.

Nya Åland
☆☆☆☆

www.nyan.ax

Gäller t.o.m. 11/12

SMAKPROV
6.12 KL 12-16
Siv från
Peders Aplagård
ger smakprov på sin
goda glögg

Följ med vår populära
julkalender. Lucköppning
varje dag i **STEEL**

Hawaiischnitzel
..... kg **9,90**

Grisstek
benfri i bit kg **6,20**

Yttre stek
i bit kg **7,50**

Bogskinka
i bit, Hakala kg **14,95**

Leverpastej
Popsi kg **9,50**

Gotlerkorv
i bit kg **5,95**

Wienerkorv
Dahlmans kg **6,95**

Jullimpa
500 g (4,58/kg)
Ålandsbagarn st **2,29**

Potatismos
400 g (3,48/kg)
Oolannin påse **1,39**

Apelsiner Navelinas
Spanien kg **0,99**

Körsbärstomater
250 g (5,96/kg)
Pirkka, Spanien ... ask **1,49**

Gurka
Spanien kg **1,49**

PLUSSA
FÖRMÅNER

Aura blåmögelost
170 g, Valio st **1,89**

Grandiosa Pizzor
290 g, olika smaker st **1,99**

Tropicana juice
1 liter st **2,49**

Presidentkaffe
500 g, max 2 pkt/hushåll 2 pkt **5,00**

Konfektaskar
Fazer 320-350 g, Panda 300-350 g,
After Eight 300 g, Toblerone 400 g
U Plussa-kort 3,80/st 3 st **9,90**

Present chokladkonfekt
3 x 300 g pkt **6,99**

Gliss schampoo, balsam
250 ml + 200 ml 2 st **5,00**

Finish 5in1 maskindisk
tabletter 30 st + 20 % pkt **4,50**

Laminatgolv
med klicksystem, körsbär,
ek, klass 31, flera sorter mot
beställning till för-
månliga priser **8,20/m²**

**Trapptrall med
borstar**
..... **21,00**

**SJÄLVSTÄNDIG-
HETSDAGEN 6.12**
har vi öppet kl 12-16
Välkommen!

allt
du behöver
-ändå klöver över

Fiskboden
Henrik Andersson
tisdagar & fredagar 10-17

ATG OMBUD

PLUSSA

VARD. 09-20, LÖRD. 09-16, SÖND. 12-16
BYGGLAGRET.: VARD. 09-17, LÖRD. 09-14, SÖND. STÄNGT

K F:ma
MARKET ERIK MATTSSON

GODBY, TEL. 43250, LANTBRUK 432542, JÄRNAVD. 432543

Känd forskare leder fredsinstitutet

Det var idel tunga namn då Ålands fredsinstitut presenterade sin styrelse och nya direktör.

– Internationellt sett är Åland idealiskt att ha som adress och det känns verkligen roligt att få leda institutet, säger **Sia Spilopoulou Åkermark**, internationellt känd svensk forskare som nu flyttar till Åland.

Under 2007 kommer Ålands fredsinstitutet att genomgå en omstrukturering. Målet är att lyfta fram forskningen och föra det närmare institutets övriga verksamhet, som information och utbildning. Fokus kommer fortsättningsvis ligga på ämnen som minoriteter, autonomier och säkerhetspolitik samt EU-rättsliga, folkrättsliga och människorättsfrågor.

– Det här är en märkesdag för fredsinstitutet. Sedan starten 1992 har vi växt och provat olika typer av verksamhet, men vi har nu kommit fram till att speciell tyngdpunkt bör ligga på forskning, säger styrelseordförande **Barbro Sundback**, som känner sig mycket stolt över att **Sia Spilopoulou Åkermark**, med en diger forskningskarriär och stort kontaktnät i bagaget, ska leda arbetet.

Internationell ambassadör

Spilopoulou Åkermark är inte obekant inom fredsinstitutets verksamhet. Hon har suttit med i institutets forskarråd sedan 1995 och var en av föreläsarna på det allra första seminariet som institutet arrangerade.

Nu söker hon, och familjen som består av tre barn och maken, efter boende på Åland.

– Det märks att folk trivs här, så det ska bli väldigt roligt att börja. För mig är Åland lite av landet mitt emellan och jag trivs bra i mellanlägen, säger **Sia Spilopoulou Åkermark**.

Under sina många resor har **Spilopoulou Åkermark** märkt att fredsinstitutets publikationer är välkända internationellt. Inför framtiden strävar man dock efter att öka kunskapen ytterligare om Åland och vad landskapets särställning egentligen innebär.

Institutet ska fungera som en röst bland andra när det gäller att få gehör för åländska åsikter i europeiska frågor, vara en internationell Åland-

Nytt ledaransikte. **Sia Spilopoulou Åkermark** kommer efter årsskiftet att leda arbetet vid Ålands fredsinstitutet, tillsammans med verksamhetsledaren **Robert Jansson**, som då får titeln administrationschef. **Spilopoulou Åkermark** har en gedigen forskningsbakgrund, vilket passar ypperligt då institutet nu ska fokusera på forskningsverksamhet.

sambassadör, och institutets konsultativa FN-status ska nyttjas bättre.

2,4 miljoner i stöd

Verksamhetsplanen för 2007 är innehållsrik och ett nytt forskningsprogram framarbetas som bäst.

– Det saknas komparativ forskning kring Ålandsmodellen. Det borde inte bara lyftas fram som ett bra exempel, utan även diskuteras konkret vad som fungerar bra, och vad som kunde användas för att hjälpa i andra delar av världen, säger **Sia Spilopoulou Åkermark**.

Sia Spilopoulou Åkermark för även med sig stora ekonomiska resurser. Vid sidan av fredsinstitutet kommer hon nu

att bedriva forskning som finansieras av svenska biståndsorganisationen Sida.

Forskningen handlar om hur utvecklingsstater och mindre länder kan påverka i avtalsförhandlingar. **Sia Spilopoulou Åkermark** har beviljats 2,4 miljoner kronor i stöd för forskningen, som även är intressant ur åländsk synvinkel.

Riksdagsman och konsul

Fredsinstitutet har även fått en ny styrelse för de kommande två åren. Bland medlemmarna finns idel tunga namn från Åland, Sverige och Svenskfinland.

– Jag är glad att den nya styrelsen har en bred politisk profil, det leder till att vi kan få ge-

hör i hela Norden, säger **Sia Spilopoulou Åkermark**.

Styrelsen för 2007-2008 består av **Barbro Sundback**, talman i Ålands lagting, **Leena Lindqvist**, pol.mag och företagare, **Ulla Backlund**, projektchef för Flyktninghjälpen i Norge och med rötter på Åland, **Kjell-Åke Nordqvist**, docent vid Uppsala universitet – nu även ordförande för institutets forskarråd, **Nils-Gustaf Eriksson**, psykiater samt kris- och konflikthantare, **Susanne Jungerstam-Mulders**, forskningsledare vid Svenska yrkeshögskolan i Vasa, **Bertil Jobeus**, Sveriges generalkonsul på Åland, **Roger Jansson**, ledamot av Finlands riksdag samt **Pär Stenbäck**,

Del av styret. En gedigen verksamhet väntar styrelse och anställda nästa år. Något **Nils-Gustaf Eriksson**, **Barbro Sundback**, **Bertil Jobeus**, **Robert Jansson**, **Leena Lindqvist** och **Sia Spilopoulou Åkermark** ser fram emot.

minister och styrelsemedlem i International Crisis Group.

Verksamhetsledare **Robert Jansson** fortsätter på fredsinstitutet, men efter årsskiftet som administrationschef.

ANNA BJÖRKROOS
redaktion@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

★★★★ **KALMERS** ★★★★★

VI KAN NU ERBJUDA

KORSÖ-båtarna

13 MODELLER 5,10-12 M

Välkända österbottniska fiske- transport och fritidsbåtar, dieselmotorer, fart 20-40 knop

VÄLKOMMEN IN EFTER BROSCHYRER

VIKINGAGRÄND ÖPPET: VARD 8-17, LÖRD 10-14
SJÄLVSTÄNDIGHETSDAGEN 6.12 12-16,
TEL 12 012 WWW.KALMERS.ALAND.FI

MJUKA PAKET

Priser från 5,70

vard 1-12.12 kl 9.30-17.30
onsd 6.12 kl 10-16
vard 7.12, 13-22.12 kl 9.30-20
lörd kl 10-16, lörd 23.12 kl 10-18
sönd kl 12-16, julafton stängt

Fortsatt engagerad. Lotta Angergård gjorde en studieresa till Västbanken och Gaza 1998. Sedan dess har hon varit intresserad av konfliktområdet och i dag påbörjar hon sin tid som frivillig följeslagare i regionen. Den här bilden togs när hon jobbade som verksamhetsledare vid Rädda barnen 2005.

Foto: JONAS EDSVIK

Reser till kriget för att jobba för freden

Tre månader kommer Lotta Angergård att tillbringa, som så kallad följeslagare, i de oroliga områdena i Israel och Palestina.

– Jag är inte rädd för att något ska hända mig utan den största rädslan är för frustrationen över att inte kunna göra mer, säger hon dagen före avfärd.

Sedan 2002 finns ett internationellt ekumeniskt följeslagarprogram. Genom programmet kan frivilliga resa till sex olika städer och regioner i Israel och Palestina. Följeslagarna ska fungera som en tredje part i konflikten och stöder arbetet för fred. Man tar inte ställning till någon av de stridande parterna fördel utan vill via en internationell närvaro bidra till att dämpa våldet och främja respekten för folkrätten.

– Man har lite olika konkreta uppgifter beroende på i vilket område man placeras. Till exempel i Hebron följer man palestinska barn till skolan, eftersom de måste passera kontroller och oroliga bosättningsområden på vägen, säger Lotta Angergård.

Initiativet till följeslagarpro-

grammet kom ursprungligen som en förfrågan från kyrkledare i Jerusalem. I ett brev till Kyrkornas Världsråd bad de om en internationell närvaro i området. Hittills är 340 kyrkor med i programmet och cirka 300 personer från bland annat Sverige, Sydafrika, Tyskland, USA och Norge har redan arbetat som följeslagare.

Lotta Angergård, som torde vara den första från Åland som deltar i programmet, reser via Sveriges kristna råd. Rådet fungerar som programmets huvudman i Sverige.

Lämpliga personer väljs ut efter ansökan två gånger per år. Man måste vara minst 25 år gammal och i god psykisk och fysisk hälsa. De antagna förbereds genom åtminstone två olika kurser.

– Hittills vet jag om två finländare som varit följeslagare. En kvinna från Jakobstad är på plats just nu, hon är svenskspråkig så hon gick kurs med oss i Sverige, säger Lotta Angergård.

Först till Jerusalem

I dag åker hon till Stockholm för att vara på plats inför ons-

dagen, då hålls en gemensam utresedag för de sex personer som åker från Stockholm till Jerusalem på torsdag.

På plats i Israel träffas sedan följeslagare från de olika länderna för att få reda på var i regionen de ska jobba de kommande tre månaderna.

– Visst känner jag spänning inför det här. Jag åker för att jag vill bidra till drägligare levnadsförhållanden. Jag kan ju inte göra något stort, men en liten förändring kan jag bidra med, säger Lotta Angergård.

För ålänningarna är Angergård känd via Rädda barnen, där hon bland annat fungerat som verksamhetsledare, och nu senast som projektledare för BUS, Barnens och ungdomarnas skärgård.

Region i hjärtat

Men det var redan 1998, när hon ännu bodde i hemstaden Örebro, som intresset för Israel-Palestina konflikten föddes genom en studiecirkel i ämnen, där det även gjordes en studieresa till Västbanken och Gaza.

– Jag kände genast att jag ville tillbaka, det är en region som sätter sig på hjärtat. Men

det har varit så oroligt där att det inte har varit möjligt att åka. Men sedan sökte jag till det här programmet i våras, och har vetat att jag blev antagen sedan juni, säger Lotta Angergård.

Snabbkurs i arabiska

Det har alltså funnits tid att förbereda sig för resan, men förutom programmets grundläggande kurs har Lotta även gått snabbkurser i hebreiska och arabiska.

– Det är alltid bra att kunna lite. Inshallah, om gud vill, är nog det viktigaste och mest användbara ordet att lära sig, säger hon.

Annars är god kunskap i engelska det enda språkkravet för att bli följeslagare.

Under sin vistelse samlar följeslagarna information och skriver rapporter, som till exempel kan skickas till FN-organ och för att sprida kunskap i hemländerna.

Nya Åland kommer efterhand att publicera Lotta Angergårds rapporter från vistelsen i Israel/Palestina.

ANNA BJÖRKROOS
redaktion@nyan.ax
tfn 528 463

Våra fina erbjudanden TORSDAG – LÖRDAG

Entrecôte
Dahi-mans _____ kg **13,80**

Inre filé
av gris _____ kg **10,95**

Vitlökspotatis
750 g **1,89** pås

Oolannin _____ pås **3,50**

Hela räkor 80/100
Pandalus, 500 g (EP 7,00/kg) _____ pås **1,79**

Ålands specialost
ACA _____ kg **7,45**

Frukostsemla
med frön, 5 st _____ pås **1,50**

Lördagskorv
500 g (EP 3,00/kg) _____ st **1,50**

MÅNADENS SPECIAL:
LAPIN KULTA COCA-COLA
mellanöl, 12-pack (EP 2,08/lit) 1,5 liter, 2-pack (EP 1,06/lit)
9,50 st **3,98** st

PLUSSA -erbjudande
KONFEKTASK
3x300 g (utan Plussa-kort pkt 9,39) EP 10,43/kg pkt **6,97**
EP 7,97/kg

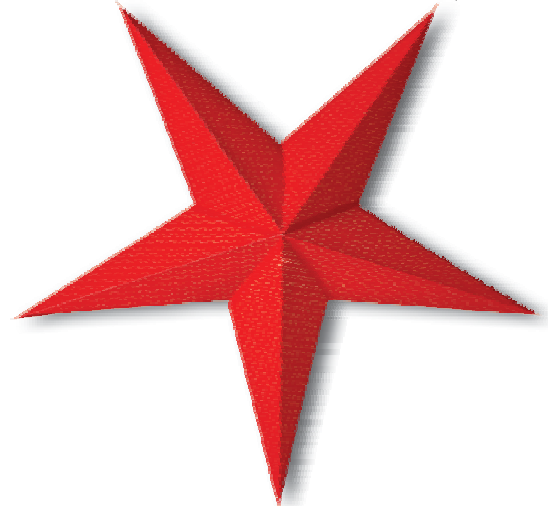
**OBS! onsdag 6/12
öppet 12-16**

Citylivs
MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

Julöppet
TEMA

med 5 st införanden mellan 8 och 20/12

Företagare!

Passa på och annonsera dina julöppettider i vårt förmånliga tema.

Annonssjopp torsdagen den 7 december.
Tel 23 444, annons@nyan.ax

– Försäkringar på hemmaplan

**Spara för
framtiden**

via försäkring,
ränta eller fond

Goda råd är guld värda,
kontakta oss redan idag!

**ALANDIA
BOLAGEN**

Ålandsvägen 31, tel. 29 000
må-to 8.30-17, fr 8.30-16.30

www.alandiabolagen.com

ÅRETS JULKLAPP

en prenumeration på Nyan!

Vill du ge en gåva som blir uppskattad under ett helt år?
Då har vi den perfekta julklappen till dig.
En prenumeration på Nya Åland.

**Jubileumshandduk
på köpet!**

I år har vi dessutom ett jubileumserbjudande till dig som är fortlöpande prenumerant.

Ger du bort en helårsprenumeration i gåva så får du en unik handduk med tryck av Ann Granlund på köpet.

En gåvoprenumeration kostar 130 euro för ett helår och 68 euro för ett halvår.

Normalpris 173 euro/år och 91 euro/halvår.
Porto tillkommer på prenumerationer utanför Åland

Fyll i kupongen, mejla eller ring!

Jag har Nyankortet och vill ge bort en uppskattad julklapp:

- ☐ Nya Åland under ett helt år för endast 130 euro och får en jubileumshandduk på köpet (värde 17 euro)
- ☐ Nya Åland under ett halvt år 68 euro

Nya Åland
bjuder på
portot

Handduken finns att hämta på Nya Åland i Dalbo.

Tidningen ska till:

Namn _____
Adress _____
Postadress _____
Telefon _____

Sänd presentkort och faktura till:

Namn _____
Adress _____
Postadress _____
Telefon _____

Nya Åland

Svarsförsändelse
Avtal 22100/41

22103 MARIEHAMN

Porto tillkommer på prenumeration utanför Åland.

Nya Åland Tel 23 444 prenumeration@nyan.ax

Nu lämnar Lindfors över sitt livsverk

Bengt Lindfors gick i pension i fredags och sålde samtidigt sitt företag Ålands elcenter till svenska Ahlsell Ab. Det 27 år gamla företaget har drivits framgångsrikt och ska nu växa ytterligare på marknaden.

Affären mellan svenska Ahlsell Ab, Nordens största handelsföretag inom installationsprodukter samt verktyg och maskiner, samt åländska elgrossisten Ålands elcenter blev klar i fredags. Från och med 1 januari går företaget över i svensk regi.

Det är 27 år sedan Bengt Linfors grundade bolaget, och sedan dess har mycket hänt.

– Jag startade eftersom det inte fanns någon elgrossist på Åland, utan man fick köpa från Finland. Företagen där tyckte Åland var för litet för att etablera sig här. Jag såg att det fanns utrymme och det har fungerat framgångsrikt, säger han.

Strax efter starten fick han konkurrens på marknaden av Huber, som senare blev Onninen. Men Ålands elcenter har stått stadigt.

– Mycket har förändrats sedan vi började. Globaliseringen ställer krav och nu köper vi in från hela världen.

Växande personalstyrka

Företaget har i dag fyra anställda utöver Lindfors och omsätter omkring 2,8 miljoner euro.

– Vi har lyckats rätt så bra med tanke på det. Men det är fyra duktiga medarbetare som drivit företaget mycket effektivt. Nu är det skojigt att se att någon tar över som kan driva det framgångsrikt, det gagnar hela samhället.

Blir personalen kvar?

– Absolut, som det ser ut nu kan det till och med bli fördubblat.

Allt på svenska

Det beror på att Ahlsells i och med övertagandet utökar sortimentet genom att sälja även VVS-material.

– Eventuellt blir det lite nytt sortiment även i övrigt, annorlunda varor och bredare utbud. En fördel blir att allt material är på svenska, det är enklare med tanke på bruksanvisningarna.

I pension. Företagaren Bengt Lindfors startade Ålands elcenter för 27 år sedan. I fredags gick han i pension, samma dag som han skrev under kontraktet med Ahlsell Ab som tar över från 1 januari.

Foto: SUSANNA HAGMAN (PRAO)

Ännu räcker lokalerna i Vesterkalmare till.

– I alla fall tills vidare, men när VVS-sidan väl växer vet jag inte.

AAA-klass

Bengt Lindfors lämnar onekligen över företaget med flaggan i topp. Förutom de goda resultaten, fjolårets ett av de bästa någonsin, är Ålands elcenter ett av bara 3,9 procent av de finska företagen som certifierats med klassifikationen AAA av Dun & Bradstreet, en ledande global leverantör av kredit- och affärsinformation.

– Det bevisar att vi skött våra affärer och vi har fått det de fem senaste åren.

Att det blev just ett svenskt företag som tar över ägandet, är enligt Lindfors naturligt.

– Det är förstås lite synd att ålänningarna kommer i kläm, men det här ligger i tiden. Det är inte lika lätt att starta ett företag och driva det på samma sätt i dag, det går inte att göra om en gång till, säger han.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

279 bidrag i ÅM i mobilfoto

Svettigt jobb. Juryn som skall utse åländska mästaren i mobilfoto, Lena Wilson-Laajali, Stefan Öhberg och Stig Selander, har fått en hel del bilder att välja bland. Du kan se på dem själv på nyan.ax.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Det blev en mäktig slutspurt i Nya Ålands tävling ÅM i mobilfoto, som görs i samarbete med Ålands Mobiltelefon ab.

114 bilder kom in de sista dagarna efter att tävlingen avslutades förra veckan.

Alla tävlingsbidrag finns nu utlagda på nätet, nyan.ax. Men där finns också ett antal bilder som inte är med i tävlingen. De som är med är 279 stycken, allt från "Stiligt svamppar", som ligger nästan sist i albumet, fram till "God lilla jul", en adventsstjärna i spegling.

Nu är det juryns sak att välja

ut sina respektive tio favoriter innan det blir sammanträde för att välja segraren och de nio tröstpristagarna.

I juryn sitter Nya Ålands fotograf Stefan Öhberg, fotoklubben Obscuras ordförande Lena Wilson-Laajali och Mariehamns telefons vd Stig Selander.

Juryn skall sammanträda så fort som möjligt, men ett praktiskt hinder är att Stig Selander befinner sig på semester i Thailand ännu nästa vecka.

– Vi får hålla kontakt via mejl och sms, hälsar han.

Så förhoppningsvis kan vi ha en åländsk mästare i mobilfotografering bli utsedd om en vecka. (uw)

Följ med till
Nordeuropas största
**MASKINMÄSSA
FÖR LANTBRUK**
med 540 utställare!
AKGROMEK
i Herning, Danmark
Avresa: 17.1, 3,5 dgr
Pris: EUR 370/person

I priset ingår: buss- och båtresor,
3 övernattningar på hotell.
Boka före den 15.12!

**SUNDQVISTS
RESOR**

Bussplan, tfn 22 570
info@sundqvists.com

Alltid nära dig

5-10.12

Kycklingfilé

500 g/3 st naturell (EP 9,58/kg)

PÄRKKA ask **4,79**

Entrecôte

..... kg **13,80**

Lördagskorv

500 g (EP 3,00/kg)

popsi st **1,50**

Ålands specialost

ACAkg **7,45**

Frukostsemmla med frön

5 st (EP 5,96/kg)

ÅLANDSpåse **1,79**

Syltmunk

70 g (EP 7,85/kg)

ÅLANDSst **0,55**

Skivad kryddgurka

Felix Maku 560/300 g

(EP 5,63/kg)st **1,69**

Coca-Cola

1,5 l, även Light och Zero (EP 1,23/l)

(inneh. pant 0,40) st **2,25**

EXTRA

God betjäning. För dig.

- **Mariehamn:** Citylivs, Klintens Livs, Malins Livs,
- **Brändö:** Einar Holmberg
- **Geta:** Getaboden

- **Föglö:** Föglöbutiken
- **Jomala:** Sven Mattsson
- **Vårdö:** Vårdö Närbutik
- **Saltvik:** Kvarnbo Butiken

PLUSSA

DECEMBER MÅNADS PLUSSA ERBJUDANDEN

Potatissallad

500 g

MED PLUSSAKORT **0,99**

(EP 1,98/kg)st

UTAN PLUSSAKORT

(EP 2,38/kg)st **1,19**

Auro VALIO blåmögelost

170 g

MED PLUSSAKORT

(EP 11,12/kg)st **1,89**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 12,29/kg)st **2,09**

Tropicana Pure Premium juice

olika smaker, 1 l

MED PLUSSAKORT

.....st **2,49**

UTAN PLUSSAKORT

.....st **2,99**

Klementiner

1,5 kg, Spanien PÄRKKA

MED PLUSSAKORT

(EP 0,99/kg)st **1,49**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 1,32/kg)st **1,99**

Potatis

2 kg, tvättad PÄRKKA

MED PLUSSAKORT

(EP 0,49/kg)st **0,99**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 0,69/kg)st **1,39**

ALLT SKA BORT!

Diverse soffor, byrårer,
soffbord, fåtöljer,
sängbord, vitrinskåp,
sängkläder, lampor,
Himla linnedukar,
mattor m.m.

Vi sänker
ytterligare!

**40-60%
RABATT**

Furnimex Matgrupp Bord + 6 st stolar, valnöt Norm. 1090€ NU 654 €	Wilma Matgrupp Bord + 6 st stolar Norm. 2519€ NU 1511 €	Ekenäs Matgrupp Bord + 6 st stolar, oljad ek Norm. 1590€ NU 954 €	Tvilum Bokhylla (liten) Norm. 290€ NU 174 €
Justerbar tv-soffa 3-sits Norm. 3784€ NU 1892 €	TV-fåtöljer, 4 st Fr. norm. ... 1433€ NU 860 €	Continental säng inkl. bäddmadrass 180x200 Norm. 2873€ NU 1724 €	BRUNSTAD Soffa Santana, 3-sits Norm. 1940€ NU 1164 €
Continental säng inkl. bäddmadrass 180x200 Norm. 4863€ NU 2918 €	Europa säng inkl. bäddmadrass 160x200 Norm. 2878€ NU 1726 €	ZETA Flatscreen TV-möbel Norm. 540€ NU 324 €	CONNECT Soffgrupp 3+2 Norm. 3015€ NU 1807 €
Barbord, oljad ek Norm. 348€ NU 209 €	Minst -40% rabatt på alla möbler		

I MAGAZIN TORGGATAN 7, TEL. 14 250

SLUTFÖRSÄLJNINGSSÖPPET:

Måndagar stängt (obs!), tis-fre 10-17, lördagar 10-15
SJÄLVSTÄNDIGHETSÖPPET KL 10-16

Inside
MÖBLER
& INREDNING

VÄRLDSNYHET!

Världens första 42"
högupplösta plasma-tv
helt utan fläktar!

1.995€

42" plasma-tv med 80Gb hårddisk ger dig möjligheten att spela in 40 timmar från den inbyggda tv-mottagaren, du kan se ett program medan du spelar in ett annat, eller från extern källa.

Nu introducerar vi Clear Filter tekniken, som vann alla tester som gick att vinna, för första gången på en högupplöst plasma-tv.

LG42PC1 är en plasma-tv med Clear Filter och väger endast 24,2 kg mot 34,6 kg för en plasma-tv med frontglas.

KÖP NU!
Betala i
december
rättefritt!

Betala bekvämt
med
EXPERTKREDIT

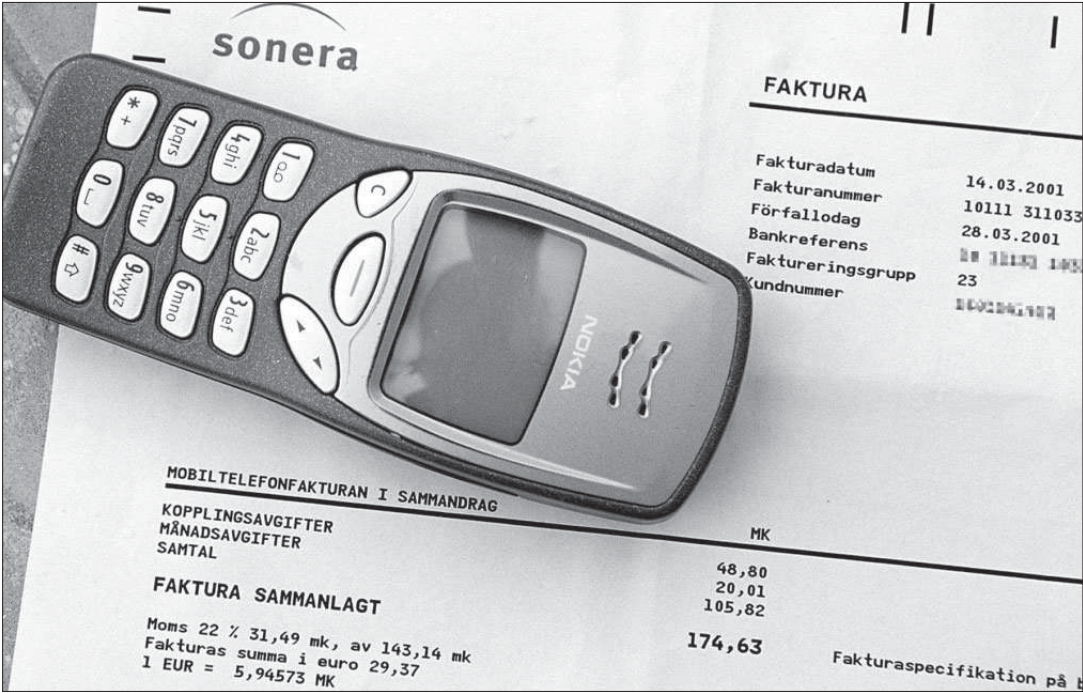
Obetald faktura blir jättedyr

...eller historien om hur en mobiltelefonräkning på 36 euro växte

”Glömmer” du att betala mobiltelefonräkningen? Gör inte det. Det kan stå dig väldigt dyrt i slutändan.

Många, i synnerhet ungdomar, som har dålig ekonomi har ofta obetalda mobiltelefonräkningar bland skulderna. Hur illa det kan gå om man lämnar en räkning på 36 euro obetald framgår ur tabellen här intill. Räkningen växte till den tiodubbla summan under den tid som indrivningen pågick. Sifferuppgifterna är dock en aning föråldrade, de är från 2003, men principen är den samma. Påminnelseavgifterna – två stycken – är inte alltför blodiga, 5 euro per gång. Det är när räkningen sedan vandrar vidare till indrivningsbyrån som eurons börjar ticka i väg på allvar. Fyra brev från indrivningsbyrån kostar sammanlagt 60 euro. Till-sammans med indrivningsbyråns kundkostnader på 6 euro har räkningen nu växt till totalt 112 euro.

Dyrt i rätten Om räkningen fortfarande inte betalas så är nästa instans tingsrätten. Tingsrättens kostnader för en så kallad tredsdom (som avkunnas även om den skyldiga uteblir från rättegången) går på 65 euro. Dessutom ska indrivningsbyrån ha betalt för rättegången, 170 euro. Till slut går fordran till utmät-

Betala. Glöm inte att betala mobilräkningen. I slutändan blir det väldigt dyrt att "glömma" fakturorna både för mobiltelefonen och för annat. Foto: STEFAN ÖHBERG

ning, ytterligare en kostnad på 12 euro. Räkningen på 36 euro växte alltså till totalt 359 euro. På detta läggs ytterligare 9,5 procent dröjsmålsränta för hela indrivningstiden, räknat från förfallodagen. Om man länge försummat att betala räkningar eller att betala skulder kan man få anteckning om betalningsstörning i ett register som upprätthålls av bolaget Suomen Asiakastieto. Det betyder att man normalt inte får ett nytt banklån eller kreditkort,

och inte heller får man köpa saker på avbetalning. Kredituppgifterna kan kontrolleras också när någon vill hyra en bostad eller söker jobb. **Kortet tillbaka** När den första anteckningen i registret görs skickas ett skriftligt meddelande till den som försummat att betala. Om man inte betalar sina kreditkortsfakturer så kan kreditgivaren kräva kortet tillbaka. En anteckning om skulden görs i kreditregist-

ret där den finns kvar i två år. Motsvarande anteckning görs också för obetalda avbetalnings-skulder. Om ett indrivningsärende har gått så långt som till indrivning hålls anteckningen kvar i registret för längre tid. Så: Ta kontakt med skuldrådgivningen senast när räkningar-na börjar kännas övermäktiga. Annars slår skuldfallen igen.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

BÖRSKOMMENTAR

Hoppet står till julen

BNP i USA för det tredje kvartalet reviderades i förra veckan upp till 2,2 procent från det tidigare rapporterades 1,6 procent. Den amerikanska centralbankschefen **Ben Bernanke** talade samtidigt om en solid ekonomi (utanför bostadsmarknaden och bilindustrin) men underströk den höga nivån på kärn-KPI och riskerna på uppsidan i inflationen. Inflationssoron tilltog när det på andra håll flaggades för ett ökat inflationstryck från löneutvecklingen. Som en följd av detta tolkade marknaden situationen som att det inte alls är säkert att FED kan sänka räntan framöver.

När så på fredagen indexet ISM publicerades, vilket mäter de amerikanska inköpschefernas tro på framtiden, övergick inflationsoron till stagflationsoro, modern till alla hemskheter på börsen. Indexet mätte endast 49,5 och en siffra under 50 indikerar avmattning i ekonomin. Marknaden reagerade genast negativt på nyheten och börserna föll. Den uppreviderade BNP-siffran hade alla redan glömt vid det här laget, den avsåg det tredje kvartalet vilket ju är i det närmaste antikt i förhållande till något som mäter vad insatta inköpschefer ser komma runt hörnet.

Behöver ett ISM under 50 betyda att ekonomin mattas av och att vi får kraftiga börsfall? Ser vi historiskt så kan vi konsta-

tera att ISM och BNP brukar följas åt. Men ISM har varit under 50 vid flera tillfällen trots att ekonomin har fortsatt visa tillväxt. 1994 påbörjade FED en räntehöjningskampanj för att stävja inflationen. Den gången kom räntan att höjas från 3 till 6 procent under ett års tid. Under det andra halvåret 1995 dämpades tillväxten och ISM ramlade under 50 under ett antal månader. BNP-tillväxten var alltså positiv, på ungefär 1 procent. Börsen var ett skakigt ställe att vistas på ett tag, men konsoliderade och jobbade sig därefter vidare uppåt. Nästa tillfälle var under Asienkrisen 1998, då ISM var under 50 ett antal månader trots att ekonomin växte med över 4 procent. Börsen tog visserligen rejält med stryk under krisen, men återhämtade sig ganska snabbt därefter.

Vi har alltså sett att ett ISM under 50 inte behöver betyda recession och långvariga börsfall, men både 1990 och framförallt 2000 är exempel på att ISM under 50 kan föregå en tråkig utveckling på börsen. Därför kan det finnas anledning att vara försiktig och tänka lite mer defensivt i sina placeringar, om man inte redan gjort det.

Oljepriset har visserligen vänt, åtminstone tillfälligt, vilket får det att se lite ljusare ut för våra nordiska oljebolag. Däremot sätts oljepriset i dollar, en valuta som framförallt de senaste månaderna varit i fokus

efter att den fallit så kraftigt. I Europa höjer centralbanken fortfarande räntan, vilket har missgynnat dollarutvecklingen. Dessutom har det sedan länge talats om att flera asiatiska centralbanker diversifierar sina tillgångar, vilket betyder att de flyr dollartillgångar till förmån för till exempel investeringar i euro.

Dollarförsvagningen är något som vi kommer att få höra om från flera av våra nordiska dollarberoende börsbolag. Om vi inte varnas för det tidigare så kommer vi säkert att få se det i deras rapporter för det fjärde kvartalet. Kanske är det så att uteblivna räntesänkningar i USA under 2007 blir det som får dollarn att återhämta sig. Innan dess står marknadens hopp till julen. Eller för att förtydliga det lite; hoppet står till julklappshandeln i USA.

Mathias Söderback
Avans Partners

AKTIEMARKNADEN INDELAD GEOGRAFISKT

Procentuell utveckling (i euro) under olika tidsperioder. Källa MSCI Barra (www.msci.com)

INDEX		1 vecka	1 mån	3 mån	6 mån	i år	1 år	3 år
Finland	MSCI Finland	-4,1	-1,1	0,8	-0,2	11,3	16,1	37,8
Sverige	MSCI Sweden	-3,0	-1,2	11,7	12,8	17,4	22,9	91,1
Europa	MSCI Europe	-1,9	-1,4	3,9	9,6	14,4	16,5	63,8
Nordamerika	MSCI North America	-2,0	-1,7	2,6	4,8	0,3	-1,4	24,6
Japan	MSCI Japan	2,9	-3,5	-2,7	-3,0	-7,8	-1,5	42,2
Asien	MSCI Asia Pacific	1,3	-1,5	2,0	3,8	0,1	6,0	55,6
Östeuropa	MSCI Eastern Europe	2,7	3,5	5,0	13,4	25,7	28,3	175,9
Latinamerika	MSCI EM Latin America	-1,9	-0,2	7,5	15,0	17,3	15,4	170,9
Världen	MSCI World Free	-1,4	-1,8	2,6	5,7	3,9	4,4	38,9

	Avkastning	Standardavvikelse	Tracking error
Fond 1	9 %	14 %	4 %
Fond 2	10 %	14 %	5 %
Fond 3	11 %	19 %	8 %
Fond 4	7 %	8 %	2 %
Marknaden	9 %	13 %	

NYA ÅLANDS FOND-SKOLA LEKTION 14

■Vi har nu kommit fram till den sista lektionen i fondskolan som Avans Partners håller här i Nyan för denna gång. Vi har valt att som så många andra skolor avsluta skolgången med ett litet test. Testet syftar inte till att mäta allt som tagits upp i lektionerna, men det ger dig ett tillfälle att praktiskt tillämpa några av de kunskaper som du fått under skolans gång.

En viss aktiemarknad avkastade under ett år 9 procent med standardavvikelsen 13 procent. Den riskfria räntan under året var 4 procent. Utvärdera fondernas förvaltning genom att beräkna deras sharpe- och informationskvot utifrån följande information (se tabellen):

Sharpe-kvoten mäter den riskjusterade avkastningen. Informationskvoten mäter fondens överavkastning mot marknaden (index) i förhållande till den aktiva risken. Om du nu har börjat bläddra i alla tidigare lektioner så kan vi hjälpa dig genom att säga att det är framförallt lektionerna 2, 7 och 9 som kan vara dig till hjälp här. Om två veckor ger vi dig svaren i Dina Pengar.

Vi hoppas att du efter att ha läst fondskolan har fått upp ögonen för placeringsfonder och har hittat ett sätt för fonder att fylla en meningsfull uppgift för just dig som investerare el-

ler småsparare. Vare sig det är frågan om att göra månatliga inbetalningar för att skapa en buffert för sämre tider eller för att trygga pensionen, så är fonder ett bra sätt att ta del av aktiemarknadens långsiktiga uppgång. För den mera kortsiktige aktiespekulanten kan det också vara intressant att av diversifieringsskäl bredda den egna aktieportföljen, där man själv är mycket aktiv och föredrar att själv ”sitta vid spakarna”. Tillhör du gruppen aktiespekulanter så kan du kanske tänka dig ett mindre inslag av fonder från andra marknader, de som du inte kommer åt genom den börs du själv handlar på.

Du har avslutat fondskolan och vet vilka typer av fonder det finns, hur de lämpar sig för olika risknivåer och för olika investerare. Du förstår därutöver vilka förutsättningar de olika fonderna har att prestera avkastning. Nu vet du hur du kan gå till väga för att utvärdera fonder, du vet vad du ska titta på och vilka nyckeltal som är användbara för olika fonder.

Du förstår att det lönar sig att jämföra fonder noggrant innan du investerar. Du låter dig inte luras när någon säger att du ska vara nöjd med avkastning om 40 procent på två år för en viss typ av fond, när genomsnittet för dessa fonder har varit långt högre än så. Du vet bättre, för du har gått i fondskolan. Är det någon av Nyans läsare som har några frågor om det som har tagits upp här i fondskolan? I så fall är den välkommen att kontakta Avans Partners, som då lovar att försöka hjälpa den som undrar.

MATHIAS SÖDERBACK

Ny kombination!!!

"Fifty/Fifty"

Placera minst 2000 euro
erbjudandet gäller t.o.m 5.1.2007

Hälften av beloppet placeras på

deposition med ränta:

1 år 3,70%

3 år 3,83%

+

Resterande belopp placeras i

Indexlån

Värdeaktie Bas

Teckningskurs: Rörlig, ca 100 %
Avkastning: 85% av referensindexets uppgång enl. lånevillkoren.
Placeringstid 3 år.

eller

Indexlån

Värdeaktie Extra

Teckningskurs: Rörlig, ca 110%
Avkastning: 200% av referensindexets uppgång enligt lånevillkoren.
Placeringstid 3 år.

Besök ditt närmaste Nordea kontor för närmare information.

Nordea

Mariehamn tel. 5330
Godby tel. 41 800
Hammarland-Eckerö tel. 37 760

Gör det möjligt!

Dyrare barnmat på Åland än i riket

Medelpriset på barnmat ligger betydligt högre på Åland än på fastlandet. Det slås fast i en omfattande prisjämförelse, som också konstaterar att priserna varierar kraftigt mellan olika åländska butiker.

Konsumentverket och länsstyrelserna studerade i månads-skiftet september-oktober priserna på barnmat i olika delar av landet. De jämförde 119 olika barnmatssorter från de största tillverkarna, med prisuppgifter från 107 butiker på tolv olika orter.

På Åland fann man 76 av barnmatssorterna i de åtta åländska butiker som ingick i undersökningen. Priserna varierade kraftigt mellan de olika butikerna, men att medelpriserna på Åland är högre än i riket är tydligt.

Med undantag för tio olika Pirkka-produkter och en Nestlé-produkt, där de åländska och finska medelpriserna är desamma, kostar barnmaten

på Åland mellan 4 och 20 procent mer än i riket.

Liten marknad

Henry Öberg, inspektör på länsstyrelsen, säger att det högre åländska prisläget är något som ”stötts och blötts” sedan länge.

– Det finns olika åsikter om vad det beror på. Det pratas ju om fraktkostnader, men själv tror jag inte att just det gör särskilt stor skillnad. Men en orsak kan vara att marknaden inte är så stor här, så handlarna kanske inte kan ta hem de stora partierna som gör att man kommer i åtnjutande av större mängdrabatter, säger han.

Konsumentverket har under hösten också undersökt marknadsföringen av barnmat, och konstaterar att den i stort sett är saklig. Den ger tillräcklig information om de marknadsförda produkterna och följer konsumentskyddslagens bestämmelser om marknadsföring. (th)

Finsmakare. Att mata en så här liten knatte är dyrare på Åland än i riket. En orsak kan vara att handlarna på den lilla åländska marknaden inte kan ta hem så stora partier att man får mängdrabatter, gissar prisinspektören. Foto: ERKKI SANTAMALA

	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦	⑧
	Finska Erik Mattsson KB	Minimarket	City Livs	Spishallen	Kantarellen	Mattlin-Punktion	Kilbom's Livs	Mattlin-Hallén
Produkt								

	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦	⑧
Puré från 5-6 månader								
Semper Mango och bananpuré, från 5 mån., burk, 200 g								
Nestlé Pilti Jordgubbsdessert, 5-6 mån., burk, 125 g	0,89		0,98		0,89		0,99	0,98
Nutricia Muku Päronyoghurtberedning, från 5-6 mån., tetra, 215 g					0,95	1,07	0,85	
Nestlé Bona Päron och banan med yoghurt, från 5-6 mån., burk, 125 g				0,92	0,82			
Nestlé Pilti Hallon och blåbär eller mango yoghurt, 5-6 mån., 125 g	0,89				0,89		0,84	0,98
Semper Solskensfrukt- och yoghurtpuré, från 5 mån., burk, 135 g					0,89			
Pirkka Hallon, blåbär och yoghurtpuré, över 5 mån., burk, 125 g		0,84	0,84					0,84
Pirkka Aprikosfrukt-puré, över 5 mån., burk, 125 g		0,84	0,84		0,84		0,84	0,84
Puré från 8 månader								
Nutricia Muku Frutapura Banan-persika-jordgubbe eller Apple-smultron-aprikos puré, från 8 mån., förpackning 4 x 100 g	2,75						2,89	
Nestlé Pilti Apple-mango-havredekateess, från 8 mån., burk, 200 g					1,06			
Varm mat över 4 månader								
Semper Majs och potatispuré, över 4 mån., burk, 135 g						0,58		
Semper Morotpuré, över 4 mån., burk, 135 g					0,39			
Nestlé Bona Grönsaks-puré, över 4 mån., burk, 125 g	0,29			0,71	0,29			0,29
Nestlé Bona Majs-puré, över 4 mån., burk, 125 g	0,29			0,75	0,29			
Nestlé Pilti Morot och potatispuré, över 4 mån., burk, 125 g	0,29				0,39		0,79	0,39
Nestlé Pilti Potatis och blomkålspuré, över 4 mån., burk, 125 g	0,29				0,39		0,79	0,39
Nestlé Pilti Potatis och broccoli-puré, över 4 mån., burk, 125 g	0,29				0,39		0,79	0,39
Varm mat över 5-6 månader								
Nestlé Bona Potatis med blomkål med zucchini, från 5-6 mån., burk, 125 g				0,92	0,82		0,99	
Nestlé Bona Lilla fiskarens puré, från 5-6 mån., burk, 125 g	0,79				0,82			0,89
Semper Potatis-rödspätpuré, från 5 mån., burk, 135 g				0,92	0,89		0,99	
Nestlé Bona Ris med broiler, från 5-6 mån., burk, 125 g	0,79			0,92	0,82			0,89
Nestlé Pilti Grönsaker och broiler, 5-6 mån., burk, 125 g	0,79				0,89			0,89
Semper Grönsaks-kycklingpuré, från 5 mån., burk, 135 g					0,89			
Pirkka Grönsaks- och kycklingpuré, 5 mån., burk, 125 g		0,84				0,85	0,84	0,84
Nestlé Bona Potatis och gnsköt, från 5-6 mån., burk, 125 g	0,79			0,92	0,82	1,03		0,89
Nestlé Pilti Grönsaks och skinkdekateess, 5-6 mån., burk, 125 g	0,79		0,98		0,89			0,98
Semper Kalops-puré, från 5 mån., burk, 135 g					0,89			
Pirkka Grönsaksgnsköt puré, 5 mån., burk, 125 g		0,84	0,84		0,84	0,84	0,84	0,84
Varm mat över 8 månader								
Nestlé Bona Pasta Toscana, pasta med grönsaker och basilika, från 8 mån., burk, 200 g				1,12	0,99			0,99
Semper Dekateesspasta, vegetarisk, från 8 mån., burk, 200 g								
Semper Fiskarens laxdekateess, från 8 mån., burk, 200 g								
Nestlé Bona Potatis och lax i örter, från 8 mån., burk, 200 g				1,12	0,99			
Nestlé Pilti Grönsaks-fiskstuvning, från 8 mån., burk, 200 g					1,09		1,29	
Nestlé Bona Grönsaks-broilergröta, från 8 mån., burk, 200 g			1,43	1,12				0,99
Nestlé Pilti Grönsaker och broiler, från 8 mån., burk, 200 g	0,99				1,09	1,35	1,29	1,09
Semper Kycklinggröta, från 8 mån., burk, 200 g			1,53		1,19			
Pirkka Grönsaks- och kycklinggröta, 8 mån., burk, 200 g	0,98	0,98	0,98				0,98	0,98
Nestlé Bona Grönsaker och striganoff, från 8 mån., burk, 200 g		1,05		1,12	0,98			0,99
Nestlé Pilti Spagetti och köttfärs, från 8 mån., burk, 200 g	0,99				1,09	1,45	1,19	0,98
Semper Slottsgröta med potatis, från 8 mån., burk, 200 g					1,19		1,43	
Pirkka Spagetti och köttfärs, 8 mån., burk, 200 g	0,98	0,98	0,98			0,98	0,98	
Varm mat från 12 månader								
Nestlé Bona Grönsaks Wok, från 12 mån., burk, 200 g								
Semper Grönsakslasagne, från 12 mån., burk, 200 g								
Semper Lax, potatis och örter, från 12 mån., burk, 250 g								
Nestlé Bona Fiskarens gryta, från 12 mån., burk, 200 g	1,19		1,58	1,20	1,18			
Nestlé Pilti Potatis- och fiskstuvning, från 12 mån., burk, 200 g	1,12							
Pirkka Fiskarens gönsaks- och laxgryta, från 12 kl, burk, 200 g	1,18	1,18	1,18				1,18	1,18
Nestlé Bona Grönsaks- och broilergryta, från 12 mån., burk, 200 g	1,12			1,26	1,18			1,10
Nestlé Pilti Fiskarens potatis- och broilergryta, från 12 mån., 200 g	1,60							
Semper Broiler- och grönsaksgryta, från 12 mån., burk, 200 g	1,30							
Pirkka Risotto med grönsaker, kyckling och tomat, från 12 mån., 200 g	1,18	1,18	1,18		1,18			1,18
Nestlé Bona Rotfrukter med Karolisk stek, från 12 mån., 200 g	1,08			1,26	1,18			
Pirkka Grönsakskaroliskstek, från 12 mån., burk, 200 g	1,18	1,18	1,18		1,18	1,18		1,18
Nestlé Pilti Grönsaksköttstuvning, från 12 mån., burk, 200 g					1,18			
Semper Spagetti och köttbullar, från 1 år, burk, 200 g	1,30							
Nestlé Bona Spagetti Bolognese, från ca 1 år, burk, 250 g					1,65			
Nestlé Bona Grönsaks-kycklinggryta, från ca 1 år, burk, 250 g					1,65			
Nestlé Bona Potatis och lax, från ca 1 år, burk, 250 g					1,65			
Nestlé Bona Sjömansgryta, från ca 1 år, burk, 250 g					1,65			
Ekologiska produkter								
Nestlé Luomu Banan och apple, från 4 mån., burk, 190 g	1,09			1,12				
Nestlé Luomu Fruktcocktail, från 4 mån., burk, 190 g				1,12				0,89
Nestlé Luomu Appeldessert med färdig havaryoghurt, från 5-6 mån., 190 g				1,12	1,09			
Nestlé Luomu Grönsaker och kalkon, från 5-6 mån., burk, 190 g				1,12				
Nestlé Luomu Pasta och gnsköt, från 5-6 mån., burk, 190 g	1,08							
Nestlé Luomu Frukt-havrecocktail, mellanmål, från ca 8 mån., burk, 190 g							1,29	
Nestlé Luomu Bändens gryta, från ca 8 mån., 220 g	1,08				1,09			
Nestlé Luomu Grönsaks- och kalkongryta, från ca 1 år, burk, 220 g	1,19			1,26	1,55			
Nestlé Luomu Spagetti Bolognese, från ca 1 år, burk, 220 g	1,19			1,20	1,18			
Semper Luomu Pasta och köttfärs, från ca 1 år, 200 g								

Plötslig köldknäpp kan leda till elreglering

ESBO. Elbolagen kan bli tvungna att reglera elkonsumtionen om Finland och Sverige överraskas av en plötslig köldknäpp, säger stornätsbolaget Fingrids vd Timo Toivonen. Orsaken är att Finlands elproduktion inte räcker till för att täcka en drastisk ökning i elförbrukningen.

– En sådan situation skulle troligtvis också påverka Ryssland och leda till att exporten av el från Ryssland skulle begränsas. Ryssland har meddelat att exporten till Finland begränsas med 400 megawatt om det blir problem med elförsörjningen där, säger Toivonen.

Estlink-kabeln med en kapacitet på 350 megawatt fyller enligt Toivonen ett verkligt behov. Den nya kabeln mellan Finland och Baltikum invigdes på måndagen.

Enligt **Timo Rajala**, vd för Pohjolan Voima, kommer importbehovet av el, då elkonsumtionen nästa vinter når sin kulmen, att stiga med nästan en femtedel av Finlands elförbrukning.

– Enligt en uppskattning från Pohjolan Voima kommer elbehovet under en kölddag att ligga på 15.500 megawatt medan den inhemska produktionen maximalt är cirka 12.800 megawatt. Behovet av elimport kommer att vara 2.700 megawatt under den tid som elkonsumtionen är som högst.

Nästan problemfritt

Tack vare att industrin reglerade sin elkonsumtion klarade

Köldknäpp. Den inhemska elproduktionen är maximalt cirka 12.800 megawatt, medan förbrukningen under en kölddag ligger på uppskattningsvis 15.500 megawatt. Foto: STEFAN ÖHBERG

man förra vinterns köldperiod i Finland. Dessutom fungerade kraftverken och elnätet nästan problemfritt. För importens del lärde man sig att Sverige och Ryssland, då det kniper, först sköter om sitt eget elbehov och sedan först i andra hand exporten, säger Rajala.

Rajala påminner också om att man i Finland ännu måste genomgå fyra kritiska vintrar innan utbudet på el förbätt-

ras, då Olkiluoto 3 färdigställs i slutet av år 2010.

– Inte heller Olkiluoto kommer att göra situationen märkbart lättare, utan det behövs nya investeringsbeslut under de kommande åren, säger Rajala.

Öka risken

Enligt Rajala avviker Estlink helt från Rysslands sjökabelprojekt eftersom den inte ökar risken för stora störningar i

Finland. Varken Rajala eller Fingrids Toivonen förstår sig på Rysslands sjökabelprojekt.

– Rysslands sjökabel skulle öka risken för stora störningar så pass mycket, att Finland med stor sannolikhet skulle bli mörklagt ifall Rysslandsimporten skulle falla bort på en gång, och det kan vi inte acceptera, säger Toivonen. Däremot skulle det kosta astronomiska summor att försäkra importen. (FNB)

Fackförbund bad polisen utreda Tallink-skandalen

■STOCKHOLM. Den svenska fackorganisationen Seko, som representerar sjömännen, bad på måndagen den svenska polisen utreda Tallink-chefernas uppförande ombord på Silja Symphony. Seko kräver skadestånd på 16.500 euro.

– Vi lämnar idag en begäran om att polisen ska utreda vad som hände på Silja Symphony. Det är sedan polisens sak att avgöra ifall de inleder en förundersökning eller vad de vill göra, sade ordförande **Janne Rudén** till FNB.

Ordförande för Tallinks styrelse **Enn Pant** har tidigare

uppgett att skandalen på Silja Symphony är slutbehandlad. Det svenska Seko är av annan åsikt. Trots att Tallinks eldning har bett båtpersonalen om ursäkt för sitt olämpliga uppförande är saken inte ännu klar.

– Vi har inte kommit överens om något, Vi har träffat representanter för Tallink och nu tänker vi föra förhandlingar om ersättning, sade Rudén.

– Vi kräver ersättningar på totalt 150 000 kronor (ca 16 500 euro) för sju av Silja Symphonys arbetstagare. Vi vill gå igenom saken enligt regelboken, betonade Rudén. (FNB)

Undersökning: finländare är duktiga på återvinning

■HELSINGFORS. Finländare är flitiga när det gäller återvinning, visar en en pågående konsumtionsundersökning som görs av Statistikcentralen. Privathushållen återvinner både tidningar och riskavfall effektivt. Tidningspapper återvinns av 87 procent av hushållen och riskavfall av över 80 procent. Nästan hälften sorterar också matrester i ett skilt kärl.

Finländare är också vana vid att återvinna på lopp-torg. Enligt förhandsuppgifter från konsumtionsunder-

sökningen har 24 procent handlat på lopp-torg under de senaste tre månaderna. Lopp-torgsförsäljningen har tilltagit också tack vare försäljnings- och auktionsspalterna på internet.

Privathushållen producerar i medeltal tre soppsäsar i veckan.

Statistikcentralens konsumtionsundersökning utreder de dagliga konsumtionsutgifterna i nästan 8.000 hushåll. Undersökningen som började i februari pågår till slutet av februari 2007. (FNB)

Världen just nu

Bush och Blair träffas

■WASHINGTON. USA:s president **George W. Bush** träffar Storbritanniens premiärminister **Tony Blair** på torsdag, meddelade Vita huset på måndagen. De två alliansbröderna har under de senaste veckorna utsatts för ökande krav på ett tillbakadragande av trupperna från Irak.

Mötet tros ha anknytning till den rapport om Irak som ska publiceras på onsdag. Rapporten innehåller förslag till hur den USA-ledda alliansen ska kunna lösa situationen i Irak. Enligt uppgifter som läckt ut kommer utredningsgruppen, som består av både demokrater och republikaner, att uppmana alliansen att trappa ned sin roll i Irak. (FNB)

Bygger nya kärnvapen

■LONDON. Storbritannien kommer att bygga nya kärnvapenbestyckade ubåtar för att ersätta landets föråldrade ubåtsflotta, sade premiärminister **Tony Blair** till det brittiska parlamentet på måndagen.

– Vi kan inte vara säkra på att vi under kommande årtionden inte tvingas möta ett betydande kärnvapenhot mot våra strategiska intressen, förklarade Blair.

– Vi måste också komma ihåg det nya möjligen farliga hotet från länder som Iran och Nordkorea. Det skulle vara oöverbärgat och farligt om Storbritannien ensam beslutar att avstå från sina kärnvapen.

30 miljarder

Debatten om Storbritanniens föråldrade Tridentkärnvapen har gått het i Storbritannien. Många medlemmar av Blairs eget Labour-parti anser att ett nytt kärnvapen blir allt för dyrt. Det förslag som nu lades fram av Blair kostar kring 30 miljarder euro.

I ett försök att tysta kritiken lovade Blair på måndagen att regeringen ska försöka hålla de gamla amerikanskstillverkade kärnvapnen i bruk så länge som möjligt. Kanske till och med i tiotals års framåt. USA har lovat att hjälpa Storbritannien att uppdatera vapnen.

Flera inflytelserika politiker och medborgarorganisationer har redan länge krävt att Storbritannien avstår från sina kärnstrids-spetsar. Kärnvapnen är en dyr och farlig kvarleva från det kalla kriget, säger kritikerna.

Blair sade att regeringen kanske kommer att nöja sig med att bygga tre nya ubåtar. I dag har Storbritannien fyra kärnvapenbestyckade ubåtar. De gamla ubåtarna ska tas ur bruk senast år 2022.

Blair lovade också att storleken på den brittiska kärnvapenarsenalen att skäras ned med 20 procent. Storbritannien har i dag kring 200 kärnvapen. (FNB–Reuters–AFP)

Fler unga förtidspensionärer

■STOCKHOLM. Antalet 20-29-åringar med förtidspension har nästan fördubblats i Sverige från drygt 12.000 1997 till närmare 23.000 i dag. Svenska försäkringskassans chef **Curt Malmberg** kallar det ett misslyckande och vill att unga prioriteras bättre när det gäller rehabilitering.

Enligt statsminister **Fredrik Reinfeldt** är en del av förklaringen till det stora antalet förtidspensioneringar av unga att den förra regeringen varit mer intresserad av att dölja arbetslöshet än att få människor i arbete. (FNB–TT)

SVT missar fotbolls-EM

■STOCKHOLM. Det blir inga sändningar från fotbolls-EM 2008 i Sveriges Television. I stället är det svenska TV 4 och Canal Digital som ska sända Europamästerskapet. Även i Norge går public service-bolaget NRK miste om EM som visas av TV2 och Canal Digital.

Om Sverige tar sig till EM kommer TV 4 att sända samtliga matcher med Sverige, öppningsmatchen samt alla matcher i slutspelet, minst 19 matcher. Canal Digital sänder samtliga 31 matcher i HDTV-format på en särskild kanalplats för sina satellitkunder.

– Det är strategiskt viktigt att vi nu säkrat att majoriteten av matcherna från fotbolls-EM 2008 kommer att kunna ses av samtliga svenska tittare. Det är genom ett historiskt samarbete med våra nordiska kollegor som avtalet har kommit till stånd, ett samarbete vi hoppas ska kunna utökas framöver, säger Jan Scherman, vd för TV 4 i ett pressmeddelande. (FNB)

Årgångsglögg redan slut

■GÖTEBORG. Vi har bara hunnit till första advent och glöggen är redan slut i Sverige, i alla fall den speciella årgångsglöggen Blossa 06. Även "specialaren" Lucia chokladglögg är slut hos leverantören.

Risk för glöggbrist i jul?

– Nej, jag lovar att det kommer att finnas glögg i massor på julafton, garanterar **Ulf Sjödin**, pr-chef på Vin & Sprit som tillverkar Blossaglögg i alla dess former.

Men han beklagar att Blossa 06 tog slut innan ens julmånaden kommit. Vin & Sprits lager tömdes på den glöggen redan för en vecka sedan. Det tar flera månader att få fram ny glögg.

Hur förklarar man det extrema suget efter glögg?

– Min egen förklaring är att flaskan blev mycket snyggare än vi trodde. Dessutom verkar folk köpt sin glögg tidigare i år, det ser ut att bli ett riktigt bra glöggår. Vilket förvånar oss eftersom glöggsången är kortare än vanligt, säger Sjödin.

Systembolagets presschef, **Björn Rydberg**, ville tona ned problemet en aning.

– En glögg är slut och ytterligare en är på upphällningen. Men vi har miljontals liter annan glögg kvar. Den kommer att räcka över julafton, det är ingen risk. (FNB)

Ekonomi

Grimaldis bud på Finnlines ingen succé

HELSINGFORS. Den italienska rederijätten **Grimaldis bud på aktierna i rederiet Finnlines blev ingen stor succé. Enligt preliminära uppgifter lyckades Grimaldi öka sitt ägande i Finnlines endast marginellt.**

Grimaldi hade tidigare 46,2 procent av aktierna och då anbudstiden löpte ut i fredags hade man kommit upp i 46,4 procent. Grimaldi blev alltså

en god bit från de 50 procent som hade gjort Finnlines till ett dotterbolag inom Grimaldi.

I ett pressmeddelande på måndagen avslöjar Grimaldi inte vad man nu tänker göra.

Grimaldi hade på fredagen erbjudits totalt 85.029 aktier i Finnlines. Grimaldi meddelade på måndagen att aktieköpet genomförs senast den 8 december då man också redogör för det slutliga resultatet.

Pengarna för aktierna betalas ut den 13 december.

För lågt

Grimaldi gav ett offentlig köpbud på Finnlines i slutet av oktober och erbjöd då 15,95 euro per aktie. Finnlines styrelse ansåg att priset var för lågt. Till exempel på måndagseftermiddagen låg kursen på 16,10 euro på börsen i Helsingfors.

Grimaldi blev den största ägaren i Finnlines i juni 2005

och har sedan dess successivt utökat sitt ägande. I slutet av november var arbetspensionsbolaget Ilmarinen näst största ägaren medan den tredje största Stora Enso sålde sin andel på 5,4 procent i torsdags till den internationella placerargruppen UBS AG Group.

Grimaldi vill ta sig in i Östersjön genom att köpa upp Finnlines. Rederiet har nu ingen verksamhet i Östersjön. (FNB)

Björn Eklund

Epost: bjorn.eklund@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

” Det handlar väl om pengar,
det är så verkligheten ser ut.”SVT:S THOMAS WERNERSON TILL AFTONBLADET EFTER
ATT KANALEN GÅTT MISTE OM FOTBOLLS-EM 2008.

Rickne om flytten till Åland:

Nu är det allt eller inget

FOTBOLL. Lärarstudierna får ligga åt sidan ett tag. Åland Uniteds nyförvärv Natalia Rickne ska satsa fullt ut på sporten som tog henne till Åland.

– Nu är det allt eller inget. Att ge fotbollen en ärlig chans, säger Rickne till Nyan.

I sju år har den 22-åriga Natalia Rickne spelat fotboll i Bollstanäs SK från Upplands Väsby. Som en av de äldsta spelarna i det unga laget har hon fått bära ett stort ansvar.

– Det har varit mycket utvecklande, säger Rickne till Nyan.

Nu lämnar hon svenska ettan för spel i den finska damligan där Åland United ifjol slutade på fjärde plats.

– Ett steg uppåt, det blir en utmaning, säger Rickne om att spela i damligan.

Jättetrevligt gäng

Rickne pluggar till lärare men lägger studieböckerna åt sidan för ett tag i och med flytten till Åland. Hon har två år kvar att i skolbänken innan hon är klar.

– Jag tar studieuppehåll och kommer att jobba vid sidan av, säger hon.

Rickne flyttar till Åland efter nästa termin i januari. Men hon har redan besökt sin nya klubb.

– Det verkar vara ett jättetrevligt gäng, säger Natalia.

Och Emma Liljegren känner hon sedan förut.

– Vi har tränat ihop i Stockholm.

En orsak till att Rickne valde Åland United var att klubben presenterade ett

seriöst förslag och gjorde ett organiserat intryck.

– Ett bra upplägg, tycker hon.

Innermittfältare

Bollstanäs SK:s lagledare Björn Karlsson förklarar att Rickne debuterade i division I redan som 16-åring. Men enligt Karlsson är inte Rickne i första hand någon anfallare.

– Hon har nästan alltid spelat innermittfältare i Bollstanäs, säger Karlsson.

Den offensivt lagde Rickne har även varit och provspelat med DIF/Älvsjö.

– En konstruktiv och teknisk spelare som alltid kämpar. Hon skjuter ganska bra också, beskriver Karlsson Åland Uniteds nyförvärv.

Karlsson tror att flytten kan vara viktig för Natalia som spelat sin fotboll i Bollstanäs under sju säsonger.

– Det kan vara nyttigt att få nya vyer, tror Karlsson.

Pålitlig målskytt

Statistiskt sett är det en pålitlig målskytt som Åland United värvat. Rickne har de senaste åren i norretan levererat år efter år. Så är ser hennes målstatistik ut för de fyra senaste säsongerna: 2003: 6 mål, 2004: 9 mål, 2005: 9 mål och 2006: 6 mål.

BJÖRN EKLUND
bjorn.eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Satsar helhjärtat.

Efter sju säsonger i Bollstanäs SK flyttar Natalia Rickne till Åland för spel med Åland United. Hon satsar helhjärtat för att nu ge fotbollen en ärlig chans. Foto: www.bsk.nu

TPS värvade trio

FOTBOLL. Livalaget TPS har gjort klart med tre nyförvärv. Nya tränaren Mixu Paatelainen har fått över brorsan Mikko Paatelainen från Jaro. Mikko gjorde i år 12 mål och var Jakobstadslagens bästa målskytt. Mittfältaren Chris Cleaver kommer närmast från svenska GIF Sundsvall i Superettan men engelsmannen har tidigare spelat finländska ligafotboll med bland annat AC Allianssi. Det tredje nyförvärvet är mittfältaren Jani Sarajärvi som har 96 ligamatcher i ryggen. (be)

Oravainen går till Zwolle

FOTBOLL. HJK blir av med en trotjänare tills nästa säsong. Petri Oravainen, mittfältare/anfallare, har gjort 98 matcher för klubben sedan 2001 och har tagit hem två FM-guld och två FM-silver. Nu prövar Oravainen lyckan utomlands. Ny klubbadress blir holländska FC Zwolle där Oravainen har skrivit på ett kontrakt på ett och ett halvt år. (be)

Klart med namnbyte:

FM-serien blir damernas liga

FOTBOLL. Naisten SM-sarja blir Naisten Liiga. Alltså är FM-serien ett minne blott. Nu är det damernas liga som gäller för Åland Uniteds del. Klart är även att det från och med i år spelas en ligacup även för damer.

Upplägget för kommande säsong i damligan är att efter 18 omgångar delas serien upp i en övre och en nedre slutserie där lagen möts i en enkel serie. Laget som hamnar sist i den nedre slutserien faller till ettan. Till 2008 kommer damligan att utökas med två lag vilket gör att tre klubbar stiger från ettan år 2007.

Klart med ligacup

Nytt för i år är även att damerna får en egen ligacup på försäsongen. Åland United hamnar i grupp B tillsammans med FC United, TiPS, SCR och nykomlingen PuiU. Grupp A består av FC Honka, HJK, Ilves, Sport och KMF.

Nytt namn. Damernas FM-serie blir damligan tills nästa säsong. Klart är även att Åland United får spela ligacup för damer. Då får de som på bilden bland annat möta FC United från Jakobstad. Foto: JONAS EDSVIK

– Klart är att vi har match 20 januari i Eckeröhallen mot FC United. De övriga matcherna diskuterar vi som bäst. Gruppspelet ska vara

klart 4 mars, säger Åland Uniteds lagledare Jan-Ove Fellman.

De två bästa ur varje grupp går sedan till semifinal där

gruppettorna har fördel av hemmaplan.

BJÖRN EKLUND
bjorn.eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Nu tackar GMM-David för sig

FOTBOLL. IFK Mariehamns fanclub Green Mean Machine står utan ordförande för tillfället. David Eriksson fortsätter inte på posten.

– Det är ett beslut som har vuxit fram på senare tid. Jag har känt att jag inte tillför något nytt och för att vi inte skall köra fast tycker jag att det är bättre att någon annan tar över, säger Eriksson i en intervju på Green Mean Machines hemsida.

Brist på både tid och ork samtidigt som han flyttat till Sverige står bakom beslutet. (be)

Järfälla-poäng i svängig match

INNEBANDY. IBF Älvstranden och Järfälla IBK delade på poängen i en svängig match i söndagens bottenmöte i Elitserien. Andreas Ahlqvist slog in 3-1 till Järfälla sju minuter in på andra perioden. Men hemmalaget Älvstranden gjorde sedan fem raka mål och gick upp i ledning 6-3 i den sista perioden. Men Järfälla kom tillbaka och Joakim Lindström (3+2) slog in kvitteringsmålet 6-6 med en minut och 16 sekunder kvar att spela. Förlängningen som följde blev mållös. Järfälla ligger sist i tabellen med fem poäng på tio spelade matcher. (be)

Ingen rådde på Kristina – denna gång heller

SKYTTE. Inte heller i den andra deltävlingen av luftgevärscupen för stödklasserna rådde någon på Kristina Nordlund som segrade i a-klassen med totalt 572 poäng före tvåan Andreas Virtanen med 560. Personligt rekord blev det för Ted Holmström med 547 poäng.

Bland stödskyttarna blev det nytt åländskt rekord i MS12-klassen. Elin Liewendahl höjde sitt nyligen satte rekord med en poäng till 193. Fyra andra unga skyttar satte också personliga rekord. De var: Ellen Mattsson, Rickard Rosbäck, Sean Larsson och Christoffer Blomqvist. (be)

Dan Sjöblom tillbaka i HIK

FOTBOLL. Division III-klubben Hammarlands IK har gjort klart med en målvakt tills nästa säsong. Det är Dan Sjöblom som åter tar på sig målvaktshandskarna och gör comeback i klubben. (be)

Sportens kom ihåg

■ **ÅSSF:** Deltävling 3 i luftgevärscupen avgörs på tisdag 18.15 i Bredmo. Juniorer som skjuter med stöd tävlar på onsdag samma tid.

■ **IFK Mariehamn:** Kallar till årsmöte måndag 11 december 19.00 på Wiklöf Holding Arena i konferensrummet.

■ **ÅSSF Pistol:** Luftpistol, SAL: s andra lagserietävling torsdagen 7 december 18.15 i Bredmo skyttehall. PS. Även träning alla torsdagar 18.00-20.00.

Pension för arvoden? Problem med reaktorbygge hopar sig

Svar direkt

■ **Är arvoden** från land-skapets olika kommittéer, direktioner och nämnder pensionsberättigade?

Jag har ställt frågan förut på insändarplats men inte fått något svar. Nu vill jag veta.

Bonde

Landskapsregeringens pensionshandläggare **Monica Clemes** svarar direkt:

– Det är litet krångligt eftersom pensionslagstiftningen ändrats, men i korthet ligger det till så här, förkla-

rar hon. Före den 1 juli 1998 var inte några arvoden pensionsberättigade, men från denna datum till 31 december 2004 gällde en lag där arvoden var pensionsgrundande beroende av vilken summa man kom upp till, man måste i princip komma över 1.800 euro i året för att arvodet skulle berättiga till pension.

– Men från och med år 2005 är alla arvoden pensionsberättigade.

Red

► ÖVRIGT

Bygg- & renoverings-arbeten

utföres.

25 år i branschen.
Tel 040 536 4802

► KÖPES

Företag vinst- & förlustbolag

Allt av intresse

Tel: +468-559 23 110

Fax: +468-503 11 309

► ÖVRIGT

Mariehamns stad

Mariebads öppettider under kommande helger:

6.12	kl 12-18
16.12	kl 10-21 Discosimning kl 18-21
18-19.12	stängt för garanti reparationer
24-26.12	stängt
31.12	kl 10-15 Nyårssimmet kl 11, Nyårsruset kl 12.30
1.1	stängt
6.1	kl 12-18

Övriga dagar normala öppettider må kl 12-22, ti-fre kl 06-08 samt 10-22, lö-sö kl 10-18

Välkomna!

► LEDIGA PLATSER

Alandia-Bolagen är en åländsk, ISO 9001-2000 kvalitetscertifierad försäkringsgrupp där sjöförsäkring utgör bolagens kärnverksamhet. Vårt huvudkontor med drygt 60 anställda finns i centrala Mariehamn.

ALANDIA BOLAGEN

Sjöförsäkringsrörelsen expanderar i Finland, Sverige och Baltikum, och därför behöver vi förstärka enheten Alandia Marine och Återförsäkring med en

REDOVISNINGS/ UNDERWRITINGASSISTENT

Dina arbetsuppgifter blir delade mellan marin- och återförsäkringsavdelningen.

Tillsammans med vårt återförsäkringsteam kommer du att producera våra avräkningar, uppgöra statistiker, samt olika rapporter som hör till återförsäkringen.

För Marin avdelningen kommer du att bokföra/registrera olika produkter samt assistera vid underwritingen av det mindre tonnaget.

Du bör ha ekonomisk utbildning på institutnivå gärna kombinerad med arbetserfarenhet inom bank, försäkring eller rederi.

Du bör ha ett utpräglat siffersinne och intresse för redovisning. Vidare bör du vara noggrann, serviceinriktad och ha lätt för att samarbeta. Tjänsten förutsätter goda kunskaper i engelska och finska är en merit.

Närmare upplysningar om tjänsten lämnas av Elisabeth Söderlund eller Jan Linnell telefon 018-29000.

Vi erbjuder intressanta och utmanande arbetsuppgifter i en stimulerande miljö. Tjänstens placeringsort är vid huvudkontoret i Mariehamn.

Sänd Din skriftliga ansökan med sedvanliga ansökningshandlingar och löneanspråk **senast 29.12.2006** under adress Alandia-Bolagen, PB 121, 22101 Mariehamn.

Märk kuvertet "ALANDIA REDOVISNINGS/UNDERWRITING-ASSISTENT"

■ **I närheten** av Raumo håller man på att bygga Finlands femte reaktor. Reaktorn har beställts av energiföretaget TVO till ett fast pris på 3 miljarder euro och den byggs av Framatome, det vill säga det tyska företaget Siemens och det franska företaget Areva. EPR-reaktorn på 1.600 MW blir världens största. En dylik reaktor har inte byggts någons i världen och är alltså en prototyp, enligt franska kritiker en prototyp för den prototyp som sannolikt kommer att byggas i Flamanville i Frankrike.

Så här uttalade sig den tyska tidningen Frankfurter Rundschau om bygget 21.7.06: "Signalen hette Olkiluoto. Hos atomlobbyn smälde korkarna efter den långa törststräcken. Men nu är glädjen vid koncernen Areva och Siemens, som erbjöd den nya tryckvattenreaktorn till ett fast pris, något mera dämpad. Missöden i planering och vid bygget har lett till att reaktorn blir färdig med ett års försening. Också det att projektet endast kunde förverkligas tack vare statlig hjälp och elköps-garantier gör att bilden mörknar."

Frankfurter Rundschaus uttalande baserar sig på kalla fakta. På den finska Strålsäkerhetscentralens hemsida kan man bekanta sig med centralens uttalande (12.7.06) om reaktorn. I uttalandet konstateras bland annat

■ att leverantörerna för att genomföra projektet har valt underleverantörer som inte har tidigare erfarenhet av att

bygga kärnkraftverk

■ att man borde fungera i enlighet med god säkerhetskultur

■ att en likgiltig inställning till problem eller kvalitet inte får accepteras

■ att den tid och arbetsmängd som behövs för den detaljerade planeringen av Olkiluoto 3-enheten klart har underskattats

■ att det har varit svårt att kontrollera genomförandet av projektet

■ att leverantören i början av projektet inte var tillräckligt bekant med det finländska sättet att fungera

■ att de organisationer som deltar i Olkiluoto 3-projektet ännu inte har en klar gemensam uppfattning om hur kraftigt man i byggnadsskedet borde främja medvetenhet om säkerheten

■ att förmedlingen av kraven på kvalitet och kvalitetskontroll från Framatome till underleverantörerna ibland har varit bristfällig

På **Nuclear** Engineerings hemsida kan man den 2.10.06 läsa att Arevas resultat för det första halvåret är dåligt på grund av förseningarna med Olkiluoto 3-bygget. I den franska näringslivetidningen La Tribune meddelar man den 10.11.06 att Olkiluoto 3-bygget är 3 år försenat.

I Financial Times den 10.11.06 konstateras det att marknadsanalytiker är chockerade över de svaga resultaten för Siemens energiavdelning. Siemens skylldes på problem med Framatome, det vill säga

Järsö och Nåtö ska inte byta

■ **Jag tycker inte** att Järsö och Nåtö ska höra till Mariehamn, för då får dom det sämre. Då ska alla dit ut.

Platt tak på kk-huset. Dom är inte sluga.

Jag är glad att jag inte hör till lagtinget. Jag har inte röstat på tio år och kommer inte att göra det heller.

Enagerad

Nyans ros

...och ett hjärtligt tack till **ALLA** som hjälpte mig flytta mina Highland Cattle-kossor från Ytterby till Sund! I nöden prövas vännen! Nina.

...och tack till dig, **medelålders man** (?), som hjälpte mig då jag fick ett epilepsianfall invid Islandiahallen i torsdags. Mannen med hunden.

...till **alla** som hjälpte oss att göra vår födelsedagsfest lyckad. Speciellt tack till ordningsvakterna **Camilla Eilers, Greger Leino, Inger Björling,**

Olkiluoto 3-projektet. Senare har Areva dementerat påståendet att reaktorbygget skulle vara 3 år försenat. Enligt Areva är projektet 1 år försenat. Areva medger dock att TVO inte har betalat några räkningar sedan sommaren eftersom leverantören inte har hållit tidtabellen.

På flera håll runtom i Europa har sakkunniga varnat för att Finlands femte reaktor är den första reaktor som byggs på en fri marknad vilket kan innebära att projektet drabbas av oförutsägbara problem. Varningarna har i Finland nonchalant viftats bort både av ledande politiker, TVO och näringslivets representanter.

Enligt nyhetsbyrån Reuters 15.11.06 ifrågasatte den franska presidentkandidaten **Segolene Royal** nödvändigheten att bygga en EPR reaktor i Frankrike. "Jag beklagar att beslutet att bygga EPR-reaktorn gjordes i all hast och utan någon som helst preliminär debatt", sade hon. Månnro gjordes beslutet endast för att man lovat finnarna att en EPR-reaktor även skulle byggas i Frankrike? Månnro har finnarna köpt grisen i säcken? Månnro har man fått reaktorn till realisationspris mot att Arevas dotterbolag Cogema skall få rätt att bryta uran i Finland?

I **Aftonbladet** 2005-10-11 skriver **Yrsa Stenius** att Fortum, som är delägare i TVO, påminner om Tredje riket. Hon konstaterar att "ingen-ting är riktigt värt någonting

om det inte är stort, jättestort och framförallt större än vad någon annan kan ståta med". Fortums vd. **Mikael Lilius**, känd för sitt optionskap värt 110 miljoner kronor, kräver nu att Finland skall bygga ytterligare en ny reaktor för att tillfredsställa energibehovet i Norden. Finnarna skall inte ha endast en världens största reaktor utan två.

Olkiluoto 3-reaktorn finansieras till 75 % med lån och exportstöd som har tiggts ihop ute i Europa –även i Sverige. När industrin nu ställer krav på en ytterligare reaktor vore det intressant att höra hur denna reaktor skall finansieras - knappast med tyska pengar den här gången. I Tyskland har den kredit som Bayerische Landesbank beviljat TVO stött på svidande kritik. I oktober måste tyska banker krypa till korset beträffande atomkraftskrediter då urförbannade konsumenter hotade med att säga upp sina konton ifall krediter beviljades till Belene-projektet i Bulgarien. De tyska bankerna drog sig ur.

Att ställa krav på en sjätte reaktor fastän finansieringen med säkerhet kommer att stöta på problem, och fastän bygget i Olkiluoto uppvisar otaliga problem, visar att Yrsa Stenius träffar mitt i prick. Den finska makteliten har gripits av storhetsvansinne. Det sunda förnuftet har gått upp i rök – såsom även atomkraften kommer att göra.

Ulla Klötzer

Esbo, Finland
aktiv inom rörelsen Kvinnor

det inte blivit någon konsert så ett stort tack till er alla! En ros också till våra sponsorer: **Ålandsbanken, Paf, Eget, Anite och Maridea.** Röda korsets ungdomsutskott.

...till **Tora Hansson, Ragna Mattsson, alla läkare och alla snälla, rara sköterskor** som tog så väl hand om mig på kirurgiska- och intensivavdelningen på ACS. Hjärtligt tack, Valdine E.

...till **Laila Andersson** och hela **personalen** på Hälsocentralen i Godby för att ni alltid är så vänliga och hjälpsamma. Hjärtligt tack, Valdine E.

Om kärlek du nu fantisera.
Men veckan därpå går han ej att få fatt.

Nu känner han dig inte mera!
Han berättat en saga han vill du ska tro.

Så hormonerna hans får en stunds lugn och ro.

Du längtar och trånar, kan knappt existera!
Alla människor kan se att du lider!

Han har väckt dina lustar, nu vill du ha mera.

Kan varken äta eller sova, för hjärtat ditt svider.

Men bli ej bitter och sur, för då åldras du fort.

Och då kan det här bli det sista du gjort.

För visst är det väl härligt med känslor som svalla!

Värda nu ömt minnet av ditt äventyr!

Tänk så lätt det var att för honom falla!

Vad härligt att vara så rusig och yr!

Så olik vi tänker vi kvinnor och män,

I sökandet efter "just min" hjärtevän.

Hilda

► LEDIGA PLATSER

OPTINOVA AB är ett världsledande företag specialiserat på tillverkning av plastkomponenter för medicinska tillämpningar. Vårt marknadsområde omspänner hela världen. Idag är vi ca 140 personer

Vi söker en

Bokförare

som bland annat kommer att jobba med

- Löpande bokföring
- Kund- och leverantörsreskontra
- Varulagret
- Importförtullningar
- Handha vissa inköp

Vi erbjuder ett intressant arbete med omväxlande arbetsuppgifter.

Vi ser gärna att du har några års erfarenhet av bokföringsarbete och har en lämplig utbildning eller arbetslivserfarenhet för dessa arbetsuppgifter.

Ansökan till tjänsten vill vi ha **senast 20/12 2006**

Närmare upplysningar ges av personaladministratör Per Lycke eller administrationschef Peter Boman, tel: +358 18 32 200.

OPTINOVA AB

Industrivägen 5, AX-22410 Godby, Åland
E-post: arbete@optinova.fi hemsida: www.optinova.com

Förförd

Han lovar dig guld och gröna skogar,

Han kan ta ner månen om du vill.

Med vackra ord han dig lätt drog-

gar,
Han kryper så nära intill,
Och viskar så ljuva ord i ditt öra,
Just det som du mest utav allt velat höra.

Han smeker ditt hår och han håller din hand,

Och pratar om allt ni ska göra.

Han försöker att knyta de star-kaste band

Som ingen i världen kan störa.

Han smickrar din kropp och lovsjunger din själ,

Och säger så rart att han vill dig så väl.

Du blir så rusig du blir så yr,

Han alla dina sinnen retat.

Och alla dina bekymmer flyr.

Tänk om du bara hade vetat;
att han i din hjärna nu tagit hyra,

Att huvudet i byxan hans tunga kan styra.

Han följer dej hem och ni nju-ter en natt.

TV-programmet

tisdag 5 december

7.00 Gomorron Sverige

[1754679]

8.15 Julkalendern: Lasse-

Majas

detektivbyrå [5828747]

8.30 Gomorron Sverige, forts [3185124]

10.30–12.30 UR-program [4652327]

10.30 Makalösa monument (R) [2607]

11.00 Om barn och böcker (R) [1056]

11.30 Orden med Anna Charlotta (R)

[4143] 12.00–12.30 Vetenskap: Uni-

versum i provrör (R) [5872]

13.00 Rapport [44747]

13.05–14.05 Planeten (R) [7537969]

15.00 Hos Jihde (R) [4124]

15.30 Kattorna [42414]

FILM Svenskt drama från 1965.

I rollerna: Eva Dahlbeck, Gio Petré,

Monica Nielsen.

17.00 Rapport [47785]

17.10 Gomorron Sverige [207056]

18.00 Animalitos [68105]

18.05 Top! En español [8680969]

18.25 Animalitos [3713766]

18.30 Krokodill [1259]

19.00 Bolibompa [360]

19.00 Världens största kör [25834]

19.10 Sagoboken [3123785]

19.25 Stora maskiner [7175292]

19.30 Julkalendern: Lasse-Majas

detektivbyrå (R) [45698]

19.45 Reprisstart: Hanna Mías resa

till Antarktis (R) [1849495]

19.55 Känsliga bitar (R) [7202143]

20.00 Bobster [872]

20.00 Lilla Aktuellt – kortnyheter

[86969] 20.05 Trackslistan [534327]

20.30 Rapport [143]

21.00 Uppdrag granskning [12495]

Samhällsprogram. Även 7/12 och 9/12.

22.00 Seriestart: Seger –

svarta sekunder [18679]

Norsk kriminalserie från 2004.

I rollerna: Björn Sundquist, Christian

Skolmen. Även 10/12.

23.00 Argument [32259]

Debattprogram. Även 7/12 och 8/12.

0.00 Rapport [62254]

0.10 Kulturnyheter (R) [1042273]

0.20 Kobra (R) [64032]

0.50 Hipp hipp:

Itzhaks julevangelium (R) [3984761]

1.20 Yizo, yizo (R) [1273051]

1.45–7.00 SVT24 [41645186]

10.30–16.00 24 direkt

[41531872]

16.30 Anslagstavlan [14717]

16.35 Kexi (R) [4512871]

17.05 Fråga doktorn (R)

[8611230]

17.50 Hockeykväll (R) [73143]

18.20 Nyhetstecken [4532124]

18.30 Oddasat [14872]

18.45 Uutiset [8323582]

18.55 Regionala nyheter [1376679]

19.00 Aktuellt [16698]

19.15 Go'kväll [226476]

Magasin. I Hundskolan får en tittare

hjälp med sin hund. Personligt samtal

med en gäst. Matlagning.

20.00 Kulturnyheter (R) [59327]

Även i SVT1 senare i kväll.

20.10 Regionala nyheter [5598037]

20.30 Musikbyrå [5327]

Musikmagasin. Del 6 av 10. My Space

är de senaste årens stora musikfeno-

men. Kommer liknande sajter att göra

skivbolag och musikjournalister onö-

diga i framtiden?

21.00 Bokbussen [7308]

Bokprogram. Del 5 av 8. Förr fanns pro-

letärförfattarna, men finns det klasser i

dagens böcker? ”Bokbussen” granskar

synen på klass i höstens böcker.

21.30 Arty [6679]

Konstmagasin. Hur påverkar konsten

på sjukhus oss? Och hur skildras krig

i samtida måleri? Del 6 av 8.

22.00 Aktuellt [29124]

22.25 A-ekonomi [9888360]

22.30 Toppform [5563]

Hälsoprogram. Del 8 av 10. Matexper-

ten Sara Begner visar hur man lagar sin

egen barnmat. Blossom ger tips på hur

man kan träna hemma med hjälp av

enkla redskap. Även 6/12 och 9/12.

23.00 Nyhetssammanfattning [33969]

23.03 Sportnytt [300019389]

23.15 Regionala nyheter [9441655]

23.25 Väder [5681834]

23.30 Drakarna över Helsingfors

FILM [12056] Finsk-svenskt drama från

2001. Riku har förlorat sin äldre bror i

en bilolycka. Fylld av sorg över förlus-

ten ger han sig ut på en kaotisk resa. I

rollerna: Paavo Kerosuo, Pirkka-Pekka

Petelius, Pekka Strang.

1.00–1.30 Filmkrönikan (R) [7558032]

7.30 Sabrina [583414]

8.00 Digimon [584143]

8.30 Simpsons (R) [6875969]

9.55 The Oprah Winfrey

show (R) [4080143]

10.50 Våra bästa år (R) [3679476]

11.40 Everwood [2322143]

12.30 Ensamma hemma [4143105]

13.25 Lyckochansen [9300501]

13.50 Våra bästa år [3631698]

14.40 The Oprah Winfrey show

[5510132]

15.35 Extreme home makeover (R)

[3263056]

16.30 Från koja till slott (R) [373124]

17.30 PROGRAM MEDDELAS SENARE

[3727650]

18.25 Nanny [717679]

18.55 Simpsons [174940]

19.25 Du är vad du äter [425872]

Brittisk realityserie från 2004.

19.55 Update [1896495]

Nyhetssändning med väder.

20.00 Extreme home makeover

[569834] Amerikansk inredningsserie

från 2005.

21.00 Bones [209501]

Amerikansk kriminalserie från 2006.

Del 7 av 22. En 10-årig skönhetsdrott-

ning hittas död och Brennan och Booth

utredde fallet.

21.55 Update [3531259]

Nyhetssändning med väder.

22.00 Vanished [101834]

Amerikansk kriminalserie från 2006.

Del 8 av 13. Agent Daniel Lucas försö-

ker, tillsammans med Mei och Tyner,

ta reda på vad som hände med Sara

Collins.

23.00 Ondska [125414]

Svensk samhällsserie från 2006.

0.00 Update [430051]

0.10 Navy CIS [3481728]

1.05 Sex and the city [13048525]

1.40 PROGRAM MEDDELAS SENARE

[6693099]

2.40 Drew Carey show [4487780]

3.10 CIA – the agency [3137032]

4.05 Snip and tuck [9215896]

4.55 Straight dates by gay mates

[7461051]

5.40 Floor filler [4529780]

6.10–6.55 Ellen DeGeneres [5368983]

6.50 Nyhetsmorgon

[80908817]

11.00 Jackpot [3801259]

11.45 Gift med familjen

Kelly [3826018]

12.10 Gift med familjen Kelly [2017563]

12.35 Tillbaka till Aidensfield [6412178]

13.25 Hem till gården [889230]

13.55 Nyheterna [5290501]

14.00 Direkt: Dagens rätt [681056]

14.25 Nya tider (R) [509041]

14.55 Ordjakten [2560817]

15.50 Nyheterna [9841308]

15.55 Martha [3241834]

16.50 Lattjo lajban: Totally spies

[6501540]

17.15 Doktorn kan komma (R) [4646292]

18.15 That '70s show (R) [160747]

18.45 Förkväll [4716292]

18.55 Lokala nyheter och väder

[6028308]

19.00 Förkväll, forts [879132]

19.50 Lokala nyheter och väder

[8198259]

20.00 Nyheterna och ekonomi-

nyheterna [584018]

20.30 Trälen [583389]

Svensk realityserie 2006. Del 27 av 33.

Även senare i dag.

21.00 Äntligen hemma [207143]

Svenskt inredningsprogram från 2006.

Del 11 av 12. Även 9/12.

21.55 Idolvinnare 2006 – video

[3522501] Musikvideo. Premiär för vin-

naren av Idol 2006.

22.00 House [834211]

Amerikansk dramaserie från 2004-05.

Del 14 av 22. Edward Vogel blir utsedd

till styrelseordförande och han hotar

att stänga kliniken.

22.55 Nyheter [2406211]

23.35 Boston public [460414]

Amerikansk dramaserie från 2003-04.

Del 2 av 15.

0.30 Anna Pihl (R) [4423761]

1.20 Trälen (R) [5762032]

1.50 Säsongsavslutning: Lost [3762728]

2.40 Nattöppet [7081902]

3.45 Det okända [4127254]

4.35 House (R) [8659916]

5.20 Will & Grace [3801544]

5.40–6.50 Nattöppet [2100254]

17.15 Kortnytt

17.16 Zon5: Loppshop

Fanny fixar självständig-

hetsdags-bal i köket. Test-

loppet testar ficklampor,

och i Hästebäst del 7 av 9 handlar det

om fälttävlan. Anna vill prova på hur

det är att hoppa terränghinder.

17.45 Julkalendern: Bärtils jul

Hur ska Holly lyckas ta tillbaka sin

mössa då Bärtil har satt in den i sin

julbok? Varför ska man vara snäll före

julen, undrar Bärtil, och ska Isa Gris

lyckas lära honom att vara snäll? Titta

tillsammans med Heidi som öppnar

den femte luckan.

18.15 Tv-nytt

18.30 Krönikan

Dansk serie om efterkrigstidens nya

generationer. Del 10 av 22. 1957. Kaj

Holger får en blodpropp och Erik åter-

vänder från Amerika. Palle övertalas

att ställa upp som folketingskandidat

och Ida får fart på sin karriär.

19.30 De gjorde historia

Del 9 av 10. Livslång landsförvisning.

Buddisternas andliga ledare, Dalai

Lama, respekteras i hela världen. Dalai

Lama sprider ett budskap om fred

Nyankortsvinnare:
Tanja Rönnberg
Nr: 424803
Vinner en Bingolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

” Det sunda förnuftet har gått upp i rök – såsom även atomkraften kommer att göra.

ULLA KLÖTZER

Spela inte skattehasard!

■ **Vid stadsfullmäktiges** senaste budgetdebatt hävdades än en gång från fs-håll, att det ”egentliga skatteöret” ligger betydligt högre än beslutade 16 procent, eftersom landskapet tagit på sig de tunga posterna för hälsovård och gymnasialstadieskolor, vilka på fastlandet sköts av kommunerna.

Man fick det nästan att låta som om Mariehamnar-na är utsatta för ett överhögt skattetryck, trots det i jämförelse med andra låga skatteöret!

I varje fall menade man, att serviceproduktionen i Mariehamn är ineffektivare än på annat håll, eftersom vi på kommunal nivå här producerar mindre för nästan samma pengar.

Är det verkligen så? Nej, våra kommunalt anställda producerar nog lika ef-

fektivt som på annat håll. Enligt min mening är det i första hand den höga kvaliteten hos oss som kostar.

Det är allmänt omvittnat att kvaliteten här är på synnerligen hög nivå. Under min tid som utbildningschef fick jag gång på gång höra av sakkunniga utomstående att skolan här har resurser som vida överstiger vad man får på annat håll. Lokaliteterna är ypperliga, lärarsursen per elev är hög osv

På samma sätt är det också på andra områden, barnomsorg, äldreomsorg, fritidssektorn osv. Och som pricken över i får vi dessutom åka buss helt gratis, vilket är en imponerande miljö-satsning och av social betydelse för många.

Denna höga kvalitet får vi alltså, trots att skattetrycket här är lägre än på de flesta

andra håll i landet.

Detta har vi i sin tur det för Åland förmånliga klumpsummesystemet att tacka för. Klumpsumman räcker alltså också till för att på ett mycket kvalificerat sätt sköta två tunga och viktiga uppgifter som annars skulle belasta kom-munerna.

Att man under sådana omständigheter i tydligen allt vidare kretsar fantiserar om att spola klumpsum-man och ta på sig bördan av ett på bräckliga grunder vilande eget skattesystem är för mig en gåta.

Man negligerar utan att blinka konkreta utredningar, bland annat av landshövding **Peter Lindbäck**, som visar att det finns stor risk för en betydande försvagning av skatteutfallet, om man avstår från klumpsum-man. Som bekant är skat-

teunderlaget litet, ca 26.000 personer, och den enda tunga näringslivssektorn, sjöfarten, är konjunktur-känslig. Dessutom behöver sjöfarten redan nu stöd av en storlekssklass som i ett eget skattesystem skulle sluka en betydande del av inkomsterna.

Det senaste är som bekant utspelet om plattskatt, som mest gynnar de redan rika, och som ytterligare skulle vidga klyftorna i samhället. Ett sådant populistiskt utspel förstör dessutom chanserna att vinna förståelse för reformer där de verkligen behövs.

Man ägnar sig åt ett slags euforisk, romantiserande övertro på att ett eget skat-tesystem skall leda till en klokare politik. Genom att slippa den försöffande tryggheten skärps besluts-

fattandet och genom knapphet skärps sinnets stål, tycks man mena.

Den mesta erfarenheten pekar emellertid åt ett helt annat håll. Knapphet leder oftast till frustrerat och aggressivt beteende och de som inte är verkligen starka blir överkörda.

Jag har svårt att tro att den stora majoriteten ålänningar vill ge sig in i det hasardspel som ett helt eget skattesystem kommer att innebära. Vill vi verkligen riskera vår position som ett av världens mest välmående samhällen? Vill vi riskera den trygghet vårt nuvarande system ger oss?

Det är faktiskt den av skat-teromantikerna så förkättade klumpsumman som ligger till grund för vårt välfärdssamhälle.

Och vad klokt beslutfat-

tande beträffar, så håller jag helt med den skärpta fs: are som i en debatt påstod att ”man måste använda trubbigt våld för att få mig att tro att det inte går att använda pengar kreativt om man inte kan påverka inkomsterna”.

Att klokt, kreativt och självständigt fördela de re-surser som kommunalskat-ten och klumpsumman ger oss, är en stor och krävande uppgift. Vårt självstyre ger oss möjligheter att helt självständigt utveckla och slå vakt om den trygga välfärd som vårt nuvarande system så framgångsrikt är en garant för.

Låt oss ta oss an denna spännande utmaning i stället för att bygga skat-tedrömslott på en smal och osäker grund.

Sten-Erik Abrahamsson

Svar önskas om Ålandstillägget

■ **För en tid** sedan ställde jag i en insändare en fråga till alla politiska partier på Åland om de är villiga att arbeta för vi med låga pensioner ska få det så kallade ”Ålandstillägget”.

Tyvärr ser det ut som om frågan inte intresserar våra

välbetalda politiker, det är bara liberalerna som uttryck-ligen varit positiva, ingen annan har ens brytt sig om att svara. Det är svagt, kom i håg att vi har rösträtt fast vi har små pensioner.

Fd bonde

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

- ■ Daniela.... så grymt snygg! Kaffe nån dag? **Dubbel G.**
- ■ Skärpning Saltviks kommun. Hjälp nyinflyttade till kommunen att känna sig välkomna genom att vara mer flexibla vid dagisbytet! **0457.**
- ■ Vinröd Crescent herrcykel borta från Dalgårnd. Ser du den snälla ring **23 927.**
- ■ När skall PAF elit byta trä-nare? Inte så konstigt att inneban-dyn dör ut på Åland. Med ett förbund som inte bryr sig. Byt ut styrelsen. **Bandy nisse.**
- ■ Nu provar jag på nytt och hoppas på att censuren sover. Tid-ningens nya utseende påminner om kejsarens nya kläder. Mycket skrik för lite ull. **Mvh Gubbtjyven.**
- ■ Jag håller med tidningen; man behöver ha reflex på benen även om man har reflexväst, att det är något som rör sej. Svårt att se dem i tid annars! **040.**
- ■ Ja, det är lite löjligt med denna tydliga tävlan om mest julljus ute och inne, det ena huset ser värre ut än det andra och framför allt tänk på miljön med all el ni förbrukar. Töntar. **Hälsar tomten.**
- ■ Vad skönt att ÅHS B. Mickels-son fick lite (670 €) påökt efter sin sommarkurs! Att en sjukskötare går en ettårig vidareutbildning inom ett specialområde räknas inte som kompetenshöjande så det ger inte en cent i löneförhöjning. **040.**
- ■ Nej, man kan int beställa grejer från Ikea till Åland. **Tyvärr :-)**
- ■ Tack alla mina vänner för att ni hjälpte mig med flytten i lördags. Ett speciellt tack till mina föräldrar för ert stora stöd ni gett mig. **Många kramisar från Isa, Evelyn och Mollan.**
- ■ Barbro är bästa politikern. Läs hennes åsikter i insändaren. Jag ger henne 2 röster i valet. **040.**
- ■ När har styrelsen på ÅHS tänkt fixa sjukvården på ön. För det viktigaste dom tycker, är att höja sina löner, men struntar i hur sjukvården funkar. Jag sä-ger bara avsätt styrelsen med en ny, så kanske det blir bättre vård. **Patrioten.**
- ■ Nu igen i Jomala är Sveriges 3an och vh1 borta och när man ringar och pratar med dem så får man till svar vi får se om det finns någgi gubbar att skicka ut och titta på det... För hel...e det här är en tjänst som ni säljer och vi betalar för se till att det funkar och att driftstoppen aldrig är längre än en timme. **Roy.**
- ■ Vi ålänningar är verkligen hjälpsamma, eller så inte...När man

ställer upp till tusen när ens så kall-lade bästa kompis behöver det, men man står ensam när man själv behö-ver det... **Är det riktig vänskap?**

- ■ Nu har vi läst om balklän-ningen flera veckor. Mera intressant blir det att se hur hennes man klär sej... **040.**
- ■ Till 0457, jag är en söt kille som bor i stan och är singel ;) **0457.**
- ■ Med tanke på stavningen så rör sig antagligen nazi-klottret på polishuset om ännu ett insiderjobb! **0457.**

Dagens MMS-bild

■ ■ Vackert genom ventilen. Från **0457.**

nazist-klotter på elhuset i skogen ovanför Sparhallen? Vad är det för omogna småbarn som håller på och härjar.. **0457.**

- ■ Tänkte bara fråga Arken om de planerar att ha tjuo eller arton års åldersgräns på nyår? **0457.**
- ■ Hej! Vem var du underbart söta tjej som kom ut från Ca-sinot i måndags vid lite före 1? Våra blickar möttes en par sekunder... huj huj va söt du va... singel?? **Hälsningar blinda killen som fick synen tebox.**

- ■ Låter som ”tryckfels-nisse”: 500 euro för hyra av bod i Helsingfors. Hantverkarna får väl 500 euro för att de överhuvudtaget far till landskapsdagarna! **040.**
- ■ Jag, Anna och Fanny vi ägde totalt hela dansgolvet den 25:e no-vember på Uncan! yeye, jag älskar er babes :) **040.**

Julkalendern

För att mäta himlakropparnas höjd över horisonten då man bestämmer sin position till sjöss används ett instrument avsett för uppmätning av vinklar.

Vilken siffra ingår i namnet på det instrumentet?

Klipp och klistra ihop din egen adventskalender! Varje dag publicerar Nyan en fråga och en bild. Svaret på frågan är ett nummer mellan 1 och 24 som talar om var i Nyans julkalender du skall klistra in bilden. Om du har klistrat alla rutor rätt har du fredagen den 22 december en vacker bild gjord av Jonas Wilén.

Kalendermallen kan hämtas från Nya Åland på Uppgårdsvägen i Dalbo. Klarar du hela pusslet kan du vinna originaltavlan av Jonas Wilén. Två bokpriser delas också ut bland deltagarna. Skicka den färdiga bilden till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6, 22100 Mariehamn senast 29 december. Märk kuvertet ”Julkalender”. Frågor? Ring Karin Erlandsson, tfn 529 476 eller via e-post karin.erlandsson@nyan.ax

HÄLGE

ZITS

”Hur ofta har vi inte hört kända professorer yttra sig offentligt i frågor som ligger i bästa fall i utkanten av deras eget kompetensområde.

MIKAEL FORSS I NY TID

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Stolpe in Malin Tillström

Kära tomten: bränn inga hus

Det är den här tiden på året vi är uppfyllda av hatkärlek. Vi älskar glöggen, stjärnorna i fönstren och att få trä på oss tjocka lovikavantar. Men frågan är om det väger upp mot hysterin inför julen. Klappar, mat och släktsammankomster hänger i oket och kröker vilken stålormor eller idrottsatlet som helst.

Min familj har, tack och lov, alltid haft en relativt sund inställning till helgfirandet. En stor del i det ligger i att släktingarna är bofasta i västra Sverige och östra Nyland, vilket gjort att de flesta åtaganden andra människor svettas över gått oss förbi. Med sjömän som föräldrar har det dessutom inte varit särskilt ovanligt med julfiranden lite före eller efter det verkliga datumet. Inte heller har vi alltid brytt oss om att duka upp med julens allehanda måsten strax efter Kalle Anka, utan julätandet har både skett på restaurang eller i form av en mustig Coq au Vin som ersättning till morotslådor och lutfisk.

Dessvärre märker jag att jag plötsligt inte längre vill falla utanför ramarna.

Julen för några år sedan när mamma bojkottade julgranen var jag nära att sätta risgrynsgröten i halsen. Var hon från vettet? Var skulle julklapparna ligga? Och vaddå äta när Benjamin Syrsa gör entré, vad är det ni säger?

På senare år är det visserligen jag som varit upphovsman till familjens något annorlunda julaftonsupplägg. Jag har tidigare lagt hela firandet för att hinna lagom till jultomtens entré hos gubbens familj. Samma Lemlandstomtar som fanns att beskåda i Nyans tematidning i fredags, för övrigt. Tomtemor och tomtefar kan som ingen annan tända stjärnorna i småbarns ögon, och det är utan tvekan jag sätter mig och monterar Bionichle som otåliga pojkhänder vill lägga vantarna på trots att hela historien ligger fördelad i hundratals bitar i ett tjugotal påsar.

När tomtarna väl lämnat huset är det dags att bara andas in hela stämningen, småäta praliner, nalla på julsinkan och sortera bland papper och snören. Kanske åker en liten likör fram till kaffet och barnen får ett extra glas läsk de slukar så det skvätter om finskjortan medan de håller andra handen på en blinkande och tjutande leksak.

Förra årets Pellasbrand rubbade alla mina nyfödda julvanor. Där satt vi, kvinnor och ungar, och bekyrde oss över människens bravader i vinternatten. Vi fyllde termosar med het glögg och följde oroligt rapporterna om inrasade tak. Och jag, som plötsligt lovordar traditionerna, tyckte det var lite onödigt av den där himla skeppargården att antända just då. Nu låg det ju en hög öppnade klappar och skräpade, det stod inte alls på att-göra-listan.

Hatkärlek, jag säger då det.

Stillsam start för ny partiordförande

Håller i klubban. Ny ordförande för Frisinnad samverkan är Johan Ehn, en utpräglad samförståndspolitiker som oftast pratar med små bokstäver. Foto: ERKKI SANTAMALA

Frisinnad samverkan har valt ny partiledare, denna gång en samarbets- och kompromissmänniska snarare än en ledare med hög svansföring. Johan Ehn placerar sitt parti i en traditionell högerpolitik med vilja att lyssna.

En ny partiordförande är något de flesta partier brukar lyfta fram med buller och bång. Det gjorde inte Frisinnad samverkan. I stället smög man ut nyheten efter ett stilla möte, och lät förstå att det inte var någon dramatik i beslutet.

Möjligen återspeglar det nya ordföranden Johan Ehns personlighet, möjligen återspeglar det den interna diskussionen i partiet, där man sökt en fungerande arbetslösning snarare än en stark och karismatisk ledare. Tidigare ordförande **Jörgen Strand** har sitt pensum fullt i landskapsregeringen, och har därtill inte gjort sig känd som en utpräglad samförståndsmänniska, vilket Ehn definitivt är.

Inför lagtings- och kommunalvalet nästa år har Frisinnad samverkan en del jobb att göra, och till riksdagsvalet har man ännu inte lyckats från fram något namn. Resultat utlovas under veckan, men någon lätt resa har det inte varit. I förhandsspekulationerna nämns nu Jörgen Strands namn allt oftare. Det vore ett namn som skulle tillåta fs att komma undan med äran i behåll, och möjligen också en förklaring till bytet på ordförandeposten, men riktigt klock-

rent är det inte.

Valstrategiskt vore det helt rätt med en kvinnlig kandidat som man därmed skulle lansera som **Harriet Lindemans** efterföljare i den åländska politiken.

Hur ska man då se på Johan Ehn som partiordförande? Det man kan säga med en gång är att han till skillnad från de senaste herrarna inte är en dominerande figur. Han har gjort sig känd som en idog arbetare, en politiker som gått den långa vägen genom kommunalpolitiken, och han sitter nu som ersättare i lagtinget och därigenom som vice talman. Han lyfts alltså fram av sina partikamrater och kolleger, inte i första hand av väljarna.

Kompetent, påläst, en människa som det går att samarbeta med, ordhållig. Så beskrivs han av politiker i andra partier, och det är ju inget dåligt betyg. Den svaga punkten ligger i förmågan att med de små bokstäverna nå ut till väljarna, men det är fullt möjligt att tiden i lagtinget nu gjort sitt till för att göra Johan Ehn tillräckligt känd för att fungera också som partiordförande.

Vill man spekulera lite elakt kan man

kanske säga att han fick ett uppdrag som de starka männen i partiet, **Tom Pussinen, Tage Silander, Roger Jansson** inte vill ha, och att de nog drar i sina trådar i bakgrunden.

Politiskt är han en mittenpolitiker av den gammaldags högern med socialt samvete. Inga marknadsliberala funderingar här inte. Under Johan Ehns ledning kommer Frisinnad samverkan att vara ett pragmatiskt borgerligt parti med hög självstyrelsepolitisk profil, men utan självständighetsdrömmar, ganska långt som det är i dag alltså.

Det omedelbara måttet på framgång blir naturligtvis hur väl Ehn lyckas med att rekrytera nya krafter till partiet. Det behövs kvinnor, det behövs yngre kandidater, det behövs mera bredd i ett parti som alltid varit smalt på gränsen till elitistiskt. Frisinnad samverkan förlorade ett mandat i det förra valet. Med lite tur och lite skicklighet så borde man ha chansen att vinna det tillbaka. Å andra sidan är Ålands framtid och de obundna ett reellt hot på högerkanten för de väljare som tycker att ett högerparti borde vara mer utpräglat höger än det blir med Johan Ehn som partiledare.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.

Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2004:
7.234 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl. 8.30-16.15)
Nyhetstips: tfn 0457-313 4444

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

DISTRIBUTION
Blir du utan din tidning ring Posten, tfn 636 751 (kl 7.00-8.30) eller Nya Åland, tfn 23444 (efter kl 8.30)

REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax
Ansvarig nyhetschef: Ulf Weman tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds tfn (018) 528 465 arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466 kultur@nyan.ax
Sportredaktör: Malin Tillström tfn (018) 528 478 sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Annonssärenden: Delice Lindegren annons@nyan.ax tfn (018) 528 457

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447 stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443 prenumerat@nyan.ax

TRYCKERI C-Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2006

Fortlöpande helår..... 159 €
halvår..... 85 €
kvartal 44 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 11.00 03.45 L	ÅBO → 17.00/18.30 → 08.00/09.10³⁾	M:HAMN → 23.20 L → 14.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15

M:HAMN 04.25 14.45³⁾ 23.30 L	STOCKHOLM → 09.30/17.00 → 19.15/20.15¹⁾ → 06.00K /07.30K	M:HAMN → 23.45 → 03.35 L → 10.50
--	--	---

L=Långnäs K=Kapellskär
Biljettförsäljning och incheckning avslutas 10 min. före avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar 30 min. före avgång.

- 1) Inställd 1.12, 2.12 och 11.12, charter 14.12
2) Inställd 2.12, 3.12 och 12.12, charter 15.12
3) Inställd 2.12, 3.12 och 11.12, charter 15.12

**Jul-/nyårs-
trafiken:
kontakta
vår bokning!**

SILJA LINE
Torgg. 14. Tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

TALLINK

**JULSHOPPA
I TALLINN**

Från 89€/person, inkl. del i B2-hytt

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 ♦ 00.50 ♦ 01.00 ♦ 10.00
10.00 ♦ 05.00 ♦ 04.50 ♦ 18.00

Vi rekommenderar våra resenärer att checka in senast 30 min. före avgång.

Bokning och information:
destinationÅland
Elverksgatan 5 tfn 040 3008 000
info@destinationÅland.com

Turlista t.o.m. 31.12.2006

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Mån	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00
Tis, ons	13.30 18.30	10.00 15.00 20.00
Tor	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00
Fre, lö, sö	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Extra turer under självständighetshelgen: Från Grisslehamn 4-6, 12 kl. 20.00. Från Eckerö 5-7, 12 kl. 8.30.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 tim. före alla båtavgångar. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Ank. Uppsala kl. 16.15 resp. 21.15 lokal tid. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan vid Willy's kl. 8.00 och 13.00 till 10.00-resp. 15.00-turen. Från Mariehamn 1 tim. före båtavgång till alla turer. Till Mariehamn från alla båtankomster.

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn.
Bokning tel. 28 300, växel 28 000,
Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar **M:hamn** 10.30 → **Sto** 16.00

Sto 18.00 → **M:hamn** 02.00
Torsd-sönd 18.00 → 03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

TURKUFIR
BUSINESS FLIGHTS

BOKNING/FÖRFRÅGNING PER TELEFON:
018-634 500
ÖPPET KL 07.00-15.30
BOKNING/FÖRFRÅGNING PER E-POST:
info@turkuair.fi

TURLISTA VARDAGAR:

MARIEHAMN - ÅBO	08.00	12.00	16.30
ÅBO - MARIEHAMN	07.00	11.00	15.00

Vi flyger även TAXIFLYG. Begär offert!

ÅLANDSTRAFIKEN 14.8.2006-7.1.2007

MARIEHAMN-KAPPELLSKÄR

Måndag-torsdag	MARIEHAMN	KAPPELLSKÄR	Fredag-söndag	MARIEHAMN	KAPPELLSKÄR
08.00	→	09.30	07.00 I)	→	08.30
16.00	→	17.30	13.00	→	14.30
15.30	→	12.00	19.00	→	20.15
22.30	→	19.00	12.30	→	09.00 I)
			18.30	→	15.00
			00.05	→	20.30

Kombinerar med landsortsbussar linje 2, 3 och 4. Ej helgdagar.

I) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen	ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	→	06.30
04.35 M	→	09.40
10.15 M	→	15.30
14.25 M	→	18.55
14.10 M	→	07.45
23.35 M	→	16.45
07.45 M	→	18.00
03.20 L	→	20.10

ÅLAND-FINLAND dagligen	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
03.30 L	→	07.35	
14.25 M	→	19.50	
23.45 M	→		10.00
14.10 M	→	08.45	
01.00 L	→	21.00	
04.25 M	→		17.30

Jultrafiken: kontakta vår bokning!

M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl. 07.00) före avgång. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, förhandsbokning 10 EUR/person. Barnrabatt.

Storag. 2, tel 260 11, bokn. 262 11
VIKING LINE
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI!

DAGLIG LASTBILSTRAFIK
till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

TISDAG 5 DECEMBER 2006

dagens ålänning

”Jag vill ha massor av snö”

Dagens ålänning, **Tessie Sjöblom**, träffar vi inne på Zoo Arken där hon har jobbat i ett och ett halvt år. Hon kommer ursprungligen från Föglö men bor nu i Jomala dit hon flyttade för flera år sedan.

Vad får du göra i ditt arbete?

– Det är väldigt mycket kundservice, förstås. Men också att sköta om djuren, jag har lärt mig jättemycket nytt sedan jag kom hit. Bland annat om fiskar och fåglar, som jag inte visste någonting om tidigare. Det händer något nytt varje dag så jag trivs här.

Är det många som köper julkappar till sina djur?

– Jo! Eller inte just nu, men många är in och tittar och planerar vad de skall köpa. Men på lillajul var det många som köpte lillajulspaket. Många köper godisjulkalendrar till sina djur, hundkalendrarna tog slut direkt. Det roliga är att det kommer människor i alla åldrar och köper julkappar till djuren, ung som gammal.

Många djur. Tessie Sjöblom trivs bland djur och det har hon runt sig både på jobbet och hemma.

Foto: SUSANNA HAGMAN (PRAO)

Har du egna djur?

– Ja, en connemaronponny på 17 år snart, två jaktlabradorer på två respektive fem och ett halvt år och en katt.

Vad gör du på din fritid?

– Jag är ju med djuren, ute och rider. Men jag sjunger också i en gospelkören Good News och vi skall ha julkonserter nu till julen.

Hur skall du fira julafton då?

– Jag skall hem till Föglö och fira jul med familjen och jag hoppas på massor av snö!

Till sist, vem vill du hälsa till?

– Jag vill hälsa till alla jag känner!

SANDRA GUSTAFSSON (PRAO)
SUSANNA HAGMAN (PRAO)

vädret

Tisdag
+7/+6
+7/+6
+7/+6

Onsdag
+8/+7
+8/+7
+8/+7

Torsdag
+6/+6
+6/+6
+6/+6

Fredag
+6/+5
+6/+5
+6/+5

I går kl 14

Jomala	6	nm
Åbo	7	nm
Helsingfors	6	m
Stockholm	7	

Vattenståndet i går kl 14

Föglö	+32 cm	Åbo	+33 cm
-------	--------	-----	--------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	9:23	15:38
Helsingfors	9:04	15:17
Stockholm	8:25	14:53

Utomlands i går

Köpenhamn	8	Bryssel	11	Rom	-
Oslo	8	Paris	14	Aten	15
London	12	Madrid	17	Moskva	5

Europa i dag

Vädertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

METEOROLOGISKA INSTITUTET

dagens rätt

Rotsakspytt

5-6 rödbetor ca 400 g
3-4 morötter ca 300 g
1 rödlök
2-3 selleristjälkar
2 msk smör eller margarin
0,5 tsk salt
10 kryddpepparkorn
1,5 dl vatten
hackad persilja
2 grovrivna äpplen
0,5 msk riven pepparrot
2 dl crème fraiche

Skala eller skrapa rödbetor, morötter och rödlök. Hacka alltsammans i små tärningar. Strimla sellerin. Fräs allt i matfettet i en stekpanna. Krydda med salt och kryddpepparkorn. Tillsätt vatten. Låt småputtra ca 10 minuter. Servera med mycket hackad persilja och en sås på crème fraiche smaksatt med grovrivet äpple och riven pepparrot.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 TELEFON 018-23444

LUNCHBUFFÉ
måndag-fredag 11.00-14.00

Tisdag 5.12

Malen schweizare, skysås, GL
Pasta Gambaretti (räkor, chili, vittlök)
Champinjon- och jordärtskockssoppa, G
Salladsbord, 3 varmrätter, kaffe 8,50€

Arkipelag
Strandgatan 31, tel. 24 020
www.hotellarkipelag.com

SALT
KONSTHANTVERK-BUTIK-GALLERI
Godbyvägen 25, 22100 M:hamn. Tel. 21 505

Du hinner beställa en matta efter egna önskemål till julen. Det finns även många att välja bland i butiken av Ilse Berg

Verkstadsbänk Elit

229€
exkl. Dantidada

BALTIC PRODUKTER AB
Torggatan 13A (ovanpå Sittkoffs)
Tel. 16 929 - Fax 16 429

Vinterdäck
senast 1 december

**Ålands
landskapsregering**

**SE HIT ALLA
FASTIGHETSÄGARE!**

Behöver ni hjälp med snöskottning eller snöröjning i vinter?

Eller andra fastighetsskötarpuppdrag?

Ring Conny 040 875 7961

CONNYS ALL
TRANSPORT & FASTIGHETSSERVICE

Julboden = Kortvaruboden

marimekko®

Päslakan fr. 35,00
Barnförkläde fr. 14,00
Kaffelapp 7,60
Grillvante 11,60
Musmatta 9,90
Haklapp 8,00
Napp 8,20
Glasunderlägg ... 9,90

Tyger
19,70 och 22,50

Priserna är samma i hela Finland!

15% rabatt på all trika

6/12 öppet 10-15

KAB
textil
Torgg. 5, tel. 19 386

JULÖPPET FRÅN LUCIA: vard 10-20, lörd 10-16, sönd 12-16

Självständighets-öppet 11-16

Fr.o.m Lucia 13/12
10-20
alla vardagar
söndagsöppet

Öst & Lökaltesser
i Sittkoff tel. 22 501

Bli ett säkrare företag!

Satsa på brandskydds-utbildning

Kontakta Räddningsverket
tel 531 491
www.mariehamn.Åland.fi/rv

KUMHO

FÖRMÅNLIGA VINTERDÄCK

EKO-Tyre

NANKANG

J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200, 0400 804190

DATA GROUP brother

DCP115C
Färgskrivare, färgkopiator och färgskanner och PhotoCapture Center™

Nu kan du få knivskarpa utskrifter med hela 1200x600 dpi. Upp till 20 sidor/ min. i svartvitt och 15 i färg. Med media-stationen PhotoCapture Center™ kan du skriva ut direkt från din digitalkamera.

SISTA 99,- inkl. moms TILLFÄLLET!

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

MKAB.com
Skarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00